

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE

ISSN - 1300 - 4204

AYLIK DÜŞÜN DERGİSİ

Yıl: 2 Sayı: 16 AĞUSTOS 1995

50.000 TL.

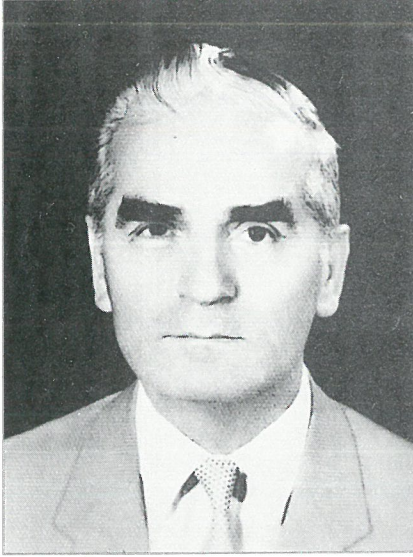
BÜYÜK TAARUZ

(26 Ağustos 1922)

*Ordular!
İlk hedefiniz
Akdenizdir
İleri!...*

KURUCU ÜYELERİMİZ

Mehmet ALDAN

1923 yılında Isparta'da doğdu. Orta öğrenimini Isparta ve İstanbul'da, yüksek öğrenimini Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde tamamladı.

1946 yılında Isparta'da, maiyet memurluğu ile devlet hizmetine girdi. Bu dönemde Hoyran Bucak Müdürü, Eğirdir, Yalvaç, Sütçüler Kaymakam vekili ve Isparta Mektupçu vekili olarak görev yaptı.

Solhan, Palu, Ayaş, Yalova ve Lalapaşa kaymakamlıklarında bulundu. 1966 yılında İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdür Yardımcısı iken Siirt Valiliği'ne tayin edildi. Kırklareli, Nevşehir, Giresun, Uşak, Sakarya Valisi olarak görev yaptı. Halen Merkez Valisi'dir.

Mehmet Aldan, 1958-1960 yılları arasında Belçika'da mesleki incelemelerde bulundu. Uluslararası toplantılarda Türkiye'yi temsil etti.

Siyasal Bilgiler Fakültesi İskân ve Şehircilik Enstitüsü üyesi ve Ayaş İlçesi'nin fahri hemşerisidir.

Çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları yayınlandı. "**Giresun**" ve "**Uşak**" adlarıyla çıkardığı Halk Eğitimi dergilerinde başyazılar yazdı. Yayınlanmış kitapları şunlardır:

"Şehirleşme Hareketlerinin Düzenlenmesi Bakımından Belçika ve Türkiye", Amme İdaresi Enstitüsü yayını, 1962.

"Türlü Yönleriyle Ayaş", Ayıldız Matbaası, 1965

"1967 Siirt Yılığ", Ajans Türk Matbaası, 1968.

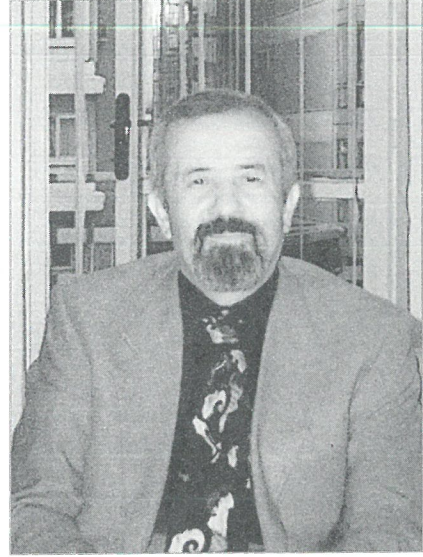
"1973 Giresun Yılığ", Güven Matbaası, 1973.

"Galiçya ve Sonrası", SBF ve BYYO Basımevi, 1984.

"Isparta", Isparta Mühendislik Fak. Basımevi, 1985.

"İz Bırakan Mülki İdare Amirleri", İçişleri Bakanlığı yayını, Ankara, 1990.

"Mülki İdarede Bir Ömür", T. İ. Derneği yayını, Ankara, 1992.

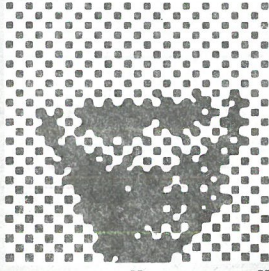
Prof. Mustafa ALTINTAŞ

Prof. Mustafa Altıntaş, 1946'da Adıyaman Besni'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Gaziantep'de, yüksek öğrenimini ise Ankara'da tamamladı. Akademik mesleğe İktisat Asistanı olarak, 1969'da Çukurova Üniversitesi'nde başladı. 1973'te İktisat Doktoru, 1979'da İktisat Doçenti ve 1988'de İktisat Profesörü oldu.

26 senedir sürdürüğü akademik mesleğinin yanı sıra, çeşitli kademelerde yöneticilik, Yüksek Okul Müdürlüğü, Fakülte Yönetim Kurulu, Profesörler Kurulu üyeliklerinde ve Anabilim Dalı Başkanlıklarında bulundu. Ankara-Çankaya Belediye Başkan Yardımcılığı ile Devlet Bakanlığı Danışmanlığı görevlerini yürüttü. Halen, Başbakanlık İnsan Hakları Yüksek Danışma Kurulu Üyesi.

8 adet bilimsel kitabı, bilimsel dergi ve gazetelerde yayımlanmış çok sayıda makale, araştırma ve incelemeleri bulunmakta. Başta Cumhuriyet gazetesi olmak üzere bazı gazete ve dergilerde ekonomik ve toplumsal sorunlarımızla ilgili görüş ve düşüncelerini yazıyor.

Atatürkçü Düşünce Derneği ile Adıyamanlılar Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği Kurulu Üyesi. Türkiye-Avrupa Topluluğu, Öğretim Üyeleri Derneği, İş Vakıf Yönetim Kurulu üyeliklerini yürütüyor. Prof. **Mustafa Altıntaş**, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, Sanat Kurumu, Türkiye İstatistik Derneği, Gazi Üniversitesi İİBF Geliştirme Derneği ile Ankara Yeminli Müşavirler Odası Üyesi.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ

SAHİBİ

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ ADINA

M. SUPHİ GÜRSOYTRAK

(GENEL BAŞKAN)

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

PROF. DR. ÜNSAL YAVUZ

(GENEL BAŞKAN YARDIMCISI)

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

MAZHAR EYLEM ŞİMŞEK

BASIN VE YAYIN İŞLERİ KOORDİNATÖRÜ

SEHER YILDIRIM

(GENEL SEKRETER)

BASIN VE YAYIN KOMİSYONU BAŞKANI

OĞUZ ERMUMCU

(DENETLEME KURULU SEKRETERİ)

YAZI KURULU

MEHMET ALDAN

NURZEN AMURAN

PROF. DR. ERENDİZ ATASÜ

AV. ARİF CAVDAR

PROF. GÜRBÜZ TÜFEKÇİOĞLU

ORHAN VELİDEDEOĞLU

OĞUZ ERMUMCU

PROF. DR. HÜSNÜ GÖKSEL

JÜLİDE GÜLİZAR

EM. GEN. CELİL GÜRKAN

PROF. DR. ÖZER OZANKAYA

PROF. DR. SÜLEYMAN ÇETİN ÖZOĞLU

GÜLTEKİN SÖYLEMEZOĞLU

PROF. DR. KAZIM R. TÜRKER

EDİTÖR

EMRULLAH ÖZEL

VERİ TOPLAMA VE REKLAM

NEVİN BALTA, AHMET KAHRAMAN,

VEYSEL YILMAZ

İLETİŞİM ADRESİ

G.M.K. BULVARI NO: 7/3

KIZILAY 06440 ANKARA

P.K.: 545 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS: (0-312) 419 24 26, 419 48 24-25

DERGİ HESABI

POSTA ÇEKİ - 105906 ANKARA

TASARIM ve UYGULAMA

GENÇ MEDYA - 425 17 70

MONTAJ

ÖZGE REPRO - 310 75 15

BASKI

TEKİŞİK YAYINCILIK A.Ş. - 310 77 72

ISSN - 1300 - 4204

İÇİNDEKİLER

KARA PEÇENİN ÖTEKİ YÜZÜ	2
BÜYÜK ZAFER'İN 73. YILI KUTLANDI	3
ÇAĞDAŞ KÜLTÜR	4
Prof. Dr. Özer OZANKAYA	
SUUDİLER'İN GÜCÜ...	7
ŞERİATIN SOLUĞU	8
Güneri GİRGİN	
ÖZELLEŞTİRME VE KAMU YAŞAMIMIZ	9
Prof. Dr. Cem EROĞUL	
BASIN AÇIKLAMALARI	11
AKSOY ADI İBRADI DA ANITLAŞTI	13
SİVAS, DEMİRYOLU İLE TANIŞIYOR	14
ULUSAL HAVACILIK	17
Prof. Dr. Atilla TAÇOY	
ŞİİR KÖŞESİ	19
GB'NİN DENİZCİLİĞİMİZE ETKİLERİ	22
A. İlhan ÖZDİLEK	
GÖLBAŞI ŞUBESİ COŞKU İLE AÇILDI	23
İKTİDARIN AÇMAZLARI	24
Opr. Dr. Celal KILIÇ	
MACİT GÖKBERK'İ ANARKEN	25
Ayyuk ERENBERK	
LAİKLİK FOBİSİ	26
Mustafa COŞTUROĞLU	
SELÇUK A.D.D. TİYATRO TOPLULUĞU KURDU	29
ÇOCUKLARIMIZIN SESİ	30
BARIŞ KAHRAMANI ATATÜRK	31
Kemal EKER	
ÖZCAN AYDEMİR'İ YİTİRDİK	32
Mustafa ER	
ATATÜRK VE HUKUK	33
Hamdi BOZKURTLAR	
YORUMSUZU!	36
TÜRKİYE'NİN YERİ	37
Süreyya KILIÇ	
ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE	
YATIRIMLARIN TEŞVİKİ	40
N. Özden ÇAĞLAR	
GARİP BİR ŞAŞKINLIK	44
Serkan AKSÜYEK	
ATATÜRK'E SEVGİ	45
Oğuz ERMUMCU	

Kara peçenin öteki yüzü

"CAPTOGON" insanoğlunun ürettiği bir ilaçtı. Türkiye'de de bir kaç yıl öncesine kadar kullanılıyordu. Bakanlar Kurulu, "Captogon"u uyuşturucu listesine aldı. Yasakladı. Bu ilacın "cinsel gücü uyarıcı" özelliği açısından bir çok Arap ülkesinde kullanıldığı biliniyor. Bu işin bir yönüydü.

İşin öteki yönü, kimi Türk vatandaşının

"Captogon"u Suudi

Arabistan'a soktukları

için boyunlarının

"Şeriat

Mahkemeleri"nde

verilen kararla

vurulmalarıydı. Hem

de kılıçla...

Bu uygulama

"Kara peçenin öteki

yüzü" şeriatın ne olup

olmadığını göstermiyor

mu?

Şeriata göre kimi

suçlar, Kur'an'da yer

alıyordu. Bunlara "hadd-i şer'i"

deniyordu. Şeriata göre işlenen

suçların karşılığında gösterilen cezaların

uygulanması bir zorunluluktur. Örneğin

hırsızın kolu kesilir. Nikahlı olmadığı bir

erkek cinsel ilişkide bulunan kadın

kuma gömülür ve başı taşlanarak

öldürülürdü.

Teokratik devlet düzenini uygulamış olan Osmanlı İmparatorluğu döneminde bile bu cezalar uygulanmadı.

Fatih'in, "Örf-i Osmani" adını alan meşhur "Kanunnamesi"nde zinanın cezası "değnek cezası" olarak gösterilmişti. Bu ceza daha sonra

"cerime"ye, yani para cezasına çevrilmişti. 647 Sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanun'la getirilen çağdaş sistemin temelleri daha o zamanlar atıldı.

Suudi Arabistan'da yapılan uygulama, Türkiye'de birden ön plana çıktı. Oysa devletimizin kurucusu Ulu Önder Atatürk, "Kara peçenin öteki yüzü" şeriat tehlikesinin kimliğini yok ederek, Cumhuriyetimizi kurmuş ve laikliğin temiz havasının solunmasını toplumumuza sağlamıştı.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE, bu düşünceyi savunanların bir "Dergisi" olarak, tabandan siz Atatürkçülerden aldığı güçle, "şeriatçıların" kara peçeyi bir şal gibi toplumun üzerine örtmesine izin vermeyecektir.

Aydınlık bir dünyada Suudi Arabistan "şeriat yasalarını" ne zamana kadar uygulayabilir? Bir gün "Suudi halkının" da demokratik ve aydınlık bir geleceği halkımızı örnek olarak kurabileceğine inanıyoruz.

Türkiye'deki, "Suudi kafalıları", adil olmayan düzeni "adil düzen" olarak gösterenlere, "şeriat kolcularına", kadını "kara peçe" içine sokmak isteyenlere, uyarıda bulunuyoruz. Karanlıktan vazgeçiniz! Şeriat, karanlık bir düşünce biçimidir. Şeriat düzenin bir ayağı da "tutsaklığa" dayanır.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE, şeriatın kara peçesini toplumun üzerinden kaldırdı. Bu kara peçeyi, sizlere, toplumun üzerine yeniden örttürmeyeceğiz.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE

Büyük Zafer'in

73. yılı kutlandı

Atatürkçü Düşünce Dergisi, "30 Ağustos 1922 Başkumandanlık Meydan Muharebesi"nin 73. yıldönümünü, tüm ulusumuza, Atatürkçülere, Atatürk ilke ve devrimlerinden sapmadan yollarına devam edenlere kutlu olsun" diyor.

30 Ağustos 1922 gününün anlam ve önemi, Türk Ulusı için çok büyüktür. 30 Ağustos, Anadolu insanının kanıyla yazılmış bir "**Ulusal Bağımsızlık Destanı**"dır. O gün ve bugün "**30 Ağustos**"un anlam ve önemi, Misak-ı Milli sınırları dışında da yerini almış, tüm mazlum uluslar için "**Bağımsızlık Işığı**" olmuştur. 30 Ağustos 1922'nin tarihsel anlamı, askeri ve diplomatik niteliğinden çok daha önemlidir.

30 Ağustos Zafer Bayramı, hemen ardından, "**Mudanya Ateşkesi**"ni, daha sonra da "**Lozan Barış Antlaşması**"ni ve "**Cumhuriyet**"i beraberinde getirdi. Bu aynı zamanda, emperyalist devletlerin, Anadolu'yu paylaşım planlarının bozulduğu bir gündür.

Atatürk, Söylev'inde şöyle diyor: "**Her evresi ile düşünülmüş, hazırlanmış, yönetilmiş ve zafer ile sonuçlandırılmış olan bu savaşlar, Türk Ordusu'nun, Türk subaylarının ve komutanlarının, yüksek güçlerini, yiğitliklerini tarihte bir daha saptayan ulu bir yapıttır. Bu yapıt, Türk Ulus'u'nun özgürlük ve bağımsızlık düşüncesi-**

nin ölümsüz anıttır.

30 Ağustos, güncelliğinden bir şey yitirmemiştir. Bugün, Balkanlar'a ya da Kafkaslar'a baktığımız zaman bunu görebiliriz. Anadolu'da verilen Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın, dünyanın birçok yerinde uç verdiğini söyleyebiliriz.

Balkanlar, kan gölüne çevrildi. Bosna-Hersek'te etnik ayrılıklar körüklendi. Tarihin derinliklerinden gelen iç içe geçmiş ulusların parçalanması için her şey yapıldı. Buna benzer oyunlar, aynen Anadolu'da da körüklenmek isteniyor. Bu oyuna, Anadolu halkının gelmeyeceğini biliyoruz.

Atatürk'ü düşman gören, 30 Ağustos'u küçümseyen "**teokratik devlet düzeni**" yandaşları, serpilip gelişen Atatürkçü Düşünce ışığında, Ulusal Kurtuluş tarihimizin evrelerini öğrendikçe, ne kadar cahil kaldıklarını belirleyeceklerdir.

Nazım Hikmet, Kuvayı Miliye Destanı'nın bir yerinde, "**O, saati sordu./ Paşalar: "Üç" dediler./ Sarışın bir kurda benziyordu./ Ve mavi gözleri çıkmak çıkmaktı./ Yürüdü uçurumun başına kadar, eğildi, durdu. Bı-**

raksalar ince, uzun bacakları üstünde yaylanarak ve karanlıkta akan bir yıldız gibi kayarak/ Kocatepe'den Afyon Ovası'na atlayacaktı" diyor. O, Kocatepe'den Afyon Ovası'na atladı.

Mustafa Kemal Atatürk'ün, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin verdiği "**Başkumandanlık**" yetkisiyle yönettiği "**Büyük Taarruz**" 26 Ağustos 1922 sabahı saat 05.30'da başladı ve 30 Ağustos günü zafere ulaştı.

30 Ağustos Zafer Bayramı ve Türk Silahlı Kuvvetleri Günü, tüm yurtda, dış temsilciliklerde ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Atatürkçü Düşünce Dergisi, "**30 Ağustos 1922, Başkumandanlık Meydan Muharebesi'nin 73. yıldönümü, tüm ulusumuza, Atatürkçülere, Atatürk ilke ve devrimlerinden sapmadan yollarına devam edenlere kutlu olsun**" diyor.

HOŞGÖRÜLÜ BİR ÖNDER Atatürk, Yaşamı boyunca hiçbir zaman hoşgörüyü elden bırakmadı. İnsanların arasına girince, onların elini sıkarak ve hatırlarını sorardı. O, hiç bir zaman unutulmayacak bir dahi, 30 Ağustos Zaferi'nin ve halkın Başkomutanı'ydı.

Çağdaş kültür

► Prof. Dr. Özer OZANKAYA / ADD. Kurucu Üyesi

GÜNLÜK konuşmalarda, gazete ve dergilerde, "kültürlü adam", "kültür ve sanat gecesi", "kültür dernekleri" gibi deyimlerin sık kullanıldığını görüyoruz. Bunların yanında "çağdaş kültür", "ulusal kültür", "evrensel kültür", "kültür emperyalizmi" ya da "kültür yozlaşması" gibi kavramların da yine sık kullanıldığını tanık oluyoruz. "Kültür" sözcüğünün bu iki türlü kullanılışı birbirinden çok değişik anlamlardır. Birincisi, çok sınırlı bir kullanım iken, ikinci anlamında köklü ve yapısal bir içerik vardır. Biz de kültür kavramını bu yapısal ve geniş kapsamlı içeriği ile ele almaya çalışacağız.

Ancak bu yaklaşımla ele alındığında da kültür kavramı, bir değil, bir çok yazıda bile tüketilemeyecek derin ve geniş boyutları olan bir konu. Ben bu yazıda asıl olarak, Türk kamuoyunda sık kullanılan iki kavram üzerinde durmak istiyorum: Çağdaş kültür kavramı ile kültür yozlaşması kavramı.

Ama önce "kültür" kavramını tanımlayalım. Çünkü bütün öz, bu ana kavramın tanımlanış biçiminde yatıyor.

"Kültür", Batı Avrupa dillerinden Türkçemize girmiş bir sözcük. Köken olarak insan emeğiyle üretimin en temel ve ilk alanı olan tarımla bağlantılı bir sözcük. Özünde insanın üretken etkinliği bulunduğu için, ekmek, yetiştirmek, çoğaltmak anlamına gelen "kültür" sözcüğü, yalnız tarım alanı için değil, insan etkinliğine konu olan her alanı anlatmak üzere böyle geniş bir anlamda kullanılmış. Türkçede de "ekin" sözcüğü ile karşılanmak istenmiştir. Ancak "ekin", "kültür" teriminin karşılığı olarak yaygın bir kullanıma ulaşabilmiş değil.

"Kültür", insanların toplumsal yaşam süreci içinde emekleriyle elde ettiği türlü yollarla birbirlerine ve sonraki kuşaklara ilettikleri maddi ve manevi değerlerin oluşturduğu uyumlu bütünlüğe verilen genel addır. Her türlü maddi araç- gereçlerle, bilgi, sanat ve hüner-

ler, alışkanlıklar, değer yargıları ve inançlar, "kültür" genel kavramlarıyla anlatılır. Bir toplumun kültürü, o toplumdaki teknik ilerlemenin, üretimin, bilimin, eğitimin, güzel sanatların, din biçimini de kapsayan anlamda felsefe ve ahlak anlayışının belli bir zaman noktasındaki gelişim düzeyini anlatır.

Kültür, bir insan toplumunun doğal ve toplumsal çerçevesine egemenliğini sağlayan tüm maddi ve manevi ürünlerin genel adıdır derken, bu kavramın içinde yer alan her şeye eşit önem veriyor değiliz. Örneğin bir toplumda yiyecek hazırlama biçimi ile (diyelim ek-

meğin yufka mı, somun mu, yoksa bazlama biçiminde mi pişirildiği konusu ile) o yiyeceğin elde edilmesinde kullanılan üretim teknolojisinin toplum yaşamındaki önemi aynı değildir. Bunun gibi bir toplumun manevi kültüründe, örneğin düğünde kına gecesi yapılıp yapılmadığı ile evlenecek çiftin özgür rızalarıyla evlenmeye karar vermeye haklı olup olmadığı eşit önemde kültür değerleri değildir. Bu nedenle bir toplumun kültürü dendiğinde en başta o toplumun devlet, yani yönetim, aile, eğitim ve bilim, ekonomi ve teknoloji, dil, sanat, felsefe, ahlak ve din, ... alanları akla gelir. Bu alanlardaki ölçülerin de

kimisi yasalar, yönetmelikler, tüzükler, ... gibi yazılı ve etkin uygulayımli biçimlerde belirir; kimileri ise gelenek, görenek, moda, heves gibi daha az belirgin, uygulanışı daha az etkin ölçülerdir.

KÜLTÜR DEVİNGENDİR

Kültür, devingen bir gerçekliktir, durgun, değişmez değil. Çünkü insan üründür. İnsan emeği ise daima geliştirici ve yaratıcıdır. İnsan, yaptığı hiçbir şeyi, hep ilk kez yaptığı gibi yapmaz; her yeni yapışında hem önceki deneyimlerinden çıkardığı derslerle ve edindiği becerilerle daha verimli ve gelişkin biçimiyle yapar; hem de çevresindeki yeni koşullara uymak üzere daha

ÇAĞDAŞ KARŞILAMA Atatürk, 1937 yılının 19 Kasım günü Mersin'i gezdi. Çağdaş insan Mustafa Kemal'i, çağdaşlığa azimli bir kız çiçeklerle karşıladı.

değişik biçimde yapar. Kısacası insan, içinde doğup yaşadığı doğal ve toplumsal çevrenin biçimlendirdiği bir varlık olduğu kadar, kendisi de bu doğal ve toplumsal çevreyi etkileyip, istenmeğe değer saydığı doğrultuda değiştirebilir. Çünkü bilinçli bir varlıktır. Ancak kültür değişiminde maddi kültür önde gitmekte, manevi kültür ise onun ardından, onu izleyerek, yani daha yavaş değişmektedir. Kağının ya da at arabasının yerine treni, motorlu taşıtı koymak görece daha kolay olmaktadır; ancak kağı döneminin hukukunu, adetlerini, inançlarını değiştirmek daha geç ve güç oluyor.

Çünkü manevi kültür, değer yargıları, davranış ölçütleri, duygusal bağlılıklar, alışkanlıklar olarak ruhsal boyutlar kazanmakta, insanların kişilik yapısının ve toplumsal konumunun yapı taşlarına dönüşmektir. Osmanlı yönetiminin basımevini topluma üçyüz yılı aşkın süreyle sokmaması örneğinde olduğu gibi, manevi kültür de maddi kültürün değişip yenilenmesini güçleştirici olabilmektedir. Ne var ki, er ya da geç, olay ya da güç, davranış ölçütleri, ahlak anlayışları, alışkanlıklar da zamanla değişmekte ve yeni maddi kültürün gelmesini engelleyici olmaktan çıktığı gibi, kendileri de bu maddi kültürün gerektirdiği değişimlerden geçmektedir.

Her toplum, kültürel gelişmenin benzer aşamalarına aynı zamanda ulaşmamıştır. Bu yüzden çağdaş ya da gelişkin kültür ve geri ya da gelişmemiş kültür ayrımı kaçınılmaz olarak ortaya çıkmıştır.

"Çağdaş kültür"ün tanıtıcı özellikleri şunlardır:

a) Gelişkin, yazılı bir dile sahip olması; yani bilimi, sanatı, felsefeyi, tekniği kendi sözcükleriyle ve en ileri düzeyinde anlatabilen bir dile sahip bulunması. Örnek verecek olursak **"transformatasyon"** değil **"dönüşüm"**, **"epistemoloji"** değil **"bilgi kuramı"**, **"cumputer"** değil **"bilgisayar"**, **"handball"** değil **"eltopu"** diyebilen ve okullarında kendi ulusal diliyle eğitim yapabilen bir kültür çağdaş kültürdür. Örneğin Türkiye'de **"ısıtıcı"** ya da **"ısı yayıcı"** demek varken **"kalorifer"** denildiğinde, insanların çoğu bu yabancı sözcüğü bilmediği için **"kanofe"** deyip, kendilerine hiçbir çağrışım yapmayan bir anlamsız ses ile ısı yayıcı ya da yayıcı aracı anlatmaya savaşıyorlardır. **"Giysi dolabı"** demek varken Fransızcadan **"garde de robe"** sözcüğü dilimize sokulduğunda, o dolabı yapan ustalar bile bu sözcüğü doğru söyleyememiş, yerine **"kar dolabı"** gibi tümünden anlamsız, giysi dolabıyla ilgili hiçbir çağrışım yaptırmayan bir uydurma sözcüğü kullanır olmuşlardır. Değme yetişkin insanlarımız, en yüksek konumlardaki yöneticilerimiz **"bizzat"**ı bilmedikleri için **"bir zat"**, **"teamül"**ü bilmedikleri için **"temayül"**, **"meşruiyet"**i bilmedikleri için **"meşrutiyet"**, **"bedhah"**ı bilmedikleri için **"bedbaht"** diye bilmektedirler. İşte kültür bozulmasının, ana dilimizi bilim, sanat ve uygulamayı dili olarak kullanıp geliştirmekte gösterdiğimiz özen eksikliğiyle nasıl bağlantılı oldu-

ğunu gösteren bir iki küçük örnek.

b) Çağdaş kültürün ikinci ögesi, demokratik bir toplumsal düzenin bulunmasıdır; demokratik ve laik, yani yurttaşların eşit ve özgür katılımına dayalı bir yönetim içermesi; demokrasinin ölçü ve kurallarını öğretip benimseten bir eğitim düzeninin olması; etkin, güçlü ve dürüst bir kamu yönetiminin bulunması ve böylece hukuka ve yasalara bağlılığın örneğini en başta yöneticiler, kamu görevlilerinin göstermesi; demokratik bir aile kurumu olması ve kadınların da eşit yurttaş haklarıyla kamu yaşamının her alanında tam yeterlilikle görev alabilmesi.

c) Çağdaş kültürün üçüncü bir özelliği, özgür bilim ve felsefeye dayalı bulunmasıdır; düşünce ve yayın özgürlüğünün, özerk üniversiteler ve bilimsel araştırma kurumlarının bulunması, böylece özel çıkar kesimlerinin öğrenilmesini istemediği ve genellikle toplumun da henüz duymaya alışık olmadığı gerçeklerin özgürce dile getirilmesidir. Kısacası insanı, toplumu, dünyayı ve evreni anlayıp açıklamakta, yorumlamakta kısıtlamanın bulunmadığı bir kültür.

ç) İleri uygulamaya (teknolojiye) ve ileri işbölümüne dayalı, gelişkin bir ulusal ekonomi çağdaş ulusal kültürün bir başka zorunlu ögesidir; yeraltı, yerüstü kaynaklarını, insan gücünü ve ulusal pazarını kendi meşru ulusal yararlarının gereklerine göre kullanabilen, ulusal parasının değerini koruyabilen, toplumsal adalet ölçütlerine göre düzenlenmiş bir sanayi ekonomisi.

d) Doğa ve uygulamayı bilimleri kadar, toplum ve insan bilimlerinin ve özellikle güzel sanatlarla felsefenin de önemini kavrayan ve bunların gelişip yaygınlaşmasını amaçlayan bir kültür, çağdaş kültürdür. Böylece toplumda güzellik duygularının yaygınlaşması, hırçınlık, bencilik gibi çatışmacı eğilimlerin yumuşaması ve uzlaşmaların güzelliğinin kavranması.

Kısacası, folklor düzeyinden bilim, sanat ve uygulamayı (teknoloji) düzeyine yükselen kültür, çağdaş kültürdür.

KÜLTÜR BOZULMASI

Bir de kültür bozulması, yozlaşması kavramı var. Kültür bozulması, asıl olarak dış sömürgeciliğin ve onunla işbirliği yapan iç sömürgeci kesimin yol açtığı bir olaydır. Burada toplum, olağan gelişmesini gerçekleştirmekten alıkonulmakta, ekonomisi, yabancı toplum ya da toplumların çıkarlarının gerektirdiği üzere, sanayiden yoksun, asıl olarak hammadde üretilen ve dışardan yapılmış mal alan, geri tanımla hayvancılığa ve al-satçılığa dayalı bir yapıya indirgemektir. Böylece sömürülen toplumun halkı çağdaş bilim, teknik ve sanattan yoksun kılınmakta, dolayısıyla demokratik devlet ve hukuk, demokratik eğitim, demokratik aile, ... geliştirmesi engellenmektedir. Dengeli bütünlükten yoksun kalan topluma, dışardan ve içinden her türlü

yoşluk şırına edilmektedir. Türlü siyasal örgütler, basın, TV, radyo ve öteki yğınsal iletişim araçları, eğitim kurumları, her alana bu yoşlukları yaymaktadır. İşte gerçekte kültür yoşlaşması ve boşulmasının temel nedeni budur. Bilim, sanat ve teknolojinin uygulaması demek olan sanayi kuruluşlarından yoksun bir toplum, yalnızca otomobili, uçağı, antibiyotiği, ultrasonu, televizyonu, ... hazır yapılmış olarak almakla, bunları yapan toplumların düzeyine hiç ulaşamaz. Çağdaş kültür demek, sanayi toplumunun insana, topluma, işe, zamana, ... ilişkin tutum ve davranışlarda yepyeni özellikleri gerçekleştiren kültürü demektir. **"Batıdan teknoloji alalım, ama toplumsal kurumlarımızda, ahlak ve geleneklerimizde değişiklik yapmayalım"** demek, **"hep hammaddede üreticisi olarak kalam"** demektir. Çünkü otomobili, televizyonu, alüminyum ya da kromu üretilebilmek için, köklü düşünsel, ahlak ve kurumsal değişikliklerden geçmek zorunludur. Ortaçağ kafası ve kurumlarıyla sanayi toplumu olunamaz. Ne yazık ki, sanayi devrimini gerçekleştirmede önceliği elde eden ve dünyaya kendilerini insan hakları ve demokrasi şampiyonu gibi sunan devletler, çağdaş bir kültürün saydığımız öğe ve özelliklerini kendilerini için önemli sayılabilecek ölçüde gerçekleştirdikleri halde, dünyanın geri kalan 2/3'sine karşı sömürgeci bir politika izlemekten vazgemeğe bugün de razı değildirler. Bunun için geri bıraktırdıkları toplumların sömüren gerici kesimleriyle elbirliği ederek bu toplumlarda çağdaşlığı engelleyici temel etken olmakta devam etmektedirler.

Oysa çağdaş kültür ulusal birlik ve barışın, yurt bütünlüğünün, güçlü devletin vazgeçilmez temelidir.

Dikkat edilirse çağdaş kültürde bulunduğunu söylediğimiz tüm nitelikler, hem birey, hem ulusal toplum ve hem de uluslararası ilişkiler düzeylerinde özgürlüğün, bağımsızlığın, gelişmenin, yurt bütünlüğünün ve barışın koşullarıdır.

Yerimizin sınırlı oluşunu gözönüne alarak, çağdaş kültür düzeyine ulaşmak ile ulusal birlik ve yurt bütünlüğü arasındaki yakın bağa işaret etmekle yetineceğim. Bilindiği gibi her insan toplumunda birtakım alt kültür kesimleri vardır: dil, inanç, soy, sınıf, coğrafya ve iklim bölgesi vb. farklılıklarından ileri gelen alt kültür kesimleri. Ulusal toplum ise bu alt kesimlerin, birlik içinde yaşamayı yaşanmaya değer saymaları ve **"çoğunluğun adı adımız"** demeyi içtenlikle istemeleriyle olanaklıdır.

Yani ortak bir geçmişin kıvanç ve üzüntülerini paylaşmada da, ortak bir geleceğe birlikte hazırlanma isteğinde de içtenlikli olmalarına bağlıdır. İşte bu içten istek, ancak ulusal kültürün gerçekten belirttiğimiz biçimde çağdaş nitelikte olmasına bağlıdır; ancak o zaman toplumdaki alt kültür kesimleri o ulusal kültürle benzeşmeyi gönülden isteyeceklerdir. O zaman, folklor

düzeyindeki bu alt kültür kesimleri o ulusal kültürle benzeşmeyi gönülden isteyeceklerdir. O zaman, folklor düzeyindeki bu alt kültür kesimleri, folklorun ne bilim, ne sanat, ne de teknoloji olmadığını, bunların ancak hammaddesi olduğunu göreceklerdir; o zaman ulusal bütünlük içinde birleşmeyi, yöresellik ve folklor düzeyinde kaldıkça bilim, sanat ve teknoloji düzeyine ulaşılamayacağını ve sömürgecilerin elinde derbeden olmaktan kurtulunamayacağını kavrayacaklardır. Ulusal toplum çapındaki birliğin ise, örneğin büyük fabrikaları, en gelişkin üniversiteleri, en ileri teknolojiyle donanmış hastaneleri, en esenlikli dinlenme ve ruhsal yenilenme kuruluşlarını, ... kurmayı olanaklı kıldıktan başka, yerel ve yöresel kültür öğelerinin ulusal kültürde rengini, tadını, üslubunu da yansıtabileceğini anlayacaklardır. Ve işte o zaman, tıpkı Fransa'da örneğin Basklı ya da Korsikalı'nın **"Ben Basklıyım, ya da Korsikalıyım; ama Fransız kültürümle övünüyorum; Fransız kültürüme çok şey borçluyum?"** deyişinde olduğu gibi, ulusal birlik içindeki yerlerini alacaklardır.

İşte Atatürk, **"Ulusal kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine ıkarcakız!"** derken, giriştiği devrimlerin ulusal birliğimizin ve yurt bütünlüğümüzün gerçek temelleri olan Türk kültürünü amaçladığını belirtiyordu: demokratik, laik cumhuriyetile, bilimsel yöntem ilkelerine dayalı eğitimiyle, kadın-erkek eşitliğine dayalı demokratik ailesiyle, ulusal ve demokratik ekonomisiyle, gelişkin dili, özgür sanat, felsefe, inanç ve ahlakıyla çağdaş Türk kültürünü geliştirmek hedefini gösteriyordu.

KÜLTÜRÜN EVRENSEL BOYUTU

Evrensel kültür de ancak bu çağdaş ulusal kültürlerin varlığıyla olanaklıdır. Bugün evrensel kültür şampiyonluğu yapan Batılı devletlere ve onların aydınlarına anımsatmak gerekir ki, sözünü ettiğimiz çağdaş kültür öğelerini yalnız kendi ulusları için isteyip, dünyanın 2/3'sine bunları layık görmeyen sömürgeci politikalar, evrensel bir gerçek kültürün önündeki asıl ve en büyük engeli oluşurmaktadır. Sömürgecilik yüzünden uluslararası ilişkilerin felsefesi, Atatürk'ün dediği gibi **"kıskançlık, açęözlülük ve kin"** üzerinde süregidiyor; buna karşılık **"Yurtta barış, dünyada barış"** ilkesini uluslararası politikasına temel yapan Türkiye Cumhuriyeti, evrensel kültüre hizmet etmiştir ve etmektedir. Evet Atatürk Cumhuriyeti,

Kendine ne dilerse - herkese onu dile

Dört kitabın mânâsı - budur eğer var ise

diyen **Yunus Emre** anlayışını başta devlet olmak üzere tüm toplumsal kurumlarının ruhuna sindirmekle, tüm uygar insanlığa, çağdaş bir evrensel kültürün oluşmasında Türk kültürünün ölümsüz öğeleriyle katkıda bulunup kılavuzluk da edebilecek değerdedir.

Suudiler'in gücü sadece Türkler'e yetiyor

► ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE

AĞUSTOS ayı içinde, Suudi Arabistan'da kafaları kılıçla kesilerek "**idam edilen**" 4 Türk'ün yakınlarının feryatları büyük oldu. Türk basını ve kamuoyu ayağa kalktı. Şeriat rejiminin iç yüzü, medyada bir kez daha sergilendi.

İşin ilginç yanı, Suudi Arabistan'da bugüne kadar idamlık suç işleyen hiçbir Avrupalı veya Amerikalı'nın kafası kesilmedi!.. Bunun nedeni, ABD'nin, İngiltere'nin ve Fransa'nın güçlü olmaları değil, başta Kral **Fahd** olmak üzere, Suudi Hanedanı'nın 4 bin prensinin servetleinin Avrupa ve ABD'de olmasıydı.

Kral **Fahd**, 20 milyar dolar olan servetinin büyük bölümünü Batı'ya aktardı. Cannes ve Cenevre'de villası, İsviçre'de malikhanesi olan Kral **Fahd**, Paris, Londa ve New York'ta da büyük mülkler aldı.

AMERİKALILAR'A DOKUNMUYORLAR

Malını, mülkünü Batı'ya aktaran Suudi Hanedanı, Batılılar'ın kılına bile dokunmuyor. Suç işleyen Amerikalı, İngiliz, sessiz sedasız ülkesine gönderilirken, 170 müslüman karanlık zindanlarda kellelerinin kesilmesini bekliyordu.

Suudi Arabistan'da 5 yıl hapiste kalıp idamdan kılpayı kurtulan kamyon şoförü **Mustafa Çiftçi**, cezaevinde kaldığı sürede 2 Amerikalı'nın uyuşturucu ile yakalanıp tutuklandığını belirterek şöyle dedi:

"Amerikalılar bizim kaldığımız yere getirildiler. İki saat sonra, yanlarına gelen konsoloslarıyla

birlikte ellerini, kollarını sallayarak gittiler. Suudiler onlara dokunmuyor. Suudiler'in gücü Türkler'e yetiyor."

CENAZELERİMİZİ İSTİYORUZ

Şeriat rejiminin uygulandığı Suudi Arabistan'da kafaları kesilerek idam edilen iki Türk'ün, Kilis'teki aileleri perişan oldu. Baş kılıçla kesilen **Seyfettin Erkut**'un eşi **Hatice Erkut**, "**Bari cenazesi gelsin**" diyordu.

Hatice Erkut, "**Bize yıllarca kocalarımızı göstermediler. Bari cenazelerini versinler. Kocalarımızı, Türk toprağına gömmek istiyoruz. Bunu bizden mahrum etmesinler**" diyordu.

ŞERİAT MAHKEMESİ KARAR VERİYOR

Suudi Arabistan'ın çeşitli kentlerinde çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönen işçiler idamları şöyle anlatıyor:

"Şeriat Mahkemesi, sanık hakkında idam kararı verdikten sonra, kimsenin bu karara karşı çıkmaya hakkı ve cesareti yoktur.

Daha çok uyuşturucu ticareti yapan, tecavüzde bulunan ya da adam öldüren kişilere idam cezası verilir. Bunda ülke ayrımı yapılmaz."

KENT MEYDANINDA İNFAZ

Şeriat Mahkemeleri'nde, suçlu olduğuna karar verilen kişiler ya da kişi, kaldıkları cezaevinde iğne vurularak uyuşturuluyor. Yarı baygın bir halde ambulansa konularak cezaevinin bulunduğu kentin meydanına getiriliyor.

İdam edilecek kişi, meydana diz çöktürülür. Yüzü kırmızı bir maskeyle örtülü cellat, kişinin boynuna kılıcı vurur. Böylece infaz gerçekleştirilir. Bu sahnenin halk tarafından görülmesi de sağlanır.

Herhangi bir taşkınlığa karşı muhafızlar önlem alıyor. İdam edilen kişinin gövdesi ve başı ayrı ayrı parçalar halinde kentin mezarlığına götürülür. Hazır tutulan mezara konur.

BUNLAR MÜSLÜMAN DEĞİL...

Suudi Arabistan'da, kafası bedeninden kılıçla ayrılmak suretiyle idam edilen **Seyfettin Erkut**'un gözü yaşlı eşi **Hatice Erkut**, "**Bunlar müslüman olsaydı, müslüman bir ülkenin evlatlarını kesmezlerdi. Bunda tek suçlu o ülke değil. Bizim Dışişlerimizde..."** diyor. **Bayan Erkut**, infaz günü içine bir şeyler doğduğunu belirterek, "**O an bir şeyler olduğunu anladım. İçimde sıcak bir şeyler aktı. Ama hayra yordum**" dedi.

Şeriatın soluğu

► Güneri GİRGİN / ADD Üyesi-Nazilli

2 TEMMUZ 1993 Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki kara sayfalarından biri. Yakında bu kara lekenin ikinci yıldönümünü kutlayacak olan yobazlar, 37 aydın insanımızı cayır cayır yakmanın onlara verdiği "hâz"la hâlâ aramızdalar. Yazar, çizer, şair, müzisyen, bu yurdun taşından toprağından, kültüründen çıkmış, yerleri hiçbir zaman doldurulmayacak 37 güzel insan. Laik Türkiye Cumhuriyeti'nde dalgalandırılmak istenen yeşil şeriat bayrağının 44 yıl önce ilk tohumları atıldı. 1951'de çok masumane nedenler öne sürülerek 7 tanesi açılan imam hatip okulları, bugüne dek her yıl yaklaşık 50.000 imam fazlası veren, sadece din adamları değil (keza ne kadar dindar olduklarına her geçen gün biraz daha şahit

oluyoruz), devlet teşkilatının her zerresine şeriat militanları sokuşturan fesat yuvaları yumağı haline gelmiştir.

Bu somut gerçek karşısında, **"Biz ne yaptık?"** yakınmalarını duymamız gerekiyorsa hiç özne aramamıza gerek yok sanırım. Yürüm yüzyıldır birbirini takip eden yobazların prim patronları zaten ellerinden geleni yaptılar. Bugün yılların birikintisi bu yobaz kitle, camilerde, Kur'an kurslarında, imam hatip okullarında ve hatta hatta bazı devletin normal statüsündeki okullarda rahatça örgütlenmekte, ekonomik krizden ve etnik terörden usanmış halkı yanına çekmek için de uygun propaganda malzemeleri bulmaktadır. En yakın örneğine Bosna mitinginde rastladığı-

mız, şeriat yanlısı yeşil bayraklılardan, Atatürk heykelini koruyabilmek için polis gücüne gerek kalındığına hepimiz şahit olmuştuk.

"Şeriat isteriz, kâfirler dışarı, islâmi hareket engellenemez" sloganları altında hedef Sırp katliamı mı, yoksa laik Türkiye Cumhuriyeti mi, varın siz karar verin.

Yıllarca bunlara göz yuman, çanak tutan siyasiler, aydınların kanları yüzünüze sıçradı, kim yaptı dediniz? Kur'an kurslarında, camilerde, imam hatip okullarında özledikleri şeriatın temelleri atıldı, demokrasi sandınız. Şeriatın soluğu artık ensenizde. Gün gelecek bu şeriatçı yobaz takımı sizinde kapınızı çalacak. Ama bilin ki o zaman size sizden başka yardım edecek kimse kalmayacak.

Şeriat idam rejimi...

ŞERİAT Rejimi ile yönetilen İran'dan kaçarak, Türkiye'ye sığınan sığınmacılar, **"Şeriat, idam rejimi demektir. İran'da, mollalar yüz binleri idam etti. Ruju dudaklar jiletle doğrandı. Bakire suçlu kızlar, cennete gitmesin diye tecavüz edilip öldürüldüler. İran'da hukuk yok.**

Avukatın ne olduğunu Türkiye'de öğrendik" dediler.

Sığınmacılardan 22 yaşındaki **Sima Sadiki**, **"İran'da şeriatçıların egemen olmasından sonra yüz binlerce kişi idam edildi. Ben devrim sırasında 7-8 yaşlarındaydım.**

Öncesini hatırlamıyorum. Avukat ne demek, Türkiye'ye gelince öğrendim.

Burada bir insan suçluysa, avukat tutup kendisini savunabiliyormuş. İran'da böyle bir şey söz konusu değil. Rejimde söz

sahipleri ne isterlerse o olur.

Şeriatçılar, bakirelerin cennete gideceğine inandıkları için, 'Kafirler cennete gitmesin' diye bakire suçlulara tecavüz ettikten sonra, idam sehпасına çıkarıyorlar" şeklinde konuştu.

Öte yandan, Suudi Arabistan'da 4 Türk'ün, uyuşturucu kaçakçısı oldukları gerekçesiyle kafaları kesilerek idam edilmeleri, **"Şeriat Rejimi'nin iç yüzünü"** ve konuya ilişkin tartışmaları yeniden Türk kamuoyunun gündemine getirdi.

Türkiye'deki şeriat yanlısı parti, dernek, vakıf, sendika gibi örgütlerin Suudi Arabistan'daki uygulamalara sessiz kalmaları, Atatürkçü, laik, demokrat, aydın kişi, kurum ve kuruluşlar ile halktan büyük tepki almaya devam ediyor.

ÖZELLEŞTİRME ve kamu yaşamımız

► Prof.Dr. Cem EROGUL / A.Ü. S.B.F. Anafte Öğretim Üyesi

BÖLÜM -II- (Altta kalanın canı çıksın)

BU aktörel yıkımın yanı sıra, büyük bir siyasal-düşüngüsel kafa karışıklığı da yaratılmıştır. Ortak değerler, ortak çıkarlar kavramı biryana itilmiş, "özel güzeldir" denerek, bütün bireyci içgüdüler alabildiğine kamçılanmış. Yıllarca vergilerimizle, alınterimizle, coşkuyla yarattığımız bu ortak varlık şuna buna dağıtılacaksa, bunca yıl bu ortak değer için uğraşmış olmak "enayilik"ten başka bir şey değildir. Geçmiş boşa harcanmıştır. Öyleyse, bundan sonrasını kurtarmak gerekir. Artık ortakçılar için özveride bulunmak, ancak çağın gerisinde kalmış, "gölünç biçimde hâlâ devletçi olan" birtakım kafaların harcıdır. Yeni "demokrasi"nin gereği, herkesin kendi gemisini kurtarmasıdır. "Her koyun kendi bacağından asılır." Başka bir deyişle, "Altta kalanın canı çıksın". Kaldı ki, altta kalıyorsa, bu pek bir değeri olmadığının da göstergesidir. Demokrasi, böyle zavallıları kollamakla gelişmez, aksine geriler. Görüldüğü gibi, özelleştirme saldırısı, doğruluğu, güzelliği, gücü, haklılığı "özel" olana yakıştırmakla, siyasal-düşüngüsel boyutta da inanılmaz bir dönüşüme (bence, yozlaşmaya) yol açmıştır. Demokrasi adına yürütölen devlet düşmanlığı, dayanışmacılığa, kamu için özveriye sırtına dönen, bencil bireyciliği en yüce değere haline getiren yeni bir "demokrasi" anlayışına yol açmıştır. Bugünün egemen düşüngüsü (ideolojisi) artık budur.

Aktörel, siyasal-düşüngüsel alanda yaşanan deprem, elbette tüzel alana da yansımıştır. Gerçekten, **Özal** zamanında başlayan özelleştirmecilik bize öylesine yabancıdır ki, buna uygun tüzel biçimler bir türlü bulunamamış, yıllar boyunca özelleştirme, bir dizi değişik düzenlemeye ve yargı kararına konu olmuştur. Son kapsamlı yasanın çıkarılmasıyla bu bocalamaya artık bir son verilebileceğini sanmak da yanlıştır. Çünkü, belirtildiği gibi, bu türden bir özelleştirme, bizim kamu tüzemize (amme hukukumuzla) tümüyle yabancıdır. Anayasa hükümlerine şöyle bir göz atmak, bu savı fazlasıyla doğrulamaya yetecektir.

Anayasa hükümleri bakımından toptan özelleştirmeciliğin ne anlama geldiğini kavrayabilmek, bu girişimi anayasa açısından değerlendirebilmek için, önce, tam aksi yönde bir girişimi varsayım olarak ele almak yararlı olabilir. Diyelim ki, TBMM'den şöyle bir hüküm içeren bir yasa çıktı:

"Yabancı ya da yerli tüm gerçek ve özel tüzel kişilerin elinde bulunan bütün yapınaklar (fabrikalar), işlikler (atölyeler), işletkeler (makineler), yağmalıklar (depolar), satımevleri (mağazalar),

çalışma yerleri, yapılar, evler, arsalar, araziler, çiftlikler, bahçeler, vb., özetle, her türlü taşınır ve taşınmaz mal, devlet tarafından karşılığı ödenmek koşuluyla kamulaştırılabilir."

Böyle bir hüküm karşısında, bunun anayasaya uygun olabileceği konusunda kimsenin kafasında en ufak bir duraklama olabilir miydi? İşte özelleştirme yasası, tam bu düzenlemeyi, bu sefer karşıt yönde yapmaktadır.

O zaman sormak gerekir: Karma geçim yapısını (ekonomiye) dayanan bir düzene çerçevelek eden bugünkü anayasa, düzeni kökünden değiştirme kapısını açan böyle bir girişimle nasıl bağdaşabilir? Anayasa Mahkemesi raporlarından Sayın **Bölent Serim**, konuya ışık tutan bir makalesinde, bunun olamayacağını açıkça ortaya koyuyor(2). Sayın **Serim** özetle şöyle diyor: **1)**Hem anayasada yer alan topluncül devlet (sosyal devlet) ilkesi, hem de anayasa ile devlete yüklenen tasarlama (planlama) türünden toplumsal görevler, bu Anayasa'nın karma geçim yapısını kabul ettiğinin gerçek kanıtlarıdır; **2)**Kaldı ki, anayasa, doğrudan doğruya KİT'lerden söz ederek, kamu işletmeciliğini, dolayısıyla da karma geçim yapısını benimsediğini kendisi açıkça ilan etmektedir (Anayasa, Md. 128, 135, 161, 165). Dolayısıyla, kamu işletmeciliğini tümüyle ortadan kaldıran bir yaklaşım, bu anayasaya aykırı olur.

Anayasa Mahkemesi de, bugüne dek verdiği çeşitli kararlarda, böylesine toptancı bir yaklaşımın anayasayla bağdaştırılamayacağını gösteren bir tutum sergilemiştir. Ancak, son özelleştirme yasası hazırlanırken kamuoyu öylesine bir "bombardımana" uğratılmıştır ki, bu yasaya karşı iptal davası bir türlü işletememiştir. Üstelik, Anayasa Mahkemesi Başkanlığı, bir yargı yeri için pek garip bir yönetime başvurarak, "Anayasa Mahkemesi özelleştirmeye asla engel değildir" diyen bir açıklama yayımlamak gereğini duymuştur(3). İşte böyle bir ortamda, yasa çıktıktan sonra altmış günlük süre içinde iptal davası açmak için gerekli olan doksan milletvekili imzasını toplama olanağı bulunamamıştır.

Böylesine köktenci bir özelleştirme yaklaşımının, genel düşün yapısı (felsefesi) bir yana, anayasanın birçok özgül düzenlemesi ile de çelişmesi kaçınılmazdır. Bir ke-re, özelleştirme için genel bir yasayla yetinmek, anayasaya uygun görünmemektedir. Nasıl ki devletleştirmede, hangi kuruluşun devletleştirileceğinin yasada açıkça belirtilmesi aranıyorsa, özelleştirmede de böyle bir gerek vardır. Bu yapılmazsa, TBMM, gerçekte yalnızca kendisine ait olan bir yetkiyi genel bir düzenleme ile yürütme-

ye bırakmış olur. Böyle bir yetki aktarımına anayasa izin vermez. Daha önce, bu türden bir yetki aktarımını öngören özelleştirme yetki yasası (3897 sayılı yasa), bu aktarımın anayasaya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilmişti(4). Ancak, yukarıda belirtildiği gibi, yaratılan yıldırı ("**terör**") havası sonucunda, son yasayı Anayasa Mahkemesi'ne götürme olanağı bulunamamıştır.

ANAYASAYA İKİNCİ BİR AYKIRILIK

Anayasaya ikinci bir aykırılık, yabancılara ilişkin düzenlemelerde göze çarpmaktadır. Anayasa Mahkemesi, özellikle bu konuda çok duyarlıdır. Şimdi sözü edilen yetki yasasını iptal ederken, Mahkeme, özelleştirmenin "**yabancılaştırma**"ya dönüşmemesi gereğini çok açık bir biçimde vurgulamıştır. Bunun görülmesi için, karardan bir iki alıntı yapılması yeter:

"Devletin geleceği üzerine doğrudan etkisi olan yaşamsal önemdeki konularda, yabancılardan ağırlığını önleyici kuralların getirilmesi, bağımsızlığın korunması yönünden zorunludur."

"Telekomünikasyon, elektrik üretim, iletim ve dağıtım gibi stratejik önemi olan alanlara yabancılardan girmesinin ötesinde, egemen olması, güvenlik, bağımsızlık ve ekonomik yönlerden çok sakıncalı olabilir. Çünkü, bu tür kamu hizmetleri ülke güvenliği ile çok yakından ilgilidir."

"Halka ya da çalışana satılsa bile yasada önlem getirilmedikçe payların hızla el değiştirmesi her zaman için olanaklıdır."

"Bu özelleştirme sonucu sektörün bir kısmı ya da tamamı yabancılara eline geçebilecektir. Ülkemizde sermaye birikiminin düzeyi düşünülürse, özelleştirmenin yabancılaştırma olasılığının yüksekliği daha iyi anlaşılır olacaktır."(5)

Bütün bu uyarılara karşın, özelleştirme yasası, kamu varlığını neredeyse sınırsız bir biçimde yabancılara açma yoluna gitmiştir. O denli ki, bu yasa ile 18.1.1954 gün ve 6224 Sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'nda yer alan ve yabancı sermayenin "**inhisar veya hususi bir imtiyaz ifade etmemesi**" koşulu bile yürürlükten kaldırılabilmiştir. Ancak, bu düzenleme karşısında Anayasa Mahkemesi'nde iptal davası açma girişiminin başarılı olması "**tehlikesi**" belirince, siyasal erk bir "**geri adım**" atmayı kabul etmek zorunda kalmıştır. Böylece, 27.4.1995 gün ve 4105 Sayılı "**18.1.1954 Tarihli ve 6224 Sayılı Kanun ile 24.11.1994 Tarihli ve 4046 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**" çıkarılmıştır(6). Bu yeni yasayla, sözü edilen Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na şöyle bir tümce eklenmiştir:

"Ancak, Türkiye'ye ithal edilecek yabancı sermaye, ülke çapında tekel teşkil edecek faaliyetlerde bulunan kuruluşlarda çoğunluk hissesine sahip olamaz."

Görüldüğü gibi, toptan özelleştirmeciler, devletin bağımsızlığını koruma konusunda pek isteksizdiler. Bu yönde bir adım atmaları için "**zorlanmaları**" gerekmektedir.

Toptan özelleştirmeciliğin anayasayla gelişen üçüncü bir yönü, bu yoldan özel tekelere kapı açılmasıdır. Bu alanda tam bir "**ikiyüzlülük**" sergilenmektedir. Tekelcilğe karşı çıkılırken, gerçekte yalnızca "**kamu**" tekellerine karşı çıkmaktadır. Çünkü, özellikle Türkiye gibi dar olanaklı bir ülkede, kimi alanlarda mal ve hizmet üretiminin tekel niteliği taşıması "**kaçınılmazdır**". Dolayısıyla, bu alanlar bir kez yerli ve yabancı özel sermayeye açıldıktan sonra, yasalarda tekelleşmeye karşı birtakım kurallar getirmek, bir kandırmacadan başka bir şey değildir. Tekelleşme kaçınılmazsa ve kamu tekelleri yıkılıyorsa, bunun özel tekellerden yana olmaktan başka bir anlamı olamaz.

4046 Sayılı Özelleştirme Yasası'nın anayasa ilkeleriyle çelişen başka bir yönü de, demokratik tüze (hukuk) devleti ilkelerine aykırı bir biçimde, özelleştirme işlemlerinde sergilenen "**denetimden kaçma**" çabasıdır. Gerçekten de yasa, birçok hükmüyle bu yöndeki tutumunu açıkça ortaya koymaktadır. Bir kere, yasanın 1. maddesinde "**Sayıştay Kanunu'nun vize ve tescile ilişkin hükümleri uygulanmaz**" denmekle, Sayıştay'ın öndenetimi ortadan kaldırılmaktadır. İkincisi, kamu hizmeti tanımı aşırı daraltılarak, Danıştay'ın imtiyaz sözleşmeleri dolayısıyla anayasa gereği olarak sahip olduğu denetleme yetkisi neredeyse yok edilmektedir. Üçüncüsü, KİT'ler dağıtılarak, anayasa'nın 165. maddesinde öngörülen TBMM denetimi işlemez hale getirilmektedir. Dördüncüsü, özelleştirme hazırlık işlemleri kapalı kapılar arkasında yürütülerek, kamuoyu denetimi etkisizleştirilmektedir. Yalnızca, Et ve Balık Ürünleri A.Ş. örneğinde olduğu gibi, belli bir özelleştirme kararı açıklandığında kamuoyu büyük tepki gösterince, karar iptal edilip daha "**elverişli**" bir ortamın doğması beklenilmektedir. Toptan özelleştirmeciliğin yukarıda değinilen bu birkaç yönü dışında, anayasayla çelişen daha birçok yönü vardır. Örneğin, özelleştirilecek kamu işletmelerinde çalışanlara ilişkin olarak getirilen düzenlemeler, anayasanın toplum kalkınmasına ve toplumsal devlete ilişkin birçok hükmüyle çatışma halindedir. Ancak sanırım, buraya dek verilen örnekler, böylesine köktenci bir özelleştirme yaklaşımının yürürlükteki tüze düzeniyle bağdaşmasının olanaksız olduğunu göstermeye yetmiş tir.

Sonuç olarak, şu temel gerçeği yeniden anımsamakta yarar vardır. Konu, şu ya da bu işletmenin devletleştirilmesi ya da özelleştirilmesi değildir. Dolayısıyla bunun, geçimibilimin (iktisat ilminin) yordamsal (teknik) araçlarıyla tartışmaya kalkışmak çok yetersiz kalır. Ayrıca, yarıltıcı da olur. Son yıllarda dünyada ve Türkiye'de estirilen özelleştirme fırtınasının, verimlilik ya da kamu açıklarının azaltılması gibi kaygıların çok ötesinde bir sınıfsal anlamı vardır. Bu büyük tasarı (proje), bunalan kapitalizmin önünü açan küreselleştirmeyi gerçekleştirme yönünde çok önemli bir araçtır. Asıl ereği, ulusal devletin kökünü kazımadır. Dolayısıyla da, Türkiye'de son yıllarda geçer akçe olan özelleştirmeciliğin, kamusal aktörede, siyasal-düşüncüsel ortamda ve kamu tüzesinde tam bir "**kargaşa**" ve "**yıkıntı**" yaratmış olmasına şaşmamak gerekir.

Gürsoytrak: "30 Ağustos, Cumhuriyetin temelidir"

■ 30 Ağustos Büyük Zaferi'nin tüm yurttta coşkuyla kutlanması nedeniyle bir açıklama yapan Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı Mustafa Suphi Gürsoytrak, "Şanlı ordumuzun kazandığı 30 Ağustos Büyük Zaferi, Cumhuriyet tarihimizin ve Cumhuriyetimizin temelidir" dedi.

ATATÜRKÇÜ Düşünce Derneği Genel Başkanı **Mustafa Suphi Gürsoytrak**, 30 Ağustos Büyük Zaferi'nin tüm yurttta coşkuyla kutlanması nedeniyle yapmış olduğu açıklamada, "Şanlı ordumuzun kazandığı 30 Ağustos Büyük Zaferi, Cumhuriyet tarihimizin ve Cumhuriyetimizin temelidir. Vatani işgal, halkı tutsak edilmiş Türk Ulusu'nun, Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde verdiği varoluş mücadelesinin sonunda elde edilmiş en büyük zaferdir" dedi.

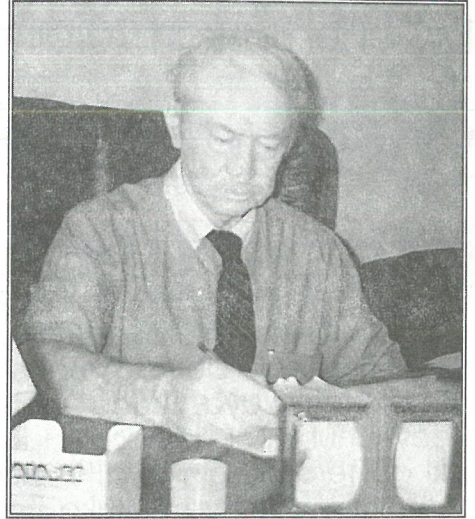
30 Ağustos Zafer Bayramı'nın, asırlardan beri Türk Ulusu'nun kanını ve iliğini emen kapitülasyonlardan kurtuluşumuzun başlangıcı olduğuna işaret eden **Gürsoytrak**, "30 Ağustos Zaferi, Türk Ulusu'nun sadece tarih ve coğrafyadan silinemeyeceğinin bir kanıtı değil, aynı zamanda Misak-ı Milli sınırlarımızın içinde bağımsız ve özgür devletin kuruluşunun tüm dünyaya kabul ettirildiği Lozan Antlaşması'nın da temelini oluşturmuştur" şeklinde konuştu.

ÇAĞDAŞ UYGARLIK

Açıklamasında, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı **Melih Gökçek**'e de çatan **Gürsoytrak**, sözlerini şöyle tamamladı:

"Başkumandanlık Meydan Savaşı' adını alan bu zafer, Atatürk'ün yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne gösterdiği 'Çağdaş Uygarlık seviyesine ulaşmak' hedefinin de temelidir.

Dünyadaki birçok mazlum ulusların bağımsızlık mücadelelerine örnek olan böyleleri önemli bir tarihsel olaya sahip Türk Ulusu'nun, bu bilinçle

ÜZÜNTÜMÜZ- Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı **M. Suphi Gürsoytrak**, Ankara'da yapılanları eleştirerek, **Üzüntümüz**, Ulusal Devletimizin başkenti Ankara'mızın Büyükşehir Belediye Başkanı **Melih Gökçek**, yaptığı eylem ve etkinliklerle bu ulusal ve tarihsel değerleri yoksun hale getirmeye çalışıyor" dedi.

ülkemizde oynanmak istenen oyunlara karşı daha dikkatli ve hassas olacağına inancımız tamdır.

Üzüntümüz ise, Ulusal Devletimizin başkenti Ankara'mızın Büyükşehir Belediye Başkanı **Melih Gökçek**'in yaptığı eylem ve etkinliklerle bu tarihsel ve ulusal değerlerden yoksun olduğudur.

Özellikle 2 yıldır, Zafer Haftası etkinlikleri adı altında sadece 26 Ağustos 1071 Malazgirt Zaferi'ni öne çıkartarak, 30 Ağustos 1922 zaferimizi gölgeleme ve kenara itme çabalarını tüm yurttaşlarımızla beraber derin bir üzüntüyle izlemekteyiz. Bu davranışları, ulusal bağımsızlık savaşımızda kanını veren gazileri ve canını veren şehitlerimiz karşı yapılmış bir saygısızlık olarak değerlendiriyor ve kınıyoruz.

Hiç kuşkusuz Malazgirt Zaferi tarihimizde Anadolu'nun kapılarını Türklere açmıştır. Ancak, bu kapılar 30 Ekim 1981 Mondros Bırakışması ile İtilaf Devletleri'nce Türklere kapatılmış, 10 Ağustos 1920 Sevr Belgesi ile de pekiştirilmek istenmiştir.

Böylesi bir suikaste uğramış Anadolu'nun kapılarını 19 Mayıs 1919'da aralayan ve 30 Ağustos 1922'de Türklere ardına kadar açan Atatürk'tür. Ve her ulusal bayramımızı toplumun bir kesimine armağan ederken, 30 Ağustos Büyük Zaferi'ni şanlı Silahlı Kuvvetlerimize bırakmıştır. 30 Ağustos Ulusal Bayramımızın, başta Türk Silahlı Kuvvetleri olmak üzere tüm ulusumuza kutlu olmasını dileriz."

ADD Genel Başkan Yardımcısı Tefvik Kızginkaya:

"Suudi Arabistan yönetimi cinayetler işliyor"

■ Atatürk Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcısı M. Tefvik Kızginkaya, Suudi Arabistan'da 4 yurttaşımızın boynunun kılıçla vurularak idam edilmelerine sert tepki gösterdi. Kızginkaya, "Suudi Arabistan yönetiminin hiçbir yasa ve hukuka bağlı olmadan aldığı kararlarla cinayetler işlediğini" söyledi.

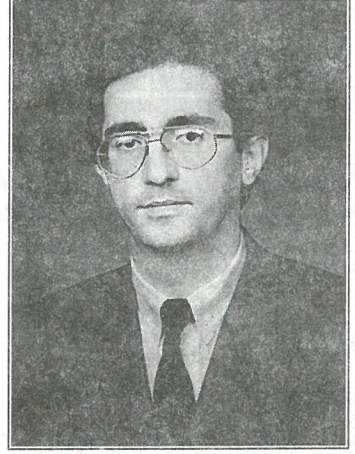
ATATÜRKÇÜ Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcısı M. Tefvik Kızginkaya, Suudi Arabistan'da dört yurttaşımızın boynunun kılıçla vurularak idam edilmelerine sert tepki göstererek, "Suudi Arabistan yönetimini, hiçbir yasa ve hukuka bağlı olmadan aldığı kararlarla, din kuralları arkasına saklanarak cinayetler işliyor" dedi.

Dört yurttaşımızın şeriat yasaları gerekçe gösterilerek, uyuşturucu madde kaçaklığı suçlamaları sonucunda öldürülmelerini kınayan ADD Genel Başkan Yardımcısı Kızginkaya, şunları söyledi.

"Diyanet İşleri Başkanı ve birçok ilahiyatçı öğretim üyesinin

böyle bir suçtan dolayı idam cezasının Kur'an-ı Kerim'de bulunmadığı şeklindeki açıklamaları da gösteriyor ki, bu idamlar, Suudi Arabistan yönetiminin hiçbir yasa ve hukuka bağlı olmadan aldığı kararlarla, dini kuralları arkasına saklanarak işlediği cinayetlerdir.

İnsan hakları adına inanç özgürlüğünü bahane ederek, toplumsal barışın ancak din temelinde sağlanabileceğini söyleyen ve ülkemizde şeriatı egemen kurmak isteyenlerin bu olay karşısında gösterecekleri tepki veya tepkisizlik, bu çevrelerin gerçek yüzünü de ortaya çıkaracaktır. Öncelikle Cumhurbaşkanı,

SERT TEPKİ- Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkan Yardımcısı M. Tefvik Kızginkaya, "Suudi idamları"na sert tepki gösterdi.

Hükümetimiz ile ilgili tüm kurum ve kuruluşları, insan haklarına saygılı tüm çevreleri, hiç olmazsa Suudi Arabistan'da tutuklu bulunan yurttaşlarımızın ve diğer tutukluların benzer bir son ile karşı karşıya kalmamaları için tepkilerini ve girişimlerini yoğun bir şekilde sürdürmeleri gerekmektedir."

İzmir Beydağlılar da Atatürk'ün izinde

BEYDAĞ'DAN SELAM VAR- İzmir Beydağ Atatürkçü Düşünce Derneği yöneticileri, "Atatürk ve düşüncelerine" sahip çıkmak isteyen herkese selamlarının olduğunu ve "Büyük Ata'nın izinde yürümek isteyenleri, ADD'nde örgütlenmeye çağırdılar.

Prof.Dr.Muammer Aksoy adı İbradı'da da anıtlılaştı

İbradı Muammer Aksoy Şubesi'ne arsa tahsisi

■ Atatürkçü düşünceden korkanların silahlı ve sözlü saldırıları, hiç bir Atatürkçüyü yolundan şu ya da bu şekilde alıkoyamaz.

ADD'nin Antalya İbradı İlçesi'nde, **Adem Kocaacar** başkanlığında kurulan "**İbradı Şubesi**"nin adı; menfur bir silahlı saldırı sonucunda, 31 Aralık 1990 günü yaşamını yitiren, Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı Prof.Dr. **Muammer Aksoy**'un, İbradı doğumlu olması dikkate alınarak, "**İbradı Muammer Aksoy**

Şubesi" olarak ADD Merkez Yönetim Kurulu kararı ile değiştirilmiştir.

Öte yandan, Antalya'nın İbradı İlçesi'nde, ADD'nin Merkez kurucu üyelerinden Prof.Dr. **Muammer Aksoy**'un anısına, "**Uluslararası Kültür Merkezi**" kurulması için, İbradı Belediyesi'ne arsa tahsisi yolundaki ADD'nin Merkez Yönetim Kurulu kararını olumlu karşılayan İbradı Belediye Meclisi, "**Prof.Dr. Muammer Aksoy Uluslararası Kültür Merkezi**"ne arsa tahsisini kararlaştırdı.

Antalya İbradı Belediyesi'nin Atatürkçü Düşünce Derneği'ne arsa tahsisi üzerine bir açıklama yapan ADD Genel Başkanı **Mustafa Suphi Gürsoytrak**, "**İbradı halkı adına, Belediye Başkanı Sayın Adem Kocaacar ve Belediye Meclis üyelerinin, İbradı'nın yetiştirdiği büyük vatanperver, değerli hukuk ve bilim adamı Prof.Dr. Muammer Aksoy'un adını ölümsüzleştirmek amacıyla, Derneğimize arsa tahsis edilmesi, İbradı Şubemizin Başkanlığı'nı Sayın Adem Kocaacar'ın üstlenmesi, Atatürkçülüğe, çağdaş düşünceye ve demokrasiye bağlı tüm Atatürkçüleri ve Derneğimiz üyelerini, benden fazla sevindirmiştir.**

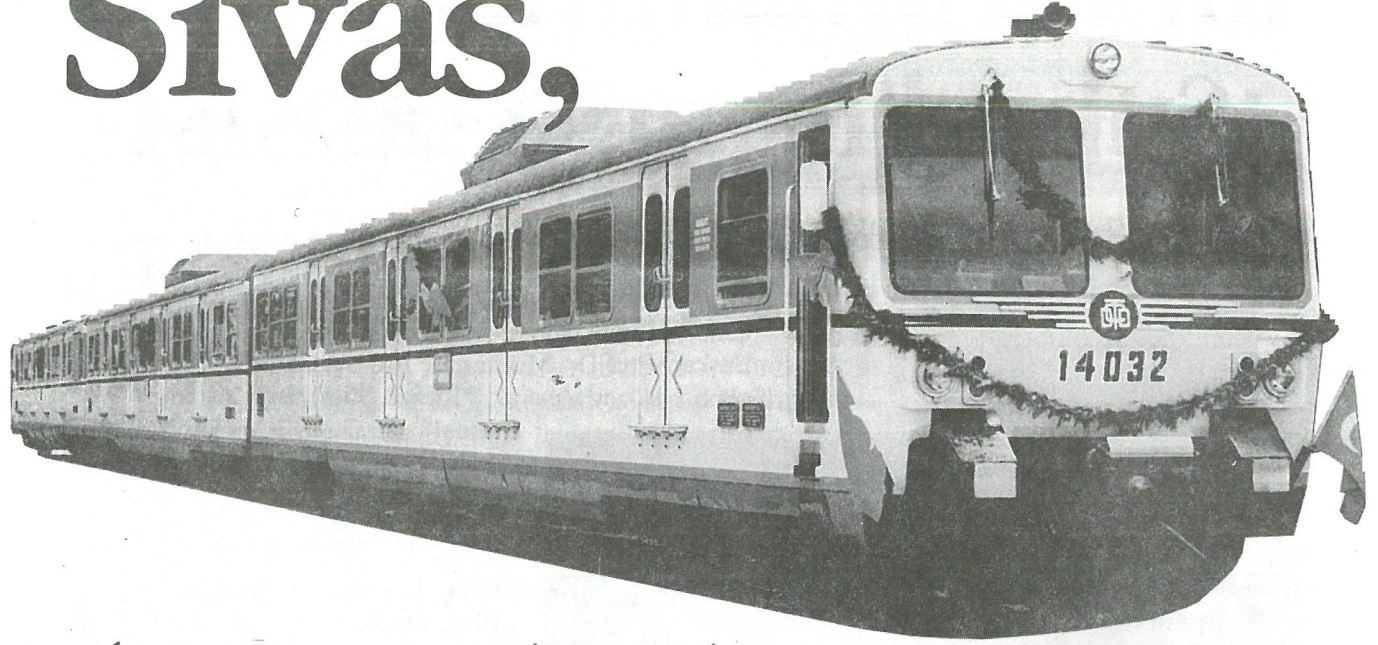
Böylece, Prof.Dr. **Muammer Aksoy**'un adı, tüm Türkiye'de olduğu gibi İbradı'da da anıtlılaşmıştır. Atatürkçü Düşünce'ye emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" dedi.

ANITLAŞTI ADD'nin kurucusu ve ilk Genel Başkanı Prof.Dr. **Muammer Aksoy**'un adı, doğum yeri olan Antalya İbradı'da da anıtlılaştı.

Tarih 30 Ağustos 1930...

Sivas,

demiryolu ile tanışıyor

Başvekil İsmet Paşa Hazretlerine

Demiryolunun Sivas'a varış olması memleketimizin imar ve iktisat hayatında pek mes'ut bir hadisedir. Tebşiratınızdan pek memnun oldum. Yurdumuzun her köşesini çelik yollarla birbirine bağlamayı emel edinmiş olan zati devletleri başta olmak üzere Cumhuriyet Hükûmetinin şayanı takdir, azim ve sayinden doğan bu muvaffakiyetten dolayı zati devletlerle mesai arkadaşlarınızı tebrik ederim.

Reisicumhur
Mustafa Kemal ATATÜRK

26-30 Ağustos 1922 tarihleri arasında süren, **Mustafa Kemal** tarafından yönetildiği için, "**Başkumandanlık Meydan Muharebesi**" adını alan bu savaş, hemen hemen "**Kurtuluş Savaşımızın**" son halkasını oluştuyordu.

Başkumandanlık Meydan Muharebesi'nin bitiminde, Eylül ayı başında, **Mustafa Kemal**, orduya yayınladığı bildirinin sonunda, "**Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir. İleri!**" sözleriyle kesin sonuca ulaşmak istiyordu.

Çok sürmedi. Türk Ordusu, Anadolu'nun içlerine kadar gelmiş olan Yunan Ordusu'nu, kovalayarak 7 Eylül 1922 günü İzmir'de denize dökmüştü.

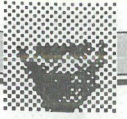
Tarih 30 Ağustos 1930... Yani 8 yıl sonra, 30 Ağustos'a rastlayan 1930 yılında, Anadolu bir mutlu olayla daha karşı karşıya bulunuyor; Sivas, demiryolu ile tanışıyor.

O zamanın Samsun-Sivas hattı İşletme Müfettişi Mühendis **H.Yakup Bey**, Sivas demiryolu hattının yapılması zorunluluğunu, gelişmeleri ve kutlama töreninin başlangıcını, şu şekilde ifade ediyor:

"... **Haydarpaşa-Ankara demiryolunun yıllık geliri kilometre başına 15 bin Frank'a çıktığı zaman, Anadolu Hattı İdaresi, Ankara'dan Kayseri'ye bir demiryolu yapacaktı.**

1908 yılında bir 'buyrukla' Anadolu Demiryolu Şirketi'ne verilmiş olan Ankara-Sivas hattının inşaat imtiyazında mevcut birçok koşullar yanında, Kayseri ve Konya hatlarının geliri fazlaşınca, Sivas ve Diyarbakır üzerinden Bağdat hattına bağlanacağı kaydı da vardı. Ama bu inşaata başlanamadı.

Sonuç olarak, Birinci Dünya Savaşı'nın ilanı sıralarında bu hattın kudret ve kıymeti anlaşıldı ve büyük bir önem veril-

di.

Harbiye Nezareti'ne bağlı olarak kurulan 'Askeri Demiryolları ve Limanlar Müdüriyeti Umumiyesi'nce ve 'Ankara-Erzurum demiryolu' adı altında başlanan bu hat inşaatı, ancak Birinci Dünya Savaşı'nın zorlamaları ile gelişebiliyordu. Ankara'dan İzzettin Bel'i'ne kadar 125 kilometresi noksansız yerine getirdiği halde, hattın asıl malzemesi (serme ve yayma) bulunamamıştı.

Ülkenin çeşitli yerlerinde toplanmış olan 60 santimlik dekovil malzemesinin döşemesi ve hareketini sağlayan, hareketli, yer değiştirebilen malzemenin bulunması emri ile bu kısım (125 km.) üzerinde uzun bir müddet dekovil işletmesi kurulmuştu. Ulusal Mücadele günlerinde pek çok hizmet, Büyük Gazimizin, Büyük Nutuk'larında da bu hizmetine işaret buyurmuştur.

Ulusal Mücadele yıllarında yeni bir örgütlenme ile Bayındırlık Bakanlığı emrine alınarak (1924) tarihli bir yasa ile bu hat için 6,5 milyon lira ayrıldı ve bu para ile 'Ankara-Sivas hattı' adı altında yeniden inşaatına başlandı.

Hat, 1925 yılında 204 kilometrede Yerköy'e, 1927 yılında 382. kilometrede Kayseri'ye, yoğun bir faaliyet ile en sonunda 30 Ağustos 1930'da Sivas'a girmiş bulundu.

Sivas'ın işletmeye açılan şenliklerinde bulunmak üzere, milletvekilleri, ordu müfettişleri ve kordü kumandanları, Doğu Demiryolları Genel Müdürü, Yüksek Mühendis Mektebi, Bayındırlık Okulu Rektörleri, Devlet Şurası reis ve üyeleri, mühendislik dünyasının önde gelen isimleri, ülkemizin idari ve örgüt şubelerinin temsilcileri davet edilmişlerdi. Davetlileri, Sivas'a getirmek için ikisi Haydarpaşa'dan, biri de Ankara'dan olmak üzere üç grup yola çıkartılmıştı.

Bunlardan birinci katar, 29 Ağustos 1930 tarihinde 16.30'dan Ankara'dan hareketle 30 Ağustos 1930 günü saat 11.40'da, 28 Ağustos 1930 tarihinde Haydarpaşa'dan 20.00 ve 22.45 saatlerinde hareket eden iki ayrı katar ise 30 Ağustos 1930 günü sırasıyla 13.07 ve 15.00'de Sivas'a geldiler.

Uzak şehirlerden ve civar köyler ile ilçelerden akıp gelen insanlar, katarların geldiği yerlerde çok yoğunluktaydılar.

Bu yoğunluğa katılan askeri kıt'alar, öğrenciler, dernek temsilcileri, mahşeri bir hal almış bulunuyordu. 30 bini aştığı tahmin edilen halk, vatan için, Cumhuriyet utkusu için, Anadolu'nun bir çok köşesinden gelerek, Anadolu'nun kenarında ve uzakta bulunan köşelerine kadar ilerleyerek, sokularak, sıhhat, irfan, servet ve refah, açık bir deyişle yaşam kazandıran demiryollarını kutlama

amacıyla, aynı duygu ve aynı heyecanla buluşmuşlardı.

Demiryolları siyasetinin azımdar kumandan ve müdafii, mühendislik aleminin büyük hamisi İşmet Paşa Hazretleri ile Bayındırlık Bakanı ve milletvekillerini üzerinde taşıyan katar, Sivas'a geldiği dakikalarda, için için kaynayan heyecanlarla bir coşkunluk, bir taşkınlık geldi. Askeri kıt'alar selam vaziyetinde mızıkalarıyla, öğrenciler okunmaya değer şiirleriyle ve bütün halk gözyaşlarıyla bu coşkunluğu artırdılar. Bir alkış tufanı, 'Yaşa, sağ ol, var ol' feryatları koptu."

SARI BAŞAKLI EKİNLER

Sivas Garı civarında yapılan kutlama töreni, Sivas Belediye Başkanı **Sabri Bey**'in konuşması ile başladı. İkinci konuşma ise Sivas Numune Hastanesi Hariciye Şefi Opr.Dr. **M. Necdet Bey** tarafından yapıldı. **Necdet Bey**'in çok duygulu, vatan sevgisi dolu, bir şiir kadar akıcı ve günümüz Türkçesine çok yakın olan konuşma metninin bir bölümünü aşağıda aynen sunuyoruz:

"Adlı ve şanlı vatandaşlar,

Gözümüz aydın!.. İşte tren geldi. Anadolu ovalarından kıvrıla kıvrıla akıp giden şu demiryolu, Cumhuriyetin (Cumhuriyet) çelik koludur. Artık Sivas hiçbir yere uzak değildir. Şimdi Ankara bize bir günlük yoldur.

Hemşehriler;

Toprağın beline niçin çelikten kuşak bağlıyoruz? Dağların bağrını, ovaların göğsünü, derelerin üstünü neden delip deşiyoruz?

Nedir bu demirler, bu uzun uzun; çapraz çapraz yatan demirler nedir? Nedir bütün bu şeylerin manası vatandaşlar?

Anlatayım:

Toprağın beline vatanın bir zerresi bütününden ayrılmasın diye o kuşağı bağladık. Dağların bağrını dertleri nedir diye yarıyoruz. Ovaların göğsünde hazine arıyoruz.

Bu demirleri, uzun uzun uzanan, bu çapraz çapraz yatan demirleri, vatanın yüreğine Cumhuriyeti perçinlemek için çaktık; çıkmasını diye mihladık.

Vatandaşlar;

Bu demirleri toprağın pasını silmek için bu yerlere döşedik. Sarı başaklı ekinleri altına çevirmek için ucuca ekledik.

Ankara-Sivas arasını on günden bir güne indiren işte bu demirlerdir. Kurak tarlalarla, kıraç ovalara bolluk ve zenginlik getiren işte bu demirlerdir. Şimdi bir lira eden bir rupla (tahıl ölçüğü) tahılı, yarından sonra beş liraya çıkaracak işte bu demirlerdir.

Bu demir değil, altın yoludur.

Artık ekin vatandaşlar. Şu ovanın yüzünü türlü türlü, renkli çiçeklerle süsleyin. Sivas yazılarının ekinleri rüzgar estikçe nazlı, nazlı sallansınlar. Bu yolun iki yanını uzun boylu yeşillikler kaplasın. Şu makina bu yolda koşup sıcaklandıkça, ateşin içindeki su ile değil etrafındaki ekinlerin rüzgarıyla soğusun.

Arkadaşlar;

Yol yerin damarıdır. Nabızı çarpmayan toprak kangren olmuş demektir. Toprağın yaşayabilmesi için vücudumuzu saran kan damarları gibi onun vücudunu da yol damarları sarmalıdır. Toprağın nabızı, insaninki gibi bir dakika durmadan işlemedir. Bir yolun kıymeti bir derenin değerinden daha az değildir. Bu ekini yetişene kadar su, yetiştikten sonra yol besler.

....

Adlı ve şanlı Paşa;

Yüzünü ilk defa görüyorum. Fakat yüreğini ve işini evvelden tanırım. Gönlüm sana dünden vurgundur. Bir gün vatan işlerinde bunalırsan hiç düşünmeden yine bizi çağır, parmağının gösterdiği yere gözlerimizi kırpmadan başlarımızı uzatırız.

Kutlu Paşa;

Ankara'ya döndüğün zaman Ulu Gazi'ye de ki: İçinde dünyanın en büyük kararını verdiğin Sivas'tan geliyorum. Onun ovasında kadın erkek, çoluk çocuk toplandık. Bir ucu Ankara'da senin kalbinde olan Sivas demiryolunun açılma şenliğini yaptık. Sivaslılar seni sevgi, saygı ve göresle (özlemle) andılar.

30 Ağustos'ta senin Dumlupınar'da, benim Sivas'ta kazandığım zaferi, çılgınca alkışladılar."

DEMİRYOLU MADALYASI

Necdet Bey'in bu duygulu ve ateşli konuşması topluluğu coşturdu. **İsmet Paşa** sevinç gözyaşları içerisinde **Necdet Bey**'in elini sıkarak, tebrik ve teşekkürlerini iletikten sonra, bugünün anısına özel olarak imal ettirilerek törene katılan davetlilere dağıtılmış bulunan demiryolu madalyası göğsünde olduğu halde, konuşmasını yapmak üzere kürsüye çıktı.

İsmet Paşa, sık sık alkışlarla kesilen ve halkın büyük coşku içerisinde dinlediği birbuçuk saat süren konuşmasında; ülkenin iç ve dış sorunları, demiryolu politikası, tekel, vergi vb. konulara geniş bir şekilde değindikten sonra, sözlerini şu sözcüklerle tamamladı:

"...

Türk işçisi, Türk Fennî

Bu hatlar Türk işçisinin, Türk fenninin çetin ve muzaffer bir imtihanıdır. Mühendislerimize ve bütün işçilerimize vatan müteşekkirdir.

Devletimizin reisi olan Büyük Reiscümhurun Aziz Namını bu büyük eserin önünde minnet ve

Büyük Reiscumhur Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine

922 senesinde; bu gün, Türk milletinin varlığını tarihin ebedi köşesine demir pençenizle hakketmiştiniz, 930'da aynı gün Türk milletine muazzam bir hediye ettiniz ki: bu yeni eserin bin faydasının başındaki manası; Türk milletinin başına on sene evvel gelen belaların ati için dermanını yarı yarıya kırmış olmaktadır. Hükûmetin minnet ve tebriklerini kabul buyurmanızı dilerim; büyük ve muzaffer Reiscumhur Hazretleri.

30 Ağustos 930 Başvekil İsmet

hürmetle yad etmek vazifemdir. Onun yüksek adını bu politika münakaşaları arasında zikretmemek için çok cebri nefsettim. Fakat netice alındıktan sonra uğradığımız tarizleri düşünürseniz yedi seneden beri yürüdüğümüz bu çetin yolun bir hükûmetin takati haricinde kaldığını, yedi senede alınabilen neticelerin hükûmetlerin kifayeti mahsulü olmayacağını tasavvur edersiniz. Doğru bir istikamette bir milleti sebat ile yürütebilmek ve ondan böyle muazzam eserler çıkarabilmek, ancak büyük devlet reisinin iktidarı dahilinde.

Bu muazzam eser, Gazi'nin Türk Milleti'ne yaptığı sayısız hizmetlerin bir yenisi, bir güzeldir."

İsmet Paşa alkışlandı, alkışlandı ve bu alkış uzun süre durmadı. 30 bini aşkın kişinin "**Yaşasın Büyük Gazi, yaşasın mübaccel (yüceleştirilmiş) Cumhuriyet, yaşasın İsmet Paşamız**" nidaları, Sivas'ın tarih kokan cadde ve sokaklarını dakikalarca çınlattı.

İsmet Paşa, konuşmasının bitiminden hemen sonra, saat tam 17.00'de; Sivas'ı uygarlık dünyasına açarak, şanlı tarihine yeni bir sayfa ekleyecek olan tören kurdelesini kesti. O anda üç ayrı hat üzerinde bekleyen ve birer gelin süslenmiş olan 3 katar, lokomotiflerinin bitmek tükenmek bilmeyen düdük sesleriyle ve nazlı bir yürüyüşle Tak'ın altında geçerek, Sivas'ın tarihi kalelerine doğru yavaş yavaş yol almaya başladılar.

İşte o anda Anadolu Ajansı da; **İsmet Paşa**'nın Ulu önderimiz **Mustafa Kemal**'e çektiği zafer telgrafının metnini tüm dünyaya duyuruyordu.

Ulusal Havacılık

► Prof.Dr. Atıla TAÇOY / THK Genel Başkanı

TÜRK Hava Kurumu (THK), Cumhuriyet'in ilanından 1 yıl 3,5 ay sonra, Türkiye'de havacılığın askeri-ekonomik-sosyal ve siyasal önemini anlatmak, askeri-sivil-sportif ve turistik havacılığın gelişmesini sağlamak, bütün bunlar için gerekli aracı-gereci hazırlamak, personeli yetiştirmek ve uçan bir Türk gençliği yaratmak amacıyla kurulmuştu. Çünkü savaşta ve barışta, havacılık büyük önem kazanmış, bu alandaki dev boyutlu gelişmeler birbirini izlemişti. Geleceğin savaşları göklerde olacak, geleceğin barışları göklerde kazanılacaktı. O nedenle, **"Yurtta havacılığın gelişmesi ve Türkiye'nin, dünya havacılığı içinde yerini alması"** gerekirdi.

THK, 16 Şubat 1925'te kurulmuş, uzun süren bir Kurtuluş Savaşı'ndan yeni çıkmış, yaralı, yorgun, yoksun ve yoksul bir halkın inanılmaz büyüklükteki maddi-manevi desteği ile can bulmuştu.

Atatürk, Türk halkının yardımseverliğine güveniyordu. **"Bizim ulusumuz bir kere inanmaya görsün, ona benimsetemeyeceğiniz, yaptıramayacağınız hiçbir şey yoktur"** diyerek bu güvenini açıklıyordu. Türk halkı, **Ata**'sına inanıyor ve bu inancını -kendisi yardıma muhtaçken- varını-yoğunu Türk Hava Kurumu'na akıtarak kanıtlıyordu. Gerçi devlet de Kurum'a yardım kaynakları yaratmıştı ama yine de en büyük yardım kalemini halkın katkısı oluşturuyordu. Bu katkı, ilk 10 yıl içinde **"351 adet uçak satın alabilecek"** miktara ulaştı. Ve THK, bu uçakları satın alarak Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağışladı. Bu bağış, yeni devletin Türk Hava Kuvvetleri'nin çekirdeğini oluşturuyordu.

Türk tarihi, şanlarla, zaferlerle dolu, 7'sinden 70'ine herkesin kendine düşeni yaptığı ve böylece yarattığı bir ulusal destandır. Bu destanın noktası, bildiğiniz gibi, 30 Ağustos'ta kazanılan zaferle kondu.

30 Ağustos zaferi, **"olmaz"**ı **"olur"**a çeviren, dünyayı hayranlık ve şaşkınlık duygularında bocalatan ve Türk'ün gururla, **"Ben varım"** diye dosta-düşmana haykırmasını sağlayan bir mucizedir. Bu mucize,

bütün ulusumuz için önem taşır, ama THK için bir başka özelliği vardır. Bugün **"Zafer Bayramı"** olarak kutladığımız günün adı, Cumhuriyet'in ilk yıllarında **"Zafer ve Tayyare Bayramı"** idi. Çünkü, evet çünkü, THK, halkın bağışlarıyla aldığı uçakları (tayyareleri), 1925-1935 yılları arasında hep 30 Ağustos günü, düzenlenen coşkulu törenle Hava Kuvvetleri'ne armağan ederdi. Bu törenlerde uçaklara, bağış yapan illerin, ilçelerin adları, katılanların sevinç gösterileri arasında verilirdi. Örneğin, Yeşilköy'de yapılan bir törende deniz bombardıman uçaklarından birine **"İstanbul"** adı konmuştu. **"İstanbul"**u, **"Beyazıt"**, **"Fatih"** ve **"İstanbul Balıkçıları"** adındaki uçaklar izledi.

İstanbul halkı bunlarla yetinmedi. Çünkü, Hava Kuvvetleri'ne İstanbul Hava Filosu adıyla daha başka uçaklar da armağan etmek istiyordu.

İstanbulullar yine kolları sıvadı ve bu amaç kısa sürede gerçekleştirildi.

Ülkenin her yanında insanlar aynı coşkuyla THK şubelerine koşuyor, maddi-manevi katkısını olanca gücüyle

aktarıyordu. Ve toplanan bu bağışlar, her yıl 30 Ağustos'ta Türkiye'nin hava alanlarında (o günkü deyimiyle hava istasyonlarında) yapılan törenlerle uçak olup Hava Kuvvetleri'ne katılıyordu. Türkiye'nin her yerinde 30 Ağustos günü bir kaç uçak, katılanların sevinç çığlıkları arasında havalanıyor, gökyüzümüzü süslüyordu.

İşte bu nedenle Cumhuriyet'imizin temelindeki en değerli taşlardan biri olan 30 Ağustos günün adı, o yıllarda **"Zafer ve Tayyare Bayramı"** idi. Ve yine bu nedenle her 30 Ağustos'ta Türk halkının gökyüzüne çevrilen gözleri sevinç ve gurur yaşlarıyla dolardı.

351 uçak... O günlerin koşullarında hiç de küçümsemeyecek bir rakamdı. Elbette bu yanıla çok, çok önemlidir. Ama **351 uçak Türk halkına özgü bir özverinin adıdır. 351 uçak bir halkla bir önder arasındaki karşılıklı inancın ve güvenin adıdır. 351 uçak, "İstikbal göklerde" özdeyişinin yaşama geçirilişinin adıdır.**

Ve 351 uçak, 351 destanın adıdır.

ATILTA TAÇOY

SON HAZIRLIK Büyük Taarruz'un son hazırlıkları tamamlanmak üzere... Akşehir, en hareketli günlerini yaşıyor. Bir nefes sigara dumanı bile düşmanı sorguluyor. Başkumandan Mustafa Kemal, Batı Cephesi kumandanlarıyla...

Ulusal Bağımsızlık Destanı, Şinasi Özdenoğlu'nun uzun süredir üzerinde çalıştığı bir yapıt.

Kurtuluş Savaşı'mızdan başlayıp, Türkiye'mizin yaşadığı tarihsel ve sosyal serüvenin önemli kesitlerini konu almakta olan bu destan; Türk insanının Anadolu toprakları üstündeki ölümsüz egemenlik iradesini şiirleştirmektedir.

Ünlü Şairimizin; kendisine özgü lirik ve güçlü anlatımıyla büyük ilgi çekeceğine inandığımız bu destanın, haziran sayımızda sözünü ettiğimiz, unutulmaz bir kahramanlık ve onur örneği olan "Çiğiltepe ya da Şehit Reşat Bey Destanı" bölümünü, 73. Yılıni idrak ettiğimiz Büyük Zafer'in anısına değerli okuyucularımıza sunmakla mutluluk duymaktayız.

Atatürkçü Düşünce

ÇİĞİLTEPE YA DA ŞEHİT REŞAT BEY DESTANI

Yıl 1992

27 Ağustos'tu günümüz...

1591 rakımlı tepedir şu karşıdaki

İşte şu *Çiğiltepe!*

Kaderimizin düğüm noktası burası

Düşman da nasıl direniyor kahrolası...

★ ★ ★

Kan, ateş ve barut

Ve tepemizde güneş...

Bir manga tırmanırken tepeye

Kırılıp dökülüyor o anda

Bir manga yetişiyor hemen

Düşman makinalısı altında

Büyük zaiyat veriyor

57. Tümen.

Topçumuz dövüyor düşmanın ileri mevzilerini

Ve Başkomutan elinde dürbünü

İzliyor *Çiğiltepe*'deki kan ve ateş cehennemini...

Kaderimizin düğüm noktası bu tepe

Kıstırmak için *Dumlupınar*'da düşmanın büyük kuvvetlerini

Bir ateş çemberinde

Mutlak almalıyız *Çiğiltepe*'yi...

★ ★ ★

Kıyametler kopuyor şimdi *Çiğiltepe*'de

Ve Başkomandan *Mustafa Kemal Paşa*

"*Muharebe İdare Yeri*"nde

Şaklatıp kırbacını çizmesinde

Çelik mavisini gözleriyle

Gürlüyor gökyüzü gürleri gibi:

–"*Bulun bana Miralay Reşat Bey'i!*"

Aldılar telefona *Reşat Bey'i*

Yarı kısık, yarı kükreyen sesiyle

Soruyor *Mustafa Kemal Paşa*:

–"*Almadın mı hâlâ Çiğiltepe'yi?*"

"*Tutabilmek için şu ileri mevzileri*

"*Mutlak almalısın bu tepeyi!*"

–"*Emredersiniz efendim!*"

Bitmemişti henüz Başkomutan'ın emri:

–"*Bu tepe alınmış olacak*

"*Saat tam 12'de*

"*Reşat, alınmış olacak bu tepe!*"

Seken bir kurşun gibi fırlıyor

57. Tümen Komutanı *Miralay Reşat Bey*

Ateş hattına:

–"*Hücum aslanlarım, hedef: karşınızdaki Çiğiltepe!*"

Yağıyor şimdi

Tanrı'nın en cömert rahmeti gibi

Düşman ateşi...

Kurşun, kan ve ateş

Ve tepemizde güneş...

Tırpan altında sarı başaklar gibi eriyor Mehmet'ler
Bir yanda sönüyor dünyalar
Bir yanda doğuyor cehennem içinde
Yeni bir şafak...

Ve Başkomutan'ın gözleri
Bileğindeki saata bakarak
Çiziyor bir büyük kuşatmanın amansız haritasını
Düşmanı ateşten kısıkaç içine alacak
Bir kesin sonuçlu meydan savaşı ki
Tarihe parmak ısırtacak...

★★★

O Başkomutan ki
Otuzbeş yaşında ve Halep'te
Ordular Grubuna emretmekle alevlenmiş
İhtirasla yanıyor
Öyle bir ihtiras ki
Amacında yalnızca kurtuluşu Vatan'ın
Ve bütün bir geleceği Ulus'un...
Elinde olsa, şu anda
Bütün ordularına dünyanın
Kumanda edecek...
Ve haykıracak nerdeyse
Bir çığ gibi içinden taşan bu arzuyu
Aya, güneşe, uzaya
En uzak yıldızlara...

★★★

Aynı ses, son bir kez telefonda
Başkomutan'ın sesi:
-"Saat tam 12
Hâlâ alamadın mı Çiğiltepe'yi?"
"Paşam, eriyoruz güneş altındaki kar gibi
"Tümenin yarısı şehit
"Süngü takdirdim yarısına
"Yeniden taarruza geçiyorum şimdi
"Yarım saat içinde tamam!
"Alamazsam yarım saat içinde Çiğiltepe'yi
"Ben artık yaşarım!"

★★★

Geçmiyor şimdi dakikalar
Ve durdu zaman...
Kader, bir mucize doğursun diye durdurmuş zamanı
Akrep te, yelkovan da dinlemiyor Komutan'ı
Kezban'larla, Ayşe'lerle doğurdukları
Canlarını sunarken Kocatepe'de

Analar, babalar siz neredesiniz?
O uzak, o yitik dünyalarda mısınız?
Dualarla açılan rüyalarda mısınız?

★★★

Öylesine cömertçe
Hiç itirazsız
Doğurup büyüttüler
Büyütüp gönderdiler, hiç itirazsız
Ülkenin dört bir yanındaki analar
Ölüm kusan silahlar karşısında ölsünler diye mi?

Sür Komutan, sür bakalım, aslanım,
Sür, ateş hattına, sür en ileriye
Sür en sonunda bir zafer hattına!

Takımları, bölükleri değil
Alayları, tümenleri değil
Orduları, hatta ordular grubunu
Sür, güneydür o zafer hattına!

Nasıl olsa aç ve kızgın bir fırına
Salınan mayalı hamur gibi
Anaların rahminde filizlenerek
O Mehmetler ki serpiliş büyüyerek
Ve böyle hep ateş hattında
Hep böyle savaştan savaşa
Yarım bırakıp kısacık yaşam serüvenlerini
Evet, sonunda nasıl olsa
Unutulacak isimleri...
Bir küçük mermi çekirdeği kadar mıdır ki
Cürümleri?

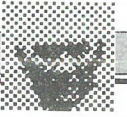
★★★

O anaları ki Mehmet'lerin
Bozkırında, ya da kıyılarında bu ülkenin
Süpürge tohumuyla körletip iştahlarını
İskelet vücutlarından fışkıran sayısız oğulları
Saldılar cömertçe ve itirazsız
Savaş meydanlarına...

Konu olsun diye mi tarih düşürenlere?
Esin olsun diye mi ozanların
Destanlarına?

★★★

Akıyor şimdi dakikalar
Akrep'ler şimdi başka, yelkovanlar başka

O zalım yokuşlara can havliyle tırmanan
Parlayan süngülerle ölümü göğüsleyen
O canlar ki yarattıkları mucizede
Her biri birer destan
Her biri birer kahraman...

Ve Kocatepe'den bir kurşun atımı ötede
1591 rakımlı şu Çiğiltepe'de
Yeniden kurulurken zembereği dünyanın
Çınlıyor ateş hattındaki Reşat Bey'in kulağında
Başkomutan'ın sesi:
-"Alamadin mı hâlâ Çiğiltepe'yi?"
Ve yanıt veriyordu Reşat Bey'e şimdi kendi sesi:
-"Paşam, alamazsam yarım saat içinde Çiğiltepe'yi
"Ben artık yaşamam!"

★ ★ ★

Ve alında Çiğiltepe, yarım saat gecikmeyle
Saat tam 13'te
Ama, Reşat Bey durmalıydı verdiği sözde...

Sağ eliyle kavradığı tabancanın namlusu
Bir kaç saniye sonra
Boyanmıştı şakağından akan kanla
Bayrağının rengine...

Durmuştu akrep, yelkovan
Ve zaman, tarihin durup düşündüğü andı
Şehit Reşat Bey'in tabancası avucunda

Barut kokan destandı...

Şinasi ÖZDENOĞLU

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanlığı'ndan

Şiir Yarışması

Derneğimiz; Bağımsızlık Savaşımızın, Atatürk devrimlerinin felsefesini; Atatürkçü Düşünce'nin anlamını ve coşkusunu yansıtacak bir şiir yarışması düzenlemiştir.

Birinciliği kazanacak şiir, "marş" olarak bestelenecektir.

Yarışma koşulları aşağıdadır:

1- Marş bestesinin getireceği zorunluluk nedeniyle şiir; hece tekniğiyle ve en çok 3 dörtlükten oluşacak, uyaklı yazılacaktır. Şiire; iki dizeden oluşan bir de "**nakarat**" (tekrar) eklenecektir.

2- Yarışmaya herkes katılabilir. Yaş kısıtlaması yoktur.

3- Yarışmacı, yarışmaya bir tek şiirle katılacaktır.

4- Şiirler, daha önce bestelenmemiş olmalıdır.

5- Yapıtlar, daktilo ile yazılacak ve 5 nüsha olarak, en geç 1 Kasım 1995 günü saat 17.00'ye kadar Derneğimize ulaşmak üzere; yarışmacının adı, soyadı, adresi ve kısa özgeçmişleriyle birlikte, taahhütlü olarak **Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanlığı'na -Şiir Yarışması- Gazi Mustafa Kemal Bulvarı No: 7/3 06440 Kızılay-ANKARA** adresine postalanacaktır.

6- Derneğimiz, postadaki gecikmeden sorumlu değildir.

7- Yarışma Jürisi, aşağıdaki kişilerden oluşmaktadır:

Şinasi Özdenoğlu (Şair-Yazar-Eski Parlamenter)

Diñer Sümer (Şair-Yazar-Cumhurbaşkanlığı Danışmanı)

Semih Sergen (Şair-Devlet Tiyatrosu Sanatçısı)

Prof. **Müzaffer Arkan** (Devlet Konservatuarı Öğretim Üyesi)

Doç.Dr. **İstemihan Taviloğlu** (Devlet Konservatuarı Öğretim Üyesi)

NOT: Jürinin yapacağı değerlendirme sonucu, birincilik, ikincilik ve üçüncülük kazanacak yapıtlara verilecek ödüller, dergimizin Eylül 1995 sayısında açıklanacaktır.

GB'nin

denizcilliğimize etkileri

► A.İlhan ÖZDİLEK / Dr. Müh. Em. Albay

AVRUPA Birliği'nin (AB) Gümrük Birliği'ne (GB) girmemiz, 32 yıl önce imzalanan "**Ankara Antlaşması**" ile öngörülmüştü. GB'nin, Türkiye ile AB arasındaki ortaklık ilişkilerinin çerçevesini çizen "**1963 Ankara Antlaşması**" ve "**1971 Katma Protokol**"den kaynaklanan bir yükümlülüktür.

Birliğe, Türkiye'nin girişi, gerek ülkemizden, gerek kimi AB ülkelerinde değişik görüş açılarından değerlendirilmelere konu olmaktadır.

Aslında bu girişimin başlangıcında "**yararlı**" ya da "**zararlı**" diye peşin hüküm verilemez. Yapılması gereken, dönüşü olmayan bu girişimde, olanak ve verileri iyi değerlendirmektir. Önemli olan, birey ve toplumun sağlıklı, mutlu, özgür ve demokratik bir biçimde yaşamasıdır. Mantık, hukuk ve din kurallarının varlığı iyiye ve güzele gitmektedir.

Bunun yolu, çağdaş bilimleri, modern teknolojileri öğrenmek, uygulamak, yeni teknolojiler üretmektir. Bunda, matbaanın payı büyüktür. Ama matbaanın 272 yıl sonra ülkemize girmesi, teknolojiye saygısızlık olmuştur.

Safsata ile uğraşmak, toplumu geri götürür. Buna karşıyız.

MODERN İNSAN

Modern insanlar olarak, planlama, üretme, kontrol etme, yönetme aşamalarında kuracağımız organizasyonlar, GB'ne girişte yararlar sağlayacaktır. İnsan ve beyin gücümüz, toprak, deniz, bitki, orman ve suyumuz, petrol, maden ve diğer hammaddelerimiz, enerji ve fabrikalarımız, uygun coğrafi koşullarımız bulunuyor.

Ama GB'ne girmemiz hiç kuşkusuz, denizcilliğimizi de etkileyecektir. Oysa, işin başında "**iyi**" ya da "**kötü**"

olur demek, olanaksızdır. Analizi iyi yapmak, "**Nelerin, ne zaman, nasıl, niçin ve kimler tarafından**" yapılacağını doğru kestirmektir.

DENİZCİLİK KAVRAMI

Denizcilik, beslenme, taşıma ve ulaşım, spor ve eğlence, ticaret bilimsel araştırmaları, savaş amacıyla denizlerden ve büyük iç sulardan yararlanma uğraşlarını kapsar.

Denizcilik kavramı, gemi yapımı, gemi makineleri üretimi, gemi donanımı üretimi, deniz taşımacılığı, turistik aktiviteler, sportif aktiviteler, bakım, ikmal, onarım ve hizmetleri, kurtarma ve yangın söndürme hizmetleri, liman, konaklama, depolama ve iç ulaşım hizmetleri, bütün bunlarla ilgili bürokratik hizmetler ile öğretim ve eğitim hizmetleri başlıkları altında incelenebilir.

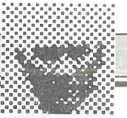
GEMİ YAPIMI

Gemi yapımı, denizcilik uğraşının temel direğidir. Kendisine özgü nitelikleri ile, oto, uçak ve lokomotif araçlarının yapımından büyük farklılıklar gösterir. Hangi amaç için kullanılacak olursa olsun, her tekne parça parça el emeği ile oluşur. Parçaları ve donanımı fabrikasyon olarak üretilse bile tekneler el yapımıdır.

Abanalısı, Sürmenelisi, Ayvansaraylısı, Bodrumlusu, Finikelisiyle Türk Ulusu, "**gemi yapma**" yeteneğini asırlar boyunca kanıtlamışlardır.

Orta ve büyük boy teknelerin inşaatı tamamlandıktan sonra, hemen orda denize indirilmesi gerekir. Bunun için tersaneler kıyıda kurulmalıdır. Türkiye'nin üç tarafının denizlerle çevrili olması, Avrupa'nın en şanslı ülkesi olduğunu gösteriyor.

Büyük boyutlu gemilerin kapalı mekanlarda yapılması olanaksızdır. Bu durum iklim koşullarının önemini

ortaya koyar. Ülkemiz, gemi yapımında çok ideal bir yerde bulunuyor. Gemi yapımında ve donatımında kullanılan ham, yarı mamul ve mamul maddelerin bütünü ülkemizde üretilmektedir. Avrupa ülkeleriyle rekabet edebiliriz. Cumhuriyet döneminde, her ne kadar, Karadeniz kıyılarında yapılan "**Kancabaş**"lardan, Marmara Bölgesi'nde "**Alamatra**"larından, Ege ve Akdeniz'in "**Tandil**" ve "**Gulet**"lerinden daha büyük tekne yapımı pek denenmemişse de, son 30 yıl içerisinde gemi ve makina mühendislerimizin yetişmiş olması, yolcu, yük ve savaş gemilerinin yapılmasına neden olmuştur.

GB ve AB içinde, sektörün ayakta durabilmesi, gemi yapabilmekten çok, daha ileri aşamaya ulaşmamızı zorunlu kılmaktadır.

GEMİ MAKİNALARI VE TAŞIMACILIK

Bu üretim, gemi yapımını doğrudan destekleyen, dış ülkelere bağımlılığı ortadan kaldıran çok önemli bir üretim aşamasıdır.

Ülkemizde, küçük boyutlu olarak yapılan motor üretimi, Pendik Tersanesi'nde 14050 BG'nde, 585 ton ağırlığında dev bir dizel gemi makinası yapma düzeyine ulaşmıştır.

Önemli olan, yabancı lisansla değil, Türk Mali makinelerin üretimine geçerek, Gümrük Birliği'ne üye ülkelere rekabet edebilmektir.

GEMİ DONANIMI

Pruvasından pupasına kadar, büyük-küçük her gemi, standartları farklı olan, ama kapalı bir yaşam mekanıdır. Bu mekanların donanımının çeşitliliği çoktur. İnsana ve gemiye gerekli her türlü donanım, araç ve gereçler, mal-

zeme ve silahlar, bu donanım içinde yer alıyor.

Ülkemizde, taşımacılığın ve ihracatın büyük bölümü deniz yolu ile yapılıyor. Gümrük Birliği'ne girişim ticaret hacmini artıracaktır. Bu artış, taşımacılığın kapasitesini de yükseltecektir.

Kimi ülkeler, güvenlik nedeniyle, belli bir yaştan üstündeki gemilerin limanlarına girmelerine izin vermiyor. Bu durum, "**Türk Ticaret Filosu**"nun gençleştirilmesini zorunlu kılacaktır.

GB'ne giriş, turist sayısının artmasına neden olacak, uluslararası kültürel ve öteki ilişkiler gelişecektir.

DESTEK HİZMETLERİ

Denizciliğin normal bakım, ikmal, onarım ve yangın söndürme, kurtarma ve sağlık hizmetleri gibi destek hizmetlerinin kurulması, dünya standartlarında olması, ekonomimize büyük katkılar sağlar.

Akdeniz'de turistik-sportif geziler yapan tekneler, bakım, ikmal, onarım ve kışlama gereksinimlerini başka ülkelerde karşılıyor. Bu tür işlerin Türkiye'de yapılmasının özendirilmesi gerekiyor.

GB'ne girişle, denizcilik eğitimi iki ana doğrultuda gerçekleştirilir. Kaptanlık, makinistlik, gemi inşaat, gemi makina mühendisliği gibi akademik konular birinci; işçi, tekniker, teknisyen düzeyindeki personelin örgün ve yaygın eğitimle Avrupa standartlarında, teknolojik düzeyde üretim yapacak şekilde yetiştirilmeleri de ikinci safhadır.

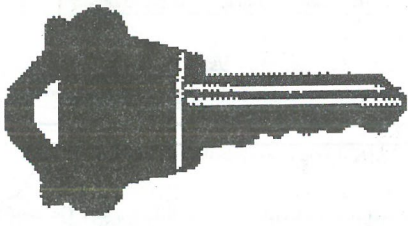
Yüce **Atatürk**'ün "**Devrimcilik**" ilkesini, "**çağa uymak**", yeni gereksinimleri, teknolojik organizasyonları yapmak olarak algılasak, denizcilik konusunda da çözüm yollarımız kolaylaşacaktır.

ADD Gölbaşı Şubesi coşku ile açıldı

Atatürkçü Düşünce Derneği Adıyaman Gölbaşı Şubesi'nin açılışına davetliler, dernek yöneticileri ve halk katıldı.

GEÇTİĞİMİZ günlerde **İbrahim Karakuş** başkanlığında kurulan Adıyaman Gölbaşı Şubesi, "**Yurtta barış, dünyada barış**" belgisiyle açıldı. Atatürkçüler, ADD Gölbaşı Şubesi'ni çiçeklerle donattılar. Dernek yöneticileri, "**Atatürk'ün ilke ve devrimlerinin çocuklarımıza ve gençlerimize öğretilmesi için, yoğun çalışmalar yapacağız. Atatürk'ü anlamak, O'nun düşüncelerini kavramakla olur**" dediler.

İktidarın açmazları

► Opr. Dr. Celal KILIÇ / A.D.D. Üyesi

TARİHTE hiçbir millet; milliyetçi, sosyalist, muhafazakâr, sosyaldemokrat, çağdaş, müslüman, Atatürkçü, kapitalist, laik, ırkçı ve liberal özellikleri birarada bulunduran bir iktidarla yönetilme onuruna kavuşamamıştır. Oysa biz öyle miyiz? Bakın, iktidarın ideolojik ve mistik zenginliği göz kamaştırıcıdır.

Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda bizi yöneten iktidarımızı kutluyorum.

Her ne kadar **Atatürk**'ün, Atatürkçülük anlayışıyla iktidarın Atatürkçülük anlayışı birbirinin tam tersiye de, bu durumu kuşak farkına yoruyorum. Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı kalacağına yemin edenlerden oluşan iktidarı, yeminine bağlı kalmaya davet ediyoruz.

Şimdi sizlere iktidarın övgüye değer çalışmalarından örnekler verelim:

Atatürk'ün, "**tam bağımsızlık**" anlayışını küçük bir yanlışlıkla, "**tam bağımlılık**" olarak algılayıp başarılı oldu.

Ulus olma görüşü başarıya ulaşmışken; iktidar ve muhalefet şeyhler ve hocalarla görüşerek ümmet olmamız yönünde başarılı adımlar attılar.

Din okullarına ağırlık vererek Öğrenim Birliği Yasa'sı'na bilim yönünde değilse de, din yönünde işlerlik kazandırıp; Milli Eğitimimiz, Dini Eğitim'e dönüştürüldü.

Laiklik ilkesi doğrultusunda, Diyanet İşleri'nden fetvalar alınıp, parti nutuklarında, din haraç mezat satışa çıkarıldı.

Mühendislik hizmetlerini, müteahhitlik hizmetlerine dönüştürmeyi, Atatürk ilkelerinden biri sayıp, başarılı da oldular.

Özelleştirme adı altında kapitülasyonları geri getirmekle; ülkeyi tektaraflı açık pazara dönüştürmekle; üretimi değil, tüketimi öne çıkarmakla; yabancı malların tanıtımını yapmakla; yurt dışına yatırım yapmakla; IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla, Düyun-u Umumiye'yi yinelemekle, **Atatürk**'ün izinden ayrıldığını açıkça ortaya koymuştur.

"**Gecikmiş adalet, adaletsizliktir**" sözüne hak verip, hukuk alanında çağdaş atılımlar da yapılmıştır. Hukuk özelleştirilerek paran kadar hukuk, iktidara yakınlığın kadar hukuk, yeraltı babalar hukuku, polis ve özel tim hukuku gibi devrimler gerçekleştirilmiştir.

Hastanelere imam atanması da çağdaş bir uygulamadır! Her istekleri, "**Döner sermayeden karşıla**,

kardeşim!.." denerek geri çevrilen hastanelerimiz, bu gizli özelleştirme ile ölüme terk edildiklerinin farkına varıp imansız gitmelerine gönülleri elvermedi, herhalde. Duygusallık iyidir.

Yalnızca ekonomide liberal olan iktidar, devleti şirket gibi yönetmeye başlayınca, Türkiye topraklarını vatan olarak değil de, ARSA olarak görüp, yerli ve yabancı kimi şirketlere peşkeş çekerek, **Atatürk**'ün izinden bir milimetre ayrılmadığını vurgulamıştır! Birileri küçüğünden hoşlanıyor diye, devletimiz hem utancından, hem de varlık nedeninden küçültüp, çağdaş mandacılık yönünde dev adımlar atılmıştır! Zaten namus, haysiyet ve onur gibi anlam yakınlığı olan etik kavramlar özelleştirileli beri; bağımlılığın, devlet soygununun utarılacak bir yanı kalmamıştır.

Artık kızarması imkansız olan yüzleri, öne eğilerek örtmesine gerek kalmayan şapka işlevsiz kaldığından; yerine cüppe, takke, asa, sarık, potur, çarşaf ve türban gibi çağdaş devrimler yapılmıştır!

Sonra, iktidar, mandası olmaya heveslendiği ülkelerden aşırı borç alarak, bizim ne kadar yiğit bir millet olduğumuzu kanıtlamaya çalışmıştır. "**Borç yiğidin kamçısıdır**" sözünde, yiğit kavramı beygir, ya da tutsak ile karıştırılsa da, yiğitlik yiğitliktir.

Ayrıca, işçiye, memura ve emeklilere az para vererek hem azmalarını önlemiş, "**Çok para insanı azdırır**", hem de güçlerini yarıya indirerek yarım Türk'ün dünyanın yarısına bedel olup olmadığını sınamak istemiştir. "**Bir Türk, dünyaya bedeldir**" ya... Tutturduğuna sat, üretme ithal et; "**Kör tuttuğunu**" şeklinde vergi tobla, kır şişeyi, dön köşeyi gibi eylemler de onların kafalarına göre Atatürk ilke ve devrimlerinden birkaçıdır zaten!

Dil konusundaki başarıları saymakla bitmez. Osmanlı'nın Arapça ve Farsça sözcüklerini yeniden dilimize yerleştirme çalışmalarının yanı sıra, İngilizce sözcüklerle dilimiz alabildiğine zenginleştirilmiş ve **Atatürk**'ün kemikleri (sevinçten!) sıratılmıştır.

İktidarın bu olumlu politikalarını sayıp dökerek, gönülden bağlılığımı bildiriyorum!

Ooooh be!.. Meğer iktidardan yana yazmak ne büyük mutlulukmuş. Kaygısız, dertsiz sayfalarca yazab. İversonuz.

Sonuç olarak: Başarılı çalışmaları nedeniyle başbakanımızın, öyle yanında, yöresinde, sağında, ya da solunda değil, tam arkasındayım.

Başbakanım benim...

Prof.Dr.

Macit Gökberk'i anarken

► Ayyuk ERENERK

A.D.D. Eskişehir Şubesi Başkanı

ATATÜRKÇÜ Düşünce Derneği, 1991 yılında Onursal Genel Başkanı Ord. Prof. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'nun önerisini yerinde görerek 1991 yılı için Atatürk Ödülü verdiği Prof.Dr. **Macit Gökberk**'i bundan iki yıl önce Ağustos ayında yitirmiştik.

Sayın Prof.Dr. **Macit Gökberk**'i yalnız yapıtlarından ve kendisi için yazılanlardan tanımış olmama karşın, bu yapıtlarda çağdaş bir bilim adamının bütün erdemlerini ve üstün bir Atatürkçülük yorumunu buldum. Bu yapıtlardan yararlanmış bir kişi olarak yurtdışında böyle çok yönlü çağdaş bir bilim adamının yaşamış olmasından duyduğum kıvanç, bana, 1991 yılının Atatürk Ödülü kişisini anma yürekliliğini verdi.

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi olarak emekli olan Prof.Dr. **Macit Gökberk**, ayrıca 1982 yılından önce Türk Dil Kurumu'nun uzun süre başkanlığını da yapmıştır.

Atatürk'ün yakın arkadaşı, bağımsızlık savaşı kahramanlarından General **Şükrü Nail Gökberk**'in oğlu olan Prof.Dr. **Macit Gökberk**, **Atatürk**'ü sağlığında gören ve o görkemli dönemin içinde yaşayan ve yetişen kuşaklardandı.

Gençliğini, Türk devrimini yapanların arasında geçirmesinin Atatürkçü kişiliğine olan katkısını kabul etmek gerekirse de; bu başlangıca daha sonra kendi bilimsel öğretisini ve dil bilimi konusundaki çalışmalarını da katarak Atatürkçülüğü en güzel şekilde yorumlayan ve uygulayan kişi olmuştur.

Sayın **Gökberk**, "**Felsefe Tarihi**" adlı yapıtında filozofu, "**Bir yandan hayatının en yüksek ereğini bilgide bulan, bilmek için yaşayan, öbür yandan, edindiği bilgileri yaşamına temel yapan kişi**" olarak tanımlıyor. Bu tanımlamanın, **Macit Gökberk**'e de en çok uyan bir tanımlama olacağı kanısındayım.

Atatürkçülüğü ve çağdaş olmayı yorumlayan kısaltılmış örneklerin kendisini tanımaya daha yararlı olacağı

kanısıyla sunuyorum.

"**Felsefe Yazıları**" adlı kitabında, "**daha iyi bir geleceği istemek ve onun için davranmak bir ahlak ödevidir**" demektedir.

1980 yılında yayınlanan "**Değişen Dünya, Değişen Dil**" adlı kitabında ise, "**Kültürümüzün sorunları, doğru olarak, ancak dünyanın nereye gitmekte olduğunu bilmekle anlaşılabilir. İleriye dönük tüm insanlığa açılan bir tarih bilinciyle kavranabilir. Son 30 yılda hep ileriye uzanan yaşamın özüne aykırı olarak geriye itilmek istenmemizde, dar bir taşralı kültür ufkunun elbette payı olmuştur. Oysa tarihin akışı içinde nerede bulunduğumuzu bilmek, bu geniş açıdan bakış, bu gibi çelişiklere düşmememizi, dolayısıyla kültür enerjimizi doğru ve yaratıcı olarak kullanmamızı sağlar.**"

Aynı yapıtta, "**Uygarlık batılı olmaktan çıkmış, bütün insanlığın malı olmak yoluna girmiştir. Biz de bu sürecin dışında kalamazdık. Nitekim bu gidişe Atatürk devrimleri yoluyla katıldık. Bu yolda şaşmadan yürümümüzde devrimci kişiliğimizin zorunluluğudur**" diyerek, çağdaşlaşmanın batılılaşmak olduğunu en güzel şekliyle vurgular ve Atatürkçülere, devrime karşı sorumluluklarını anımsatır.

Aslan Kaynardağ tarafından yayınlanan "**Felsefecilerle Söyleşi**" adlı kitapta ise, "**Hümanizma; akılcılık ve insancılıktır. Atatürk de akılcı ve insancı idi ve bilinçli idi. Bu konuda bir sözü vardı: 'Dünya yurttaşları çekememezlik, açgözlülük ve öç alma duygusundan uzaklaşacak biçimde eğitilmelidir. Bu özdeyişi, bu inançları, kendi ulusuna ve insanlığa olan güveni, hep ileriye ve iyiye doğru gideceğine inanmasıyla Atatürk, tutarlı bir aydınlanmacı, bir hümanisttir. Hümanizmin bir niteliği de iyimserliktir; insanlığın ilerleyeceğine, birleşmesine, bütünlüğüne inanmadır. Yanız kendi ulusunun değil, bütün insanların**" diyerek insan sevgisiyle dolu **Atatürk**'ü en güzel yönüyle belirtir. Aynı kitapta, "**Atatürkçülerin her bakımdan yapması gereken çok şey var. Atatürkçülüğün çok açık olan ilkeleri, çağdaş düşüncenin gerekleri halka neden yeterince özümsetilemedi; bunun üzerinde düşünmeliyiz. Atatürkçülük, akılcı olmak, bilimden yana olmaktır. Atatürkçülük ilerleme demektir. İlerleme için de tek kılavuz vardır; o da, bilimdir, bilgidir. Öte yandan bağımsızlık gereğine uyuluyor mu, uyulmuyor mu? Atatürkçüler kendilerine ve toplumdaki sorumlu kimselere durmadan bunu sormalıdır**" şeklindeki düşünceleriyle de toplumun bütün sorunlarına Atatürkçü öğretisi içinde yanıt arar ve yön gösterici olur.

İşte bütün bu düşünceleri, yazıları ve yaşamıyla Prof. **Macit Gökberk**, yurt sevgisinin ve gerçek bir Atatürkçü olmanın sorumluluğunu üstlenen çağdaş bir aydınlanmacı olduğunu her zaman kanıtlamıştı. Anısı önünde saygıyla eğiliriz.

Laiklik fobisi

► Mustafa COŞTUROĞLU / A.D.D. Kurucu Üyesi

VAR olmayan bir nesnenin ve olgunun algılanması na "sanrılanma" denir. Bilim dilindeki "halüsinasyon" kavramının tam karşılığı ise "sanrı"dır. Buna göre sanrılanmak nesnesiz, uyaransız bir algılama biçimidir. Örneğin sanrısız algı, gizli bir düşmandır, bir kişidir, bir olgudur, bir hayvandır. Bu gizli düşmanın bir anda kişiyi yok ettiği ya da edeceği duyumsanır. Bu tür sanrısız yokoluşu bir anda duyumsamanın verdiği korku, fobinin ta kendisidir.

Fobi içine giren kişi bir anda kendini açık pencereden aşağı atar, uçuruma yuvarlanır. Burada fobi içindeki kişinin tek savunma seçeneğidir kendini uçuruma atmak. Böylesine yok olmanın bir anda duyumsanması "panik" denen bir korku türünün ortaya çıkmasına da neden olur. Her iki korku türü de özdeşlik gösterir. Her iki durumda da algı mekanizması durmuştur, bilinç kararmıştır, ussallık silinmiştir. Kısacası paniğe kapılan hayvan sürüsü ile fobi içine giren insan toplumunu davranış yönünden ayırt etmek olası değildir. Atalarımız, "Paniğe kapılan sürü, kurdun ardından gider" derken, fobinin de toplum üzerindeki etkisini bir doğa yasası kesinliği ile anlatır.

Fobiye de, paniğe de neden olan nesneler ve olgular hep birer gizli düşmanlık imajı taşırlar. Asıl korku bu gizli düşmandan gelir. Bu gizli düşmanın salgıladığı korku ile de hezeyan ve çıldırma süreci başlar. En son yazgı da tıpiş tıpiş kurdun ardından gitmektir. Tıpkı paniğe kapılmış sürü gibi!..

Köktengericilerde şu anlatılanlar kanıt gerektirmeyen birer belitlik (mütearife) derecesi gösterip somutlaşırlar.

Sabuklama (hezeyan) gösteren köktengericilere, "Şu gizli düşman kimdir?" diye sorarsanız, Rize Belediye Başkanı **Ş. Yılmaz** gibiler, Suudi Arabistan gibi güvenlik duyacakları bir ülkede gerinip şişinerek, "O paramparça edilesi dinsiz, kafir Mustafa Kemal'dir" diyeceklerdir. Arkasında milletvekili dokunulmazlığı bulunan şu **Mezarcı** tiplmesi de içinde yaşattığı gizli **Atatürk** düşmanlığını haysiyetsiz ve pervasız biçimde salyalarlar.

Gizli bir düşmanlık imgesinden güç alıp beslenen laiklik ve **Atatürk** fobisi, temelde bilim ve yaratıcı düşünce düşmanlığını simgeler. Bu düşmanlık ise belli yarar amaçları gözeten bir sisteme oturur. Kısaca bu dizgeyi belirlemede yarar var.

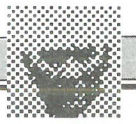
Gizli düşmanlık fobisi, Türkiye'nin çok partili siyasal yaşama geçmesiyle birlikte siyasal edebiyatımıza da girmiştir. Şöyle ki, siyasal yaşama yeni atılan deneyimsiz partiler, parti içi dayanışmayı güçlendirmek amacıyla kendi dışlarında sanrısız bir düşmanlık icat etmek gereksinimi duydular. Toplum yaşamımızda bunun örneklerini ben de çoğu yörelerimizde gözlemledim. Bu nedenle yöntemde bir artniyet aramadığımızı daha başından belirtmek isterim. Zaman

içinde iktidar adayı siyasal partilerin gizli düşmanlık imgesi, ulusal düşmanlık kertesine getirildi. Ve de bu siyasal partinin kimler "**hoşafının yağını**" kesiyorsa, kimler gözüne batıyorsa, kimlerden gıcık alıp huylanıyorsa partililer, hemen bu gizli düşman yerine bunları koydular. Bir anlamda, partinin gözündeki düşmanlar ulusal düşman olarak ilan ediliyordu.

Ulusal düşmanlığa da "**Milli Husumet**" deniyordu. Meydanlardaki siyasal toplantılar "**Milli Husûmet Andı**" ile açılıyordu. Bu Milli Husûmet (Ulusal Düşmanlık) andıyla da ayırdına varılmadan Türkiye'nin siyasal yaşamı belirsiz bir düşmanlığa endeksleniyordu. Bu siyasal yaşamı düşmanlığa endekslenmeden siyasal yaşamda dikiş tutturmanın olasılığı yoktu. Siyasette en ucuz ve bedava düşmanlık da "**İsmet Paşa**" düşmanlığı idi. Aslında **İsmet Paşa** düşmanlığı, **Atatürk** ve laiklik düşmanlığını örtülüyordu. Çökertilecek asıl hedef, laiklik ve **Atatürk** idi. **Atatürk**'ün kendi eliyle kurup kendi mal varlığı ile ayakta tuttuğu devrimci bir parti bile bazı köktengerici çevrelere yaranmak için **Atatürk** ve laiklik düşmanı görünmeyi yeğliyordu. Bunun sonucu da gerçek **Atatürk** ve laiklik düşmanlarının elinde bir yedek parça işlevine düşmek yazgısı gösterildi.

Türk toplumu siyasal edebiyatımızda köklü yer eden şu **Atatürk** ve laiklik düşmanlığı üzerinde iyice koşullandırıldı. Bu koşullanmanın yoğunluk kazanmasıyla demokrasimizin civıtmaları arasında başgösteren koşutluk ötesinde, organik bağlar da oluştu. Böylece demokrasimiz evrensel kurallarından soyutlanarak bir "**koşullurefleks**" kuralına ve mekanizmasına göre işletilmeğe başlandı. Eğer bir **Pavlov** çıkip da köpekler üzerinde deneyimler yaparak şu "**koşullu refleksi**" (**şartlı refleksi**) kuralını bilim terminolojisine sokmamış olsaydı, günümüz Türkiye'sinde demokrasi adına yapılan cıvıklıklara bakıp bunu irdeleyen bir başka **Pavlov** şu "**koşullu refleksi**" olgusunu tüm özgünlüğüyle yeniden ortaya koyabilirdi. Örneğin devletin en sorumlu kişisi ülke güvenliğinin tamliğini anlatmağa kalkıştığında "**Doğu ve Güneydoğu'yu hesaba katmazsak**" diye söze başlarsa ve bir yandan da **Atatürk** adı dilden düşürülmezse, olup biten tüm yıkımlar doğal olarak **Atatürk**'e ve O'nun getirdiği laik toplum düzenine yansıtılıp fatura edilecektir. Koşullu refleks kuralının en yalın biçimiyle işleyiş mekanizması böyledir. Türkiye'de şeriatçı kesimin "**köktengericileri**" ile bölücülüğün cıvık fırtınıkları **Atatürk** ve laiklik düşmanlığını ortak payda yapıp buz gibi birleştiriyorlar. Tek tutamakları da şu koşullu refleks olgusunun çok rahatlıkla kullanılabilirliğidir.

Atatürk ve laiklik düşmanlığı en yalın biçimiyle bilim düşmanlığıdır, sanat düşmanlığıdır, yaratıcı düşünce düşmanlığıdır. Tek tümce ile buna, uygarlık ve kültürün yükselmişliğine yöneltilen düşmanlık da denebilir. Çağcıl uy-

garlığa ve kültüre beslenen düşmanlık da bir toplumu kendi içinin karanlığına gömer. Kendi içine kapanmış toplumlara ise **"içe dönük"** toplum tipi denir.

İçe dönük toplumların algı alanları dünyadaki kültürün ve uygarlığın gelişmişliği ile ters orantılı olarak daralır. Buna göre çağdaş uygarlık ve kültür yükseldikçe kapalı toplumun algı alanı daralır, bilinç alanı körelir. İşte bilinç körelmesinin ve algı (idrak) daralmasının önlenip yok edilmesinin adına LAİKLİK diyoruz. Yaşamda bilim ve sanat gücü ile algıyı yükseltip genişletirseniz, istesiniz de, istemeseniz de toplumda laiklik bir yaşam biçimi kendi sistemini oluşturacaktır.

Politikacılar bile günümüzün bilim ve bilgi toplumu olmanın zorunluluğundan söz ediyorlar. Laiklik, kendi sistemini kuramazsa laiklik kavramını ağza almanın bile büyük ve altından kalkılamayacak riskleri olur.

BİLİME ENDEKSİLİ ALGI MODELİ VE LAİKLİK

Laiklik, bir toplumun ulaştığı evrimi hazırlayan koşulların yaratılmasıdır. Koşullar kaldırıncaya toplum, bir anda geriliğin çukuruna düşer.

Bir toplumun uygar dünya ile ilişki içine girmesi, çağcıl kültürle karşılıklı iletişim içine girmesi, laikliğin gereksindiği temel koşuldur.

Her canlı bir örnekseme arar. Örnekseme bir gereksinimdir. Örnekseme gereksinimi giderilmeden bir toplumu

bulunduğu arkaik düşünce ve inanç saplantısından kımıldatmaya bilimden ve yüksek kültürden başka hiçbir güç yetmez. Ünlü **Köroğlu**'muz, **"Tüfek icad oldu/ Mertlik bozuldu"** derken bir küçük icatla insanda hayranlık uyandıran temel bir karakterin bile değişeceğini ünlemektedir. Dağlardaki mertliğin artık işe yaramadığı böyle anlatılır.

Köroğlu, tüfeğin icadıyla başgösteren temel değişimden söz etmiştir. Bizde şuracıkta **"top"**'tan bir-iki söz edelim.

Osmanlı'nın uygarlıktan ve çağdaş kültürden kendini soyutladığı bir evre. Felaketler ardarda devletin kapısını dövmekte. Artık çakmaklı tüfek, keferenin ağır topları karşısında para etmiyor. Bunluk da bir dönem. Nasılsa Rus Savaşı sırasında iki top ele geçirilmiş. Ama topun endanını kimse bilmiyor. Bunun için de bilim ve teknik gerek. Örneğe, en azından sinüs-kosinüs hesabı bilmek gerek; ardından tanjant-kotanjant'tan çıkacaksınız. Trigonometri denen bilim dalından da çıkmadan da bunların ne olduğunu anlamak bile hayâl... Bu bilimler ise keferenin tekelinde. Ulema (bilginler) ise hak getire! Hiçbirinin dünyadan haberi yok. Bakarlar ki medresenin öğrettiği bilimlerin hiçbirinde tanjant-kotanjant diye bir nesne yok. Biz bunları bilmiyoruz deseler dünya batacak! Onların sanırsal safsatalarıyla ülke ve devlet ayakta tutulmağa çalışılıyo. Denir mi **"bilmiyoruz"**? **"Bunları kefereden öğrenmektense dünya batsın daha iyi"** derler.

Ama yaşamın evrim baskısının önünde de durulacak

AZ ZAMANDA ÇOK İŞ Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları, "Az zamanda çok iş" başarmanın gururunu yaşadılar. Atatürk, her gittiği yerde öğretmen oldu. Ve öğretti...

gibi değil. Şu iki gariban topun endahı için Batı'dan bir uzman getirilmiş. Adı, **Baron de Tot...** Top atışının (endaht) yapılacağı Kağıthane'yi halk sabahın erken satinde doldurmuş, ortalık bayram şenliğine dönmüş, vezirler başta olmak üzere ulema ve erkan törensel konumunu almışlar.

Topların endahı da ha başladı ha başlayacak. Halk heyecandan çatlayacak gibi. Tek kurtuluşun yolu bulunmuş. Savaş alanlarında İslam ordularının sesini soluğunu kesen keferenin bu toprakları anaları bellenecek. Çatlatıcı heyecan bundan. Ama tam bu heyecan ortamında bir homurtu başlar, ayyuka çıkar. Defterdarbaşı **"Yaptığını beğendin mi?"** dercesine topçu uzmanı **Baron de Tot'a** hisimla gelir. Biraz da aşağılayıcı azarla top namlularını, ateşlemeden sonra silecek fırçayı gösterip, **"Bu nedir?"** diye kuvvetli bir zılgıt çeker. Bu yabancı uzman işin ne olduğunu ve nereye varacağını hemen kestirir. Ve hemen de bir anda fırlar namlulardan birinin üzerine. Yüksek sesle bağırarak halktan sorar: **"İçinizde boyacı ustası var mı?"** diye. Ve de ekler: **"Müslümanlar yalan söylemezler. Ona göre ha!.."** pekiştirir sorusunu. Bir ihtiyar, **"Ben boyacıyım"** diye ileri çıkar.

Halkın olup bitenden pek de haberi yoktur. Ama homurtunun altında fırçanın domuz kılından yapılmış olması yatar. **Baron**, doğru söyleyeceğini pekiştirerek, **"Sen hiç cami boyası ve badanası yaptın mı, bu işi yaparken fırça kullandın mı, kullandığın fırçanın kolları ne idi ve de boyadan sonra bu kollar ne olmuştur?"** biçiminde bu ihtiyar boyacıdan çok ayrıntılı bilgi ister; merakla bekleyen halkın gözü önünde. Gene halk işin ne olduğunu anlamamıştır. Heyecanı da meraka dönüşmüştür. İhtiyar boyacı sorulan soruları bir bir yanıtlamaya başlar: **Evet, ben çok cami boyası ve badanası yaptım. Domuz kılından yapılmış bir fırça kullanırım. Her boya ve badana sonunda fırçanın kolları kaybolur, elde de sadece bir tahta parçası kalır. Kopan kollar da boya ile birlikte camilerin duvarlarına yapışıp kalır. İşin doğrusu budur."**

Bu kez yabancı top uzmanı **Baron** biraz da zılgıt çerkesine Defterdarbaşı'ya, **"Camiler bunca yıldır domuz kılından yapılmış fırçalarla boyanıp badana edilirken kıyamet mi koptu? Aynı fırça ile şu topun namluları silinince kıyamet mi kopacak?"** diye ver-yansın eder. Bunun üzerine ortalık yatışır, halktan bir ses yükselir, **"Hey senden Allah razı olsun"** diye... Halkın bu duası, top uzmanı **Baron**'adır.

Şu siyaset soytarılarına deriz ki laiklik işte budur. Halkın gerçekleri görüp bir **"oh"** çekmesidir, laiklik.

Bu siyaset soytarıları çaktırmadan devleti de ele geçirip görünmez bir güç niteliğinde devletin de üzerinde bir sulta kurmuşlardır. Bu sulta, karanlığın ve cehaletin sultanıdır; ülkeyi ve devleti bölünme ve çatlama sürecine sokmuştur. Devletin doruklarından bile ülkenin parçalanması üzerine yamuk yamuk sözler duyuluyor. Tek neden halkın karanlıkta bırakılmış olmasıdır. Bu kez karanlıkta bıraktıkları hal-ka dönüp siyaset soytarıları der ki kapalı kapılar ardından:

Gavur **Mustafa Kemal**'in getirdiği laik düzen, bir zorbalık ve işkence düzenidir. Bu zorbalık ve işkence ile laiklik dayatması yapıldı ve yapılıyor. Bu dayatma sonunda ülke parçalanmaya götürüldü. Biz laik düzeni söküp atacağız, ülkeyi parçalanmaktan kurtaracağız.

SIYASET SOYTARILARI

Bu siyaset soytarıları da aslında bir fobi içindeler. Bilim düşmanlığı ortamı içinde bu fobiye yakayı kaptırmışlardır. **Atatürk**, bilim düşmanlığı ile şu ülkede ayak basacak yer bırakmamıştır. Çünkü bilim düşmanlığı ile günümüz dünyasında ayakta kalmanın çağı son bulmuştur.

Bilim ve yaratıcı düşünce düşmanları artık iyice gördüler ki bugünün Türkiye'sinde bilim düşmanlığı ve körlüğü ile ayakta kalmak olası değil. Çünkü kendilerini bilim ve sanat ortamı içinde derin ve de ucu bucağı belli olmayan bir uçurumun boşluğunda görmeğe başladılar. Ve de gene bu yüzden korkunun en korkuncunu duyumsamanın dehşetine düştüler, tıpkı bir boşluğun içinde yirtici dişler gibi sivri uçları gözükken yalçın kayalara doğru yuvarlanmanın verdiği yok olmak korkusunu bir arada duyumsarcasına... Bu da fobi türlerinin en ürpertici olanlarından ki, adına yer ve mekân (kapalı yer) korkusu anlamına gelen **"klastrofobi"** denir. İranlı çağcıl İslam düşünürü **Daryush Shayegan**'ın anlatısı ile günümüz dünyasında şeriat ithali ve ihracı dayatması altındaki İslam ülkelerinin aydınları çoğunlukla bu tür uçurum fobisinden kurtulamamanın umursamazlığı içinde bulunuyor.

Ayrıca Rusya'daki dikta ile başgösteren çöküş ise, sosyalizmin de iflas ettiği görüşüne yol açtı. Marksizmde aradıkları ekmek kapısının kapandığını anlayanlar da bir çözüm şokuna girdiler. Bunlar da bir zamanların zındıkları olarak dinsel kesime yaranıp yamanmanın girişiminde bulunmazlardı. Batan gemiyi terkedercesine Atatürkçülük'ten de soyutlandıklarından kendilerini ortalık yerde kalmışlık içinde gördü. Çoğu aydın kapalı mekân fobisi denen olguyu bunlar da oluşturdular. **Atatürk**'ten ve Atatürkçülük'ten yüz çevirmeyi bir çağdaşlık ve ilerçilik modası sayanlar da gene ortalık yerde kalıp yamanacak yer bulamamanın fobisi içinde kendilerini bir uçurumun boşluğunda gördüler. Devletin de yanlış kültür politikasının etkisi ve etkisiyle bu tür **"kapalı yer fobisi"**'nin dehşetini duyanlar, tek çare olarak ya tavuk pazarı meyhanelerinde kendi içlerindeki karanlığa daha da gömüldüler, ya da dış ülkelere kapağı atıp **Dostoyevski**'nin deyimiyle **"büyük bir kent ortasında sahibini yitirmiş fino"**ya döndüler.

Ülkenin aydın kesimi böylece boşalınca ortalık siyaset soytarılarının elinde kaldı. Bu siyaset soytarıları toplumun ve ulusun gözünde nasıl bir görüntüm kazandığını bildikleri için tüm itilmişlik hınçlarını bastırmak için bilimi ve sanatı dışlayıp karantinaya ve ablukaya aldılar. Bunlar bilimi ve sanatı oyup çökerterek ülkede ayakta kalacakları yer arıyorlar. Ülke ne duruma gelecek diye düşünmüyorlar bile.

Olan da ülkeye oluyor.

Atatürkçü Düşünce Derneği sanat etkinliği yaygınlaşıyor

Selçuk Atatürkçü Düşünce Derneği "Tiyatro Topluluğu" kurdu

**HALKIN
ÇOCUKLARIYIZ**
Selçuk ADD'nin
kurduğu
"Tiyatro
Topluluğu",
"Ulusal
Kurtuluş Savaşı
vermiş Ulu
Önder ve O'nun
yiğit
çocuklarıyız.
Atatürkçü
Düşünce'nin
sanatsız
olamayacağının
bilincindeyiz"
diyorlar.
İlmik İlmik"
oyununun
kadrosu ve "Bir
Başka Kafeste"
oyunundan bir
sahne...

ATATÜRKÇÜ Düşünce Derneği sanat etkinlikleri projeleri çerçevesinde, "Ürettik, üretiyoruz, üreteceğiz" sloganı ile Selçuk ADD, "Tiyatro Topluluğu" kurdu.

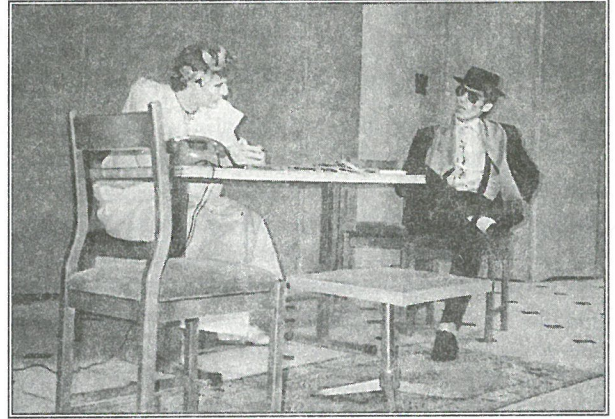
"İlmik İlmik", "Deve Tellal İken" ve en son "Bir Başka Kafeste" oyununu sahneye koyan Selçuk ADD Tiyatro Topluluğu, izleyicilerine nefis bir tiyatro şöleni sundular.

"Bir Başka Kafeste" tiyatro oyununu **Hasan Öztürk** yazdı ve yönetti. **Zühal Gülümser** yönetmen yardımcısı, **Özlem Güner** sahne amiri, **Taylan Güleriyüz** ışık ve **Serter Öztürk** de müziğini yaptılar.

Selçuk ADD Tiyatro Topluluğu'nun sahneye koyduğu "Bir Başka Kafeste" oyununda **Fatoş Kırlangıç**, **Özlem Güner**, **Engin Gülümser**, **Talip Durman**, **Celal Çelik**, **Kamran Çıtak**, **Özgür Barış Güner**, **Tuncay Kireç**, **Talip Durman**, **Caner Tünay** rol aldılar.

İki bölümden oluşan "Bir Başka Kafeste" adlı oyunun tanıtım broşüründe şu görüşlere yer verilmiş:

"Kış erken geldi bu yıl. Havalara soğuk, çalıştığımız salon ısıtmasız. Üşüyoruz, ama mutluyuz. Belediyemizin sağladığı salon olanağının bizler için ne büyük bir şans olduğunun bilincindeyiz. Sanat zevkli olduğu kadar, zor bir uğraştır. Üstelik bizler, aç susuz, kar demeden, buz deme-

den Ulusal Kurtuluş Savaşı vermiş Ulu Önder ve O'nun yiğit halkının çocuklarıyız. Atatürkçü Düşünce'nin sanatsız olamayacağının bilinciyle her türlü güçlüğe göğüs gerek Selçuk'un sayın halkına üçüncü çalışmamız olan, 'Bir Başka Kafeste' adlı oyunumuzu sunmaktan kıvanç duyuyoruz.

Oynadığımız, traji komik bir oyundur. Bu oyunda diliyoruz ki, 'Özgürlük verilmez, kazanılır'. Başkalarının mutsuzluğuyla mutluluk arayan kişiler, bir kafesten kurtulsalar bile, 'bir başka kafese' girmeleri hiç de uzak olasılık değildir."

ÇOCUKLARIMIZIN SESİ

Ellerinizden ve yanaklarınızdan öpüyoruz

DERGİMİZE bir faks geldi. Faksı çeken Atatürkçü yavrumuz, adını ve soyadını yazmayı unutmuş. Bakın, neler yazmış? Hep birlikte okuyalım...

Elleri öpülesi öğretmenlerimiz, canımız, annelerimiz ve babalarımız!..

Bizler, çocukluktan sıyrılarak, Türkiye'mizin kaderinde büyük rol alacak, gençlik yıllarımıza, oradan da **Atatürk**'ün yaptıklarının bekçiliğine geleceğiz.

Beş yıldır, bizi geleceğe hazırlayan, büyük emek ve özveriyle hazırlayan çok değerli, Atatürkçü öğretmenlerimize çok teşekkür ediyoruz. Saygılar, sevgiler sunuyoruz.

Sakın gözüünüz arkada kalmasın! Bizler, sizlerden aldığımız dersleri kafamıza iyice yerleştirdik. Biliyor ve inanıyoruz ki, tam istediğiniz gibi hareket ederek, bu güzelim cennet vatanımızı yüceltmek için çalışacağız.

Sizler, **Atatürk**'ün düşünceler ile, yurdumuzun tükenmez meş'alesi ile bizleri aydınlattınız. Bu yolda emin adımlarla başımız dik, alnımız açık, gururla yürüye-

ceğiz. Gururla dedim. Çünkü, sizler gibi çok yüce insanlardan ders aldık. Çünkü sizler, Atatürkçü öğretmenlersiniz. Bizler, sizlerin öğrencisi olma şerefine sahibiz.

Bize dersi derste öğretmek için az mı çırpındınız? Bizde Atatürk devrimlerinin oluşması için, şakalarla, esprilerle dolu ne güzel şeyler öğrettiniz.

Hele temizlik konularında öğrettikleriniz. Artık hepimiz sabunla yıkıyoruz. Tuzsuz yanaklarımızı sizlere uzatıyoruz. Akşamları yatarken, ayaklarımızı yıkıyor ve gece kabus görmekten kurtuluyoruz.

Evimizden çıkarken, annelerimizin elini öpüyoruz. **Atatürk**'ün ve büyüklerin, bayrağımızın ya da vatanımızın kokusunu alıyoruz.

Artık kâğıt bayraklar yerine, 23 Nisan'larda kumaş bayraklar kullanıyoruz. Bayrak sevgisini yudumluyoruz.

Öğretmenim, sizlere öyle bağlandık ki, sizleri unutmayacağız.

O şeytan çıkarıcılar, ne kadar kara, ne kadar sevimsiz değil mi?

Sevgili arkadaşlar... Bizlerin işi yeni başlıyor. Sakın unuymayın! Çalışmaktan başka bir yolumuz

yoktur. Çalışacağız. Çalışacağız. Yurdumuzu parçalamak isteyenlerin ellerini kıracağız. Çalışarak ülkemizin geleceğinde söz sahibi olacağız.

Canım annelerimiz!.. Babalarımız!..

Bizlerle gurur duyacak, başarılarımızın karşısında sevinç gözyaşları dökceksiniz. Sizler, nice yıllarınız, gecelerinizi, bıkmadan, usanmadan bizler için feda ettiniz. İnanın, pişman olmayacaksınız. Emeginizin, özverinizin karşılığını mutlaka, ama mutlaka göreceksiniz.

Canım Türkiye'm bekle! Geliyoruz! Bizler, Aydınlikevler İlköğretim Okulu'ndan mezun olan 5-A öğrencileri olarak geliyoruz. Yurdun dört bir bucağına yayılarak...

Ülkemizin dört bir köşesinden, **Atatürk** yolunda, öğretmenlerimizden aldığımız meş'aleleri dikmeye geliyoruz. İnanın bize! Güvenin bize!

Atatürk'e ve O'nun bize emanet ettiği ülkemizin bir avuç toprağına uzanan pis ve hain elleri kıracağız! Hepinize teşekkürler... Ellerinizden ve yanaklarınızdan öpüyoruz.

YENİ AÇILAN ŞUBELERİMİZ

MANİSA TURGUTLU ŞUBESİ: 141

Açılış Tarihi: 5 Temmuz 1995

Şube Başkanı: Serpil MUSLU

Adres: Yılmazlar Mah.

Kızılırmak Sk. No: 2 Turgutlu - MANİSA

Telefon: 236-213 31 78

GİRESUN ŞUBESİ: 142

Açılış Tarihi: 14 Temmuz 1995

Şube Başkanı: Abdülvahap ULUDÜZ

Adres: Mamiş İnş. A.Ş.

Gazi Cad. Kılıççı İşhanı 55/2

GİRESUN

ADANA KADIRLI ŞUBESİ: 143

Açılış Tarihi: 14 Temmuz-1995

Şube Başkanı: Temel TALAY

Adres: Cengiz Topel Mah.

76. Sk. No: 60/A

Kadirli - ADANA

KÜTAHYA SİMAV ŞUBESİ: 144

Açılış Tarihi: 14 Temmuz 1995

Şube Başkanı: Cihat PALA

Adres: Özel Karınca Dersanesi

Simav - KÜTAHYA

Telefon: 274-512 20 99

Barış kahramanı

Atatürk

► Kemal EKER / Em. Kur. Albay

görüşmelerinde Franklin Boillon'a söyledikleri çok anlamlıdır:

"Biz, yaşamak isteyen haysiyet ve şerefiyle yaşamak isteyen bir milletiz. İstiklali tam denildiği zaman; mali, iktisadi, siyasi, adli, askeri, harsi ve illa her hususta istiklali tam ve serbesti tam demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde istiklâlden mahrumiyet, millet ve memleketin, mana-yı hakikiyle bütün istiklâlinden mahrumiyet demektir. Biz, bunu temin ve istihsal etmeden sulh ve sükuna mazhar olacağımıza kani değiliz."

Mustafa Kemal, 16 Mart 1923 günü Adana'da çiftçilere, "... milleti harbe sürüklemek taraftarı değilim. Harp, zaruri ve hayati olmalıdır. Hakiki kanaatim şudur: Milleti harbe götürünce, vicdanımda azap duymamalıyım. Öldüreceğiz diyenlere karşı 'Ölmeyeceğim' diye harbe girebiliriz. Lakin, millet hayatı tehlikeye maruz kalmayınca, harp bir cinayettir" diye sesleniyordu.

Ulu Önder, TBMM'nin 1929 yılındaki açılışında da şöyle konuşuyordu:

"Hariciye'de dürüst ve açık olan siyasetimiz, bilhassa sulh fikrine müstenittir. Beynelmilel sulh havasının mahfuziyeti için Türkiye Cumhuriyeti, iktidarı dahilinde herhangi bir hizmetten geri kalmayacaktır."

Mustafa Kemal, Balkan Paketi üyelerine 25 Ekim 1931'de şunları söylüyordu:

"İnsanları mesul edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak, gayri insani ve son derece teessüfe şayan bir sistemdir. İnsanları mesul edecek yegane vasıta, onları birbirlerine yaklaştırarak, onlara birbirlerini sevdirecek, karşılıklı maddi ve manevi ihtiyaçlarını temine yarayan hareket ve enerjidir. Cihan sulhu içinde beşeriyetin hakiki saadeti ancak bu yüksek ideal yolcuların çoğalması ve muvaffak olmasıyla mümkün olacaktır."

21 Haziran 1935 yılında Gladys Baker adlı Amerikalı kadın gazetecinin Atatürk'le yaptığı konuşmada, O'nun barış ve insanlık idealinin en özlü biçimde kurallandığını görüyoruz:

"Milletler Cemiyeti, henüz kati ve müessir bir vasıta değildir. Diğer taraftan, Milletler Cemiyeti bugün bütün milletlerin, müşterek gayenin tahakkuku için çalışabilecekleri yegane teşkilattır."

Eğer devamlı sulh isteniyorsa, kitlelerin vaziyetlerini iyileştirecek beynelmilel tedbirler alınmalıdır.

TÜRK tarihinde, 26 Ağustos'tan 30 Ağustos'a giden Zafer Haftası, bir savaş haftasıdır. Aynı zamanda, Türk Milleti'nin makus talihini yenerek, özgürlük ve egemenlik içinde, geleceğe güvenceyle yönelmesinin başlangıcıdır.

Büyük Atatürk'ümüz, Türk Ordusu'nun milletçe elde ettiği bu savaşı ona armağan etmiştir. Dünya durdukça, ebediyen devam edecek olan Atatürk Türkiye'sinde Silahlı Kuvvetler'in 30 Ağustos Zafer Bayramı, coşkuyla kutlanacaktır. Büyük Atatürk'ümüz, savaşı, barışa ulaşmak için yapmıştır. Bu ana fikir, O'nun bütün hayat mücadelesinin prensibi olmuştur.

Atatürk'ün tarihi Nutkunu, demeçlerini araştırırsak; barış üzerinde pek çok şeyi söylediği görülür. Bu sözlerin kimisi, yapacaklarının habercisidir, kimisi ise, yaptıklarının kural durumuna gelmiş anlatımıdır.

1 Mart 1921 günü TBMM'nin ikinci toplantı yılını açarken Mustafa Kemal yaptığı konuşmada şunları belirtiyordu:

"Meclis ve meclisimizin hükûmeti, cenkçi ve maceraperest olmaktan uzaktır. Bilakis, sulh ve selameti tercih eder! Savaş, sorunlu ve yasal olmalıdır" sözü, her zaman O'nun bu alandaki temel kural olmuştur.

30 Ekim 1921 Ankara Antlaşması'ndan önce Haziran

Dünya vatandaşları, haset, açgözlülük ve kinden uzaklaşacak şekilde terbiye edilmelidir."

Birinci paragrafta, Milletler Cemiyeti'nin yetersizliğini, çok önceden vermiş oluyor. İkinci paragrafta ise; insanlık idealinin nasıl gerçekleşeceğini, bütün insanlığa bir reçete kışağıyla vermektedir. Bu bakımdan O, İkinci Dünya Savaşı'nın kanlı boğuşmalarından sonra doğan "**dünya sulhu için eğitim**" fikrine ve UNESCO Teşkilatı'na öncülük etmiştir.

Atatürk'ün dünya barışı için ileri sürdüğü düşüncelerini 17 Mart 1937'de Romanya Dışişleri Bakanı General **Antonesco**'ya söylediklerinde buluyoruz:

"Dünya milletlerinin saadetine çalışmak, diğer bir yoldan kendi huzur ve saadeti temine çalışmak demektir. Dünyada ve dünya milletleri arasında, vuzuh ve iyi geçim olmazsa, bir millet kendi kendisi için ne yaparsa yapsın, huzurdan mahrumdur. Beşeriyetin hepsini bir vücut ve bir milleti bunun bir uzvu addetmek icap eder. Bir vücutun parmağının ucundaki açıdan, diğerbütün aza müessir olur."

20 Nisan 1930 günü, seçim dolayısıyla millete beyannamesinde CHF(P) Umumi Reisi **Gazi Mustafa Kemal** imzasını taşıyan yazısının sonuna şunu eklemişti zannedelim: "**Yurtta sulh, cihanda sulh için çalışıyoruz."**

Atatürk, Amerikalı gazeteci **Gladys Baker**'a söylediklerini, Prof. **Howard E. Wilson** ile Prof.Dr. **İlhan Başgöz** ("**Türkiye Cumhuriyetinde Milli Eğitim ve Atatürk**" adlı kitaplarında), "**Dünya barışı için eğitim**" düşüncesi-

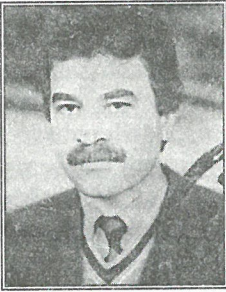
nin öncüsü sayılmıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nda, bir kesim halkın, **Atatürk** sağ olsaydı savaşa girerdi sanısı, geçerli değildir. **Atatürk**, salt bir savaş kahramanı değil, daha büyük ölçüde, bütün hayatını dolduran, savaşını barış için yapan, Türkiye ve dünya için "**bir barış kahramanıdır**"...

Yukarıda belirtmeye çalıştığım bilgiler, sizler tarafından bilinenlerin bir tekrarı niteliğindedir. Ancak bugünlerde bütün dünyada barış havarisi olarak estirilen rügarları, **Atatürk**'ümüz yıllar önce uygulamıştır. Fakat, o zamanki zihniyetle dünyayı idare ettiklerini sananlar, **Atatürk**'ümüzü anlayacak kapasitede yöneticiler değillerdi. Bu gerçeği, bugün de daha iyi anlayabiliyoruz.

Hangi açıdan bakarsak bakalım, **Atatürk**, bir barış kahramanı ve dünya lideridir. Bu yüce insanda, deha, devlet adamı olarak liderlik, asker olarak komutanlık ve millete doyduğu güven ve sonsuz sevgisiyle insanlık onda birleşerek bütünleşmiştir. Bütün tarih boyunca, tarafsız bir görüşle bugüne kadar gelmiş geçmiş hiçbir liderde bu üstün vasıfların birleştiği görülmemiştir. O'nunla ne kadar öğünsek azdır. Milletçe, O'na layık olarak sahip olmakla, ancak O'nun hakkını belki ödeyebiliriz.

Milletçe; ulusal birlik, ulusal beraberlik ve ulusal bütünlük (toprak bütünlüğü dahil) içinde, laik, demokratik, hukuk devleti inancıyla özgürlük ve egemenlik içinde insanca yaşayabilmek, ancak Atatürk ilke ve inkılaplarına inanmak ve uygulamakla mümkün olacaktır. O'na bu yolda bağlılık; ulusal şerefimiz, ulusal gururumuz ve hatta bekamızın güvencesi olacaktır.

Özcan
AYDEMİR

KUVVAYI Milliye, salt bir askeri eylemciler topluluğu değildi. Kuvvayı Milliye, önce bağımsızlık hareketimizin ete- kemiğe bürünmüş bir haliyken, daha sonra demokrasi idealinde nüvesini oluşturmuştur.

Gerici hareketlerin kabardığı dönemleri görünce aklımıza hep; Kuvvayı Milliye hareketi ve "**milliciler**" gelir. Onların, ülkemizi düştüğü bataklıktan çekip çıkarırken gösterdikleri özveri ve kahramanlıkları anımsayarak, geleceğe daha bir güvenle, daha bir umutla bakarız.

Kim ne derse desin; **Atatürk**'ün önderlik ettiği aydınlanma hareketi ülkemizde tutmuştur. Anadolu insa-

nı, **Atatürk**'ün bağımsızlık ruğunu ve laikliğe verdiği önemi özümsemiş ve yaşam biçimi olarak benimsemiştir.

Gazetelerde, televizyonlarda görünmeseler de, çıkırtkanlık yapmasalar da, Anadolu'da laikliğin savunucusu olan aydınlarımız, kalpak-sız Kuvvayı Milliyecilerimiz boş durmamaktadır. Bazen partilerde, bazen derneklerde, bazen de olaylar karşısında teke tek tavır alışlarında bu insanları görmek mümkündür.

Anadolu'nun en uzak köşelerinde bile bu sessiz, ama kararlı insanlara rastlayabilirsiniz.

Atatürkçü Düşünce Derneği Mustafakemalpaşa Şubesi'nin ilk üyelerinden olan **Özcan Aydemir** ar-

kadaşımız da, böylesi kararlı aydınlarımızdan biri idi.

1955 yılında Bursa'nın Mustafakemalpaşa İlçesi'nin Koşuboğazı Köyü'nde bir eğitimcinin oğlu olarak dünyaya gelen **Özcan Aydemir**, okuyan, araştıran ve bildiklerini herkes ile paylaşmaya çalışan ve bu haliyle çevresinde saygınlık uyandıran bir arkadaşımızdır.

Mustafakemalpaşa Postanesi'nde memur olarak çalışan arkadaşımız, eşini, biri kız iki çocuğunu, dostlarını ve onurlu yaşamını geride bırakarak 2 Ağustos 1995 günü aramızdan ayrıldı.

Aydınlanma hareketlerinin neferi olan tüm üyelerimizin ve Atatürkçülerin başı sağolsun!

► **Mustafa ER** / A.D.D. Mustafakemalpaşa Şubesi Başkanı

Kararlı bir üyemiz; Özcan Aydemir'i yitirdik

Atatürk ve Hukuk

► Hamdi BOZKURLAR / A.D.D. Üyesi

HUKUK, hak ve devletin çoğuludur. Özel anlamda hukuk, toplum yaşayışını düzenleyen kuralların tümüdür. Uluslararası ilişkileri düzenleyen kurallar da vardır. Toplumda hukuk kuralları, nedensiz ve gereksinim olmadan ortaya çıkmamıştır. Önce bir gereksinim olmakta ve o sırada yasa yapmakla görevli kişi ya da organlar gereksinimi değerlendirip kural koymaktadırlar. Bu kurallar, toplumun tümünün ya da o sırada yasa koyucunun koruyup gözettiği belirli bir kesimin yararına olabilir.

İşin düğüm noktası buradadır. Konumuz, "**Atatürk ve Hukuk**" olduğuna göre, **Atatürk** dönemindeki yasa ve diğer kurallar, ulusun ilerleyip çağdaş toplumlar düzeyine gelmesi için mi, yoksa belirli bir kesimin yararına ve toplumun geri bırakılması için mi çıkartılmıştır? Bunun iyice anlaşılması için önce Cumhuriyet dönemine kadar olan hukuk uygulamalarına kısaca göz atmak gerekecektir.

Toplum yaşayışını düzenleyen kurallar yalnızca hukuk ve ahlak kuralları değildir. İlk dönemlerde din kurallarında büyük önem taşımıştır. İlkçağın en gelişmiş hukuku olan Roma Hukuku'nun ilk dönemlerinde din ve hukuk kuralları ile din adamlarıyla yargıların birbirine karışmış olduğunu görüyoruz. Hukuk uygulayıcıları "**Pontif**" denilen rahiplerdi ve halktan hukuku gizlerlerdi. Hangi yasaya göre hüküm verdiklerini açıklama gereği duymazlardı. Bizim tarihimizde çok geriye gitmeye gerek yok. Osmanlı Devleti'nde "**Kadı**" denilen yargıçlar da din kurallarını uyguluyorlardı.

KADI İSİMLİ YARGIÇ

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar dini hukuk uygulanmıştır. Zaman zaman dini hukukunda uygulanmayıp keyfi darandığını da çokça görmekteyiz. 1856 yılında yayımlanan İslahat Fermanı, Hukuk ve Nizamiye Mahkemelerinin kurulmasını öngörmüş, böylece dini hukuk dışında kalacak davalara bakacak yargıçların yetiştirilmesi gündeme gelmiştir. 1879 yılında, İstanbul'da, Mekteb-i Hukuk-i Şahane adıyla o güne göre çağdaş anlamda hukuk eğitimi verecek okul açılmışsa da, Cumhuriyet dönemine kadar önemli bir gelişme ve ilerleme görülmemiştir.

Rahmetli Ord.Prof.Dr. **Hıfzı Veldet Velidedeoğlu**'nun bildirdiğine göre, kız çocuğu erkek çocuğunun yarısı kadar miras alıyordu. Yargı görevini yapan Kadı isimli yargıcın kararlarına itiraz edilemez ve kararları temyiz edilemezdi. Bu kararları inceleyecek üst mahkeme yoktu. Tutsaklık ve tutsak ticareti vardı. Bir erkek 4 kadına kadar evlenip, istediği kadar cariyeye alabilirdi. Cariye, "**tutsak**" kadın demektir. Nikâhlamak gerekmezdi.

1876 yılında yürürlüğe giren Osmanlı Medenî Yasası (Mecelle) tam adıyla "**Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye**" gereksiz maddelerle dolu olup, ancak 300 kadar maddesi günlük yaşamı düzenlemektedir. 7 yılda tamamlanmıştır. İyi bir hukuk tekniği yoktur. 1858 tarihli "**Arazi Kanunnamesi**" de o güne kadar olan arazi hukukunu düzenlemektedir.

Ceza Hukuku alanında da din kuralları uygulanıyor, bu kararlara da itiraz edilemiyordu. Taht kavgaları yüzünden sayısız insan ölmüştü. Tarihçi **Hammer**'e göre padişahlar toplumun güvenliğini sağlamak için ortalama 7'şer kelle, vezirler 6'şar kelle ve daha aşağı düzeydeki görevliler de hergün ortalama 1'er kelle uçurtuyorlardı. Halk, yalnız askere alma ve vergi toplama zamanlarında hatırlanıyordu.

Tüm bu olaylar olurken, Batı'da yeni fikir akımları ortaya çıkmıştı. Kutsal kitaplar, insanlar tarafından değiştirilemeyeceği için, zaman içinde toplumun gereksinimlerinin karşılanması zorlaştı. Çeşitli devrimler sonucu, dünya ve ahretle ilgili kurallar ayrıldı. Türk toplumunda da bu olay **Atatürk** devrimleri ile gerçekleşmiştir.

ATATÜRK HİÇBİR ZAMAN BAŞARIYI SAHİPLENMEMİŞTİR

Atatürk, hiçbir zaman başarıyı tek başına sahip lenmemiştir. Herşeyi ulusla birlikte gerçekleştirmiştir. **Atatürk**, hukuk devrimini de çağının çok ilerisinde bir düşünce yapısı olan, bugünde aşılamamış olan Adalet Bakanı **Mahmut Esat Bozkurt** ve ilerici bir kadro ile Türk halkının da benimsemesi ile gerçekleştirmiştir. Bu dönemde çıkan yasaların belki de en önemlisi Türk Medenî Yasası'dır. 68 yıldır başarıyla uygulanmaktadır. Zaman zaman olumlu yönde değişiklikler yapılmaktadır. Din ve ibadet yasaklanmamakta, günün sosyal gereksinimi gözönüne alınmaktadır. Tek eşlilik, resmî nikâh, kız çocuğunun erkek çocukla eşit miras alması ve daha birçok önemli kural benim senmiştir.

Bu yasaya tümüyle karşı olanlar bile inandırıcı bir gerekçe gösterememektedir. Bu yasada kişi, aile, miras, eşya hukuk kuralları olup, ayrıca Borçlar Yasası'nda sözleşmelerle ilgili hükümler vardır. İcra İflâs Yasası, CMUK ve HUMK ve daha birçok yasa çıkarılmıştır. Bunların tümünde de zaman zaman olumlu değişiklikler yapılmaktadır. Bu yasaların kusursuz ve eksiksiz olduğunu öne sürmek olanaksızdır. **Atatürk**, 1925 yılındaki bir konuşmasında, "**Günün gereksinimlerine uygun yasa yapıp onu iyi uygulamak kalkınma ve ilerleme nedenlerimizin en önemlilerindendir**" demiştir.

Gelelim **Atatürk**'ün kadın haklarına bakış açısına: 3 Nisan 1930'da Türk kadınlarına belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanıyan Belediye Yasası çıkmıştır. 1924'te kurulmuş olan Türk Kadınlar Birliği, 11 Nisan 1933 günü kadınları tanıyan bu hak nedeniyle İstanbul'da büyük bir kadın mitingi düzenlenmiş, 26 Ekim 1933'te Türk kadınına Köy İhtiyar Heyeti seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanınmış, en önemlisi 5 Aralık 1934'te Türk kadınına milletvekili seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

Bu tarihte çok ilerici geçinen Fransa ve İtalya'da, Ayrıca Romanya, Yugoslavya ve Çin'de kadınların seçme ve seçilme hakkı yoktu. Bu olumlu değişimlerin sonucu olarak kadınlarımız büyük aşama yapmışlardır. Yalnız, gerçeği tam olarak belirtmek gerekirse, konumuzun dışında ama, kadınların tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ezilip sömürülmeleri ve aşağı görülmesi şu anda da sürmektedir. Bu, **Atatürk**'ün kusu ru değildir. **Atatürk**, temel ilkeleri göstermiş, ileriye dönük değişiklik kapısını da açık bırakmıştır.

ATATÜRK VE HUKUK

Konumuz, "**Atatürk ve Hukuk**" olduğuna göre, uluslararası anlaşmalar da bunun içindedir. Uluslararası anlaşmalarında kuralları vardır. Lozan Antlaşması bugün de yürürlükte olup, bence bir zaferdir. Lozan'ın hezimet olduğuna ilişkin görüşlere katılmıyorum. Bunu, hayretle karşılıyorum. Mondros ve Sevr Antlaşmaları ile Wilson İlkeleri ise tarihin çöp sepetine atılmış durumdadır. Bu arada bizi uzun yıllar sömüren kapitülasyonlar da yine kuralına uygun biçimde kaldırılmıştır. Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası hukuk alanındaki bir diğer başarısı da, 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Antlaşması'dır. İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının Lozan Antlaşması'yla belirlenen statüsü, Türkiye yararına değiştirilerek, Boğazların güvenliği tümü ile Türkiye'ye bırakılmıştır. Süresi 20 yıl olup anlaşma gereğince, süre bitmeden 2 yıl önce tarafların hiçbiri fesih istemediğinden bugün de yürürlükte.

Şimdi de **Atatürk** ve Cumhuriyet karşıtlarınca çok eleştirilen "**İstiklâl Mahkemeleri**"ne değinmek istiyorum. Kimi çevrelerin 200 bin, kimilerinin de 120 bin kişi hakkında idam cezası verdiğini öne sürdüğü bu mahkemeler, Kurtuluş Savaşı süresince, asker kaçakları ve Kuvva-ı Milliyeci yönetime karşı çıkanları, Cumhuriyetin ilanından sonra da vatan hainliği ile suçlananları yargılamak üzere 1920-1927 yılları arasında görev yapmıştır. İç isyanlarda yoğun olarak çalışmıştır. Önce 8 yerde İstiklâl Mahkemesi kurulmuş (Ankara, Eskişehir, Konya, Isparta, Sivas, Kastamonu, Pozantı, Diyarbakır), milletvekilleri başkanlık ve

üyelik yapmışlardır.

İstiklâl Mahkemeleri, bir başkan ve 2 üyeden oluşuyordu. Bu mahkemeler yeni kurulduğundan, başkan ve üyeleri görev yerlerine gitmeden önce ortak bir bildiri hazırlayıp bunu görev bölgelerine gönderdiler. Bildiride yurdun tehlikede olduğu anımsatılıp asker kaçaklarının en kısa sürede teslim oldukları takdirde bağışlanacakları, yoksa mahkemenin herkesi yargılayıp gerekli cezayı vereceği belirtiliyordu. İstiklâl Mahkemeleri görevini başarıyla yaptı. Askerden kaçma büyük ölçüde önlendi.

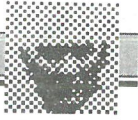
Damat Ferit Paşa ve Osmanlı kabinesinden bir bölüm bakanlar ile Sevr Antlaşması'nı imzalayanları gıyaplarında, yani yokluklarında yargılayıp idama mahkûm etti. Ayrıca, Kurtuluş Savaşı'nı engelleyip bozgunculuk yapanları da yargılayıp idama mahkûm etti. Kararlardan sonra ele geçirilenler hemen idam edildi. Özellikle Kastamonu İstiklâl Mahkemesi, çok ağır cezalar verdiği için eleştirilmiştir.

17 Şubat 1921 günü, Ankara dışındaki İstiklâl Mahkemeleri kaldırıldı. Bundan kısa süre sonra asker kaçakları, soygunculuk ve iç ayaklanmalar görüldü. Yeniden 3 mahkeme kurulup (Kastamonu, Konya, Samsun) göreve başladı. 31 Temmuz 1922'de idam kararlarının Meclisin onayından geçmesi kaydı getirildi. Cumhuriyet dönemi öncesinde, İstiklâl Mahkemeleri'nde 59 bin 164 sanık yargılanıp bin 54 idam, 2 bin 696'sı yakalandığında idam, bin 768 kişi sürgün cezası almış, 11 bin 744 kişi beraat etmiş, geri kalanlar hafif cezalar almışlardır.

DEMOKRASİYE GEÇİŞ İÇİN

Cumhuriyetin ilânından sonra İstiklâl Mahkemeleri, 7 Mart 1927 tarihine kadar görev yapmıştır. **Şeyh Said** ve arkadaşları ile İzmir Suikasti sanıklarının ve devrimlere karşı çıkanları yargılamıştır. Sonradan ele geçen kaynaklardan öğrediğimize göre, **Şeyh Said** isyan eder etmez, İngiliz silâh fabrikalarından kataloglar gelmiş ve sipariş istenmiştir. Kısa sürede bu isyan çok ilerlemiştir. **Şeyh Said**, Diyarbakır'da 28 arkadaşıyla birlikte idam edilmiştir. İzmir Suikasti sanıklarından, Osmanlı Devleti'nin Maliye Bakanı **Cavit Bey**, **Ziya Hurşit**, **İsmail Canbolat**, yine İttihat ve Terakki'nin ünlü isimlerinden Dr. **Nazım**, **Sarı Efe Edip** ve arkadaşları idam edildi. Bunlardan yalnızca **Cavit Bey**'in idamı, aydın kesimde bugün de tartışma konusudur. Bu arada İstanbul Baro Başkanı **Lütfi Fikri Bey** de devrimlere karşı çıktığı için 5 yıl hapis (kürek) cezasıyla cezalandırılmıştır.

Bu yıl **Şeyh Said** ve İzmir suikasti nedeniyle idam edilenlerin itibarının geri verilmesi gündeme gelmiştir. Şunu belirtmek gerekir ki, yasalarımızda böyle bir ku-

rum yer almamaktadır. **Şeyh Sait**, yeni kurulan Cumhuriyeti yıkmaya kalkışmış, İzmir Suikasti sanıkları da devletin kurucusunu öldürmek istemişlerdir. **Ziya Hürşit** suçunu çok açık bir biçimde itiraf etmiş, **Atatürk**'ü öldürdükten sonra Yunanistan'a kaçacağını bildirmiştir. Diğer sanıkların da suçluluğu açık bir biçimde kanıtlanmıştır. Kişisel olarak ölüm cezasına genellikle karşıyım. Yalnız bu cezaların verildiği dönemin özelliklerine dikkatinizi çekerim.

Atatürk'ün büyük bir servet sahibi olduğu ve Kurtuluş Savaşı için yurt dışından gönderilen paralara sahip çıktığı söylenmektedir. Rusya'dan ve Kurtuluş Savaşımızı destekleyen müslüman ülkelerin bir bölümünün para geldiği doğrudur. Bu paralar, Kurtuluş Savaşı sırasında harcadığı gibi, **Atatürk** tüm servetini yasal yollardan yine milletine bırakmıştır. Bu paralara sahip çıktığı kesinlikle yanlıştır.

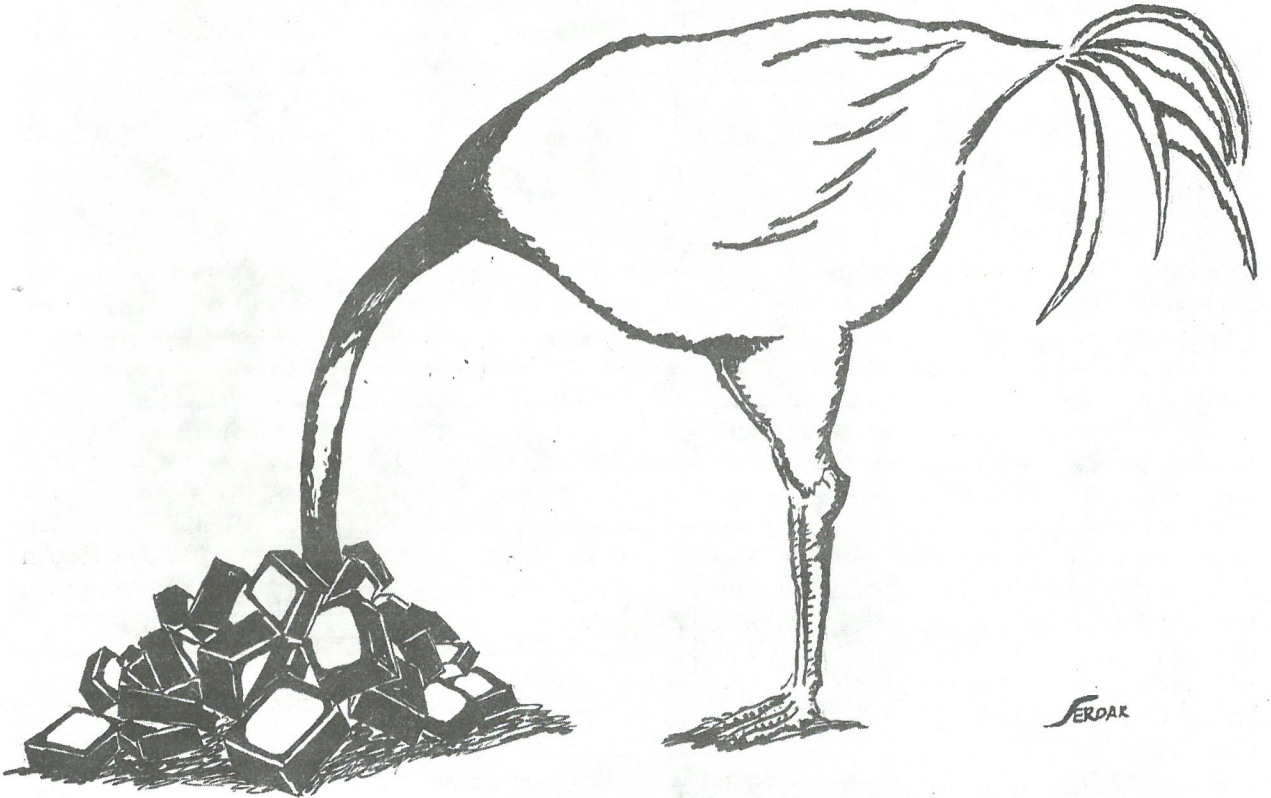
Devrimlerin tümü birer yasa ile gerçekleşmiş ve tutmuştur. Devrimleri benimsemeyen bir kesim varsa da, bu, halkın kusurundan değil, devrimlerin yararlarının iyi anlatılamadığı içindir. Bu görev de Atatürkçülere düşmektedir.

Atatürk'ün hiçbir hatası yoktur denemez. Yalnız, olumlu yönleri olumsuz yönlerinden kat kat fazladır. Hukuk kurallarına bağlı kalmaya büyük özen göster-

miştir. Türkiye Cumhuriyeti, O'nun yönetiminde onurlu ve saygın idi. Geleceği parlak idi.

Tanınmış Anayasa Profesörü **Maurice Duverger**, **Atatürk** dönemi için, "**Demokrasiye geçiş için hayırlı bir diktatörlük**" deyimini kullanmıştır. Çok partili yaşama geçiş için çalışmışsa da dönemin özelliği gereği, sağlığında bunu başaramamıştır. **Atatürk** döneminde iki kez çok partili yaşam deneyi yapılmış ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası ile Serbest Fırka, **Atatürk**'ün yakınları ve O'nun da isteğiyle kurulmuşsa da, kısa süre içinde ne kadar **Atatürk** ve Cumhuriyet düşmanı varsa bu partilere yöneldiği için, kurucuları ve üyelerinin büyük bölümü iyiniyetli olsalar da, bu partiler, devletin geleceği düşünülerek ve istenmeyerek kapatılmıştır.

Son olarak eski bir olaya değinmek istiyorum. **Enver Paşa**, 1914 yılında **Sultan Reşat**'ın yeğeni olan **Naciye Sultan** ile evlenmiştir. Bir ara **Atatürk**'ün de, **Naciye Sultan**'la evlenmek istediğini biliyoruz. **Naciye Sultan**'ın ailesi bir çare olarak bu iki gözde subayı da değişik gün ve saatlerde **Naciye Sultan**'ın penceresi önünden geçirmişler. **Naciye Sultan** da **Enver Paşa**'yı seçmiş. Ya **Naciye Sultan**, **Atatürk**'ü seçseydi, bu yurdun düşmandan kurulması çok daha zor başarılmaz mıydı?

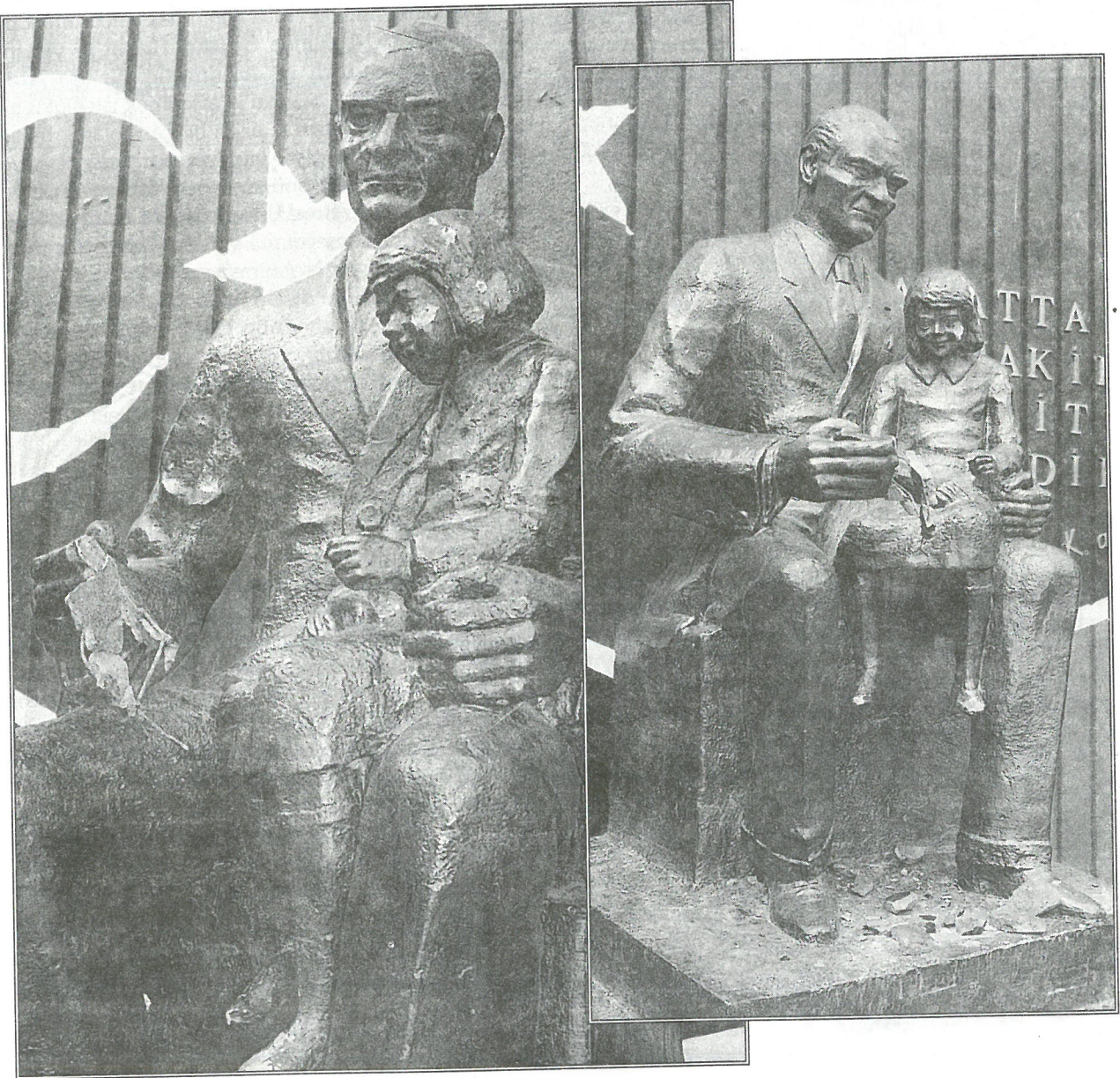

YORUMSUZ!...

Alçaklığın yorumu olmaz

1 Ağustos 1995 günü saat 6.45 sıralarında Kırklareli Lüleburgaz İlçesi'nde Emrullah Efendi Caddesi önünde elinde bir çuvala görülen ve durumundan şüphelenilen **Kenan Babaloğlu** isimli kişi, polis ekibi tarafından kontrol edilmek istenince çuvaldan çıkardığı balta ile Emrullah Efendi İlkokulu bahçesindeki Atatürk heykeline saldırdı. Yapılan sorgulamada sanığın tarikat üyesi olduğunu ve heykeli kırmayı daha önceden planladığını itiraf etti.

Olayın meydana geldiği saatten itibaren, başta ADD Lüleburgaz Şubesi, tüm sivil kuruluşlar ve halk olaya tepki gösterdiler. 7'den 70'e pek çok kişi, tahrip edilen heykele gelip saygı duruşunda bulunarak olay yerine çiçek bırakıp tepkilerini dile getirdiler.

Yeni Dünya Düzeni'nde Türkiye'nin yeri

► Süreyya KILIÇ/ A.D.D. Üyesi

7 NİSAN 1995 günü, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Konferans Salonu'nda, Ankara Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Topluluğu'nun düzenlediği "Yeni Dünya Düzeni'nde Türkiye'nin Yeri" konulu konferans, Topluluk Başkanı Hüseyin Altınışık'ın başkanlığında ve Doç.Dr. Gencay Şaylan (Türkiye-Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Öğretim Üyesi), Avukat Arif Çavdar (ADD Kurucu Üyesi, eski Genel Başkanı) ve Mustafa Balbay'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

İlk sözü alan Gencay Şaylan, Yeni Dünya Düzeni'nin oluşumu ile ilgili bazı genel kavramlar üzerinde konuşacağını belirterek, "Özellikle 20. yy'ın son iki yılında dünyada başdöndürücü bir değişimin ortaya çıktığı yadsınamaz bir gerçek. Günlük yaşamımıza yansıyan yönleri ile topluma ilgili temel değerlerimiz, ahlak ölçülerimiz değişiyor. Politik yapıda 917 Ekim'inden beri var olan sosyalist yapı, siyasal bir gerçek olmaktan çıkıyor ve değişimin sonucu olarak, bu çerçeve içinde oluşan yeni düzene 'Yeni Dünya Düzeni' deniyor. Bu değişimin arkasında hangi parametreler, hangi belli dereceler var?" dedi.

Yeni Dünya Düzeni dediğimiz şey, aslında bir yeniden yapılanmalıdır. Kapitalizmin 250-300 yıllık tarihine baktığımızda, çok belirgin bir çizgi görüyoruz. O çizgide şu; kriz ortaya çıktığında bundan kurtulmak için toplumu, bütünüyle toplumsal yapısı, ekonomik yapısı ve politik düzeyiyle bir yeni düzene sokmaktır. Bu bir döngüdür ve kapitalizmin 250-300 yıllık tarihinde bu döngü içinde gelişiyor. Krizle karşılaşıyor. Önce ekonomik yaşamda ortaya çıkıyor. Tüm krizler bir birikim sonucu, değişik tarih noktalarında değişik nedenlere bağlı olarak çıkıyor. Kriz, ortaya çıktıktan sonra giderek toplumsal ya da politik alanlara yansıyor ve bundan çıkmak yine ekonomik, toplumsal ve politik alanları kapsayan bir yeniden yapılanma ile mümkün oluyor.

KAPİTALİZMİN YENİDEN YAPILANMASI

Bundan önceki büyük kriz bildiğiniz gibi 1920'li yılları geçip 1920'da tepe noktasına erişmiştir. Tepe noktasına eriştikten sonra, önce ekonomik yaşamı altüst etti. Ardından faşizm dediğimiz rejimlerin yükselişi ve 2. Dünya Savaşı geldi.

Bu krizden sonra kapitalizmin yeniden yapı-

lanması gündeme geldi. Bu krize ilişkin yeniden yapılanmanın teorik temellerini J.W. Keynes attı. Keynes, krize ilişkin olarak; mevcut geçerli 'ortodoks iktisat teorisi' dediğimiz öğretiyi çok radikal bir şekilde yeniden yorumladı. Teorik temeller üzerine yeniden yapılanma, iki önemli kurumsal değişmeyi ortaya çıkardı. 'Refah Devleti' Keynes'in öğretileri ile çok uyumlu idi, yan ekonominin temeli olarak bunu yapmak gerekirdi. Aynı zamanda kapitalizmin fiili rakibi olan sosyalizme karşı bizde de eşitlikçi, adil bir toplum düzeni yerleşebilir yanıtı vardır. Refah devleti ile bugünkü anlamda çoğulcu demokrasinin aynı şekilde yerleştiğini görüyoruz. İnsan düşüncesi; insan hakları alanında birinci kuşak haklar sayılan ekonomik ve sosyal haklar yanında; ikinci kuşak, birey hakları da temel haklar haline gelerek yansıdı.

Tüm bunlar, insan hakları, çoğulcu demokrasi uygulaması ve bu çerçevedeki yeni yapılanmanın hızlı yerleşimi ile güçlü bir ekonomik yapı oluşumu ortaya çıktı.

Gerçekten 1950-60'lı yıllar, hatta 70'li yılların ortalarına kadar bir altın dönem yaşandığını söylemek mümkündür. Gelişmiş kapitalist ekonomiler çok hızlı bir büyüme gösterdi. Bu kaçınılmaz olarak gelişmekte olan ülkeleri ya da başka bir terminoloji ile 3. Dünya Ülkeleri'nde ciddi bir ekonomik değişim ortaya çıkardı. Dünyada üretim, buna bağlı olarak ticaret artınca, bundan onlar da belli ölçüde yararlandı. Türkiye'yi düşünürsek, 1950-60'lı yıllarda ortalama %6-7 arasında değişen bir hızla ekonomi büyüdü.

Kapitalizmin normal döngüsü içerisinde, 1970'lerde yeni bir krizin ortaya çıktığını söylemek mümkün. Bu kriz, büyük ölçüde Keynes'in 1929'daki krize bakarak yaptığı çözümlemeye uymayan bir krizdi. Toplam talep yetersizliğinden değil, büyük ölçüde refah devletinden kaynaklanıyordu. Refahın artması, demokrasinin gelişmesi, toplumun bütün kesimlerinin devletten yeni isteklerde bulunmasına yol açıyordu. Bu ise kaçınılmaz olarak, refah devletinin toplumsal bölüşümde kullandığı payın büyümesine neden oluyordu. Kabaca düşünürsek, kâr gelirleri, emek gelirleri ve refah devletinin harcamaları bir bütünde ele alınırsa, harcamaların büyümesi diğer taraftan kârın küçülmesine neden oluyordu. Ve

nitekim kâr hadlerindeki düşmenin 1970'lerdeki krizin ana nedeni olduğu konusunda bütün iktisatçılar, aşağı yukarı bir fikir birliğine ulaşmıştır. Bu kriz çeşitli şekillerde kendini gösterdi. Önce Pretemus, yani 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan para sistemi çöktü. Ardından petrol şokları geldi. Bunlar hep krizin göstergeleridir. Dünya ticareti daralmaya başladı. Keynes öğretisinin aksine enflasyonla durgunluk bir arada ortaya çıktı (Stagflasyon). Bu elbette hem gelişmiş ekonomileri, hem de gelişmekte olan ekonomileri sıkıntıya soktu ve bunun siyasal alana yansımaları ortaya çıktı. Normal döngüsü içinde bir yeniden yapılanma kaçınılmaz oldu. Kâr hadlerini yükseltmek amacına yönelik toplum müdahalesi yeni bir düşünce olarak ortaya çıktı. Bu yenilenme 1980'li yıllarda oluştu. Biz buna 'Yeni Dünya Düzeni' diyoruz.

REFAH DEVLETİNİN KAYNAKLARI

Sıkıntı, refah devletinden kaynaklanıyor, birikim sürecindeki engellemeler şeklinde kendini gösteriyor. Bu kez gerçekleşen yeniden yapılanma devletin küçülmesi, meşhur özelleştirme programları olarak kendini tanımlıyor. Bunlar evrensel özellik taşıyorlar. Küreselleşme, kâr hadlerini yükselterek bir verimlilik artışı ile olasıdır. İkinci olarak da pazarı büyütmeyle mümkün olacaktır. Küreselleşme, dünyanın tek bir ekonomik bütün haline gelmesi anlamına geliyor ve bu yeniden yapılanma düşünce yaşamında yansımaları buldu. Herşeyi serbest pazara bırakmak gerektiği savunuldu. Çünkü, krizin nedeni, 'devletin sermayeye, pazar mekanizmasına etkili olduğudur' dendi. Devletin ekonomik ve toplumsal işlevlerinin olabildiğince hızlı tasviye edilmesi ve dünya ölçeğinde sermaye hareketinin özgürleşmesi 'küreselleşme' anlamında yer aldı. Başka bir deyişle, Keynes paradigmasında önemli yer tutan ulusal devletin işlevi, sermayeyi kendi coğrafi sınırları içinde tutmak ve disipline etmektir.

Bu dönüşümü sağlayan çok önemli bir olgu da aynı dönemde patlayan teknolojik devrim olarak değerlendirilebilir. Çağdaş teknolojik devrim, mikroelektronik alanı ve aynı zamanda biyoteknoloji sağlıyor. Mikroelektronik alandaki devrimle toplumsal alanda sonuçla görüldü. Teknolojik devrimle yeniden yapılanma arasında neden-sonuç ilişkisi kurulmasa da bir korelasyon olduğu açıktır.

Yeniden yapılanma, arkasında örgütlü emeği, sendikaları barındıran refah devletini ele alıyor. Yeni teknolojik devrim, sendikaların etkinliğini önemli ölçüde azalttı. Bugün artık robotiğin, otomasyonun, post-fordist üretimin anlamını yitirmesi, sendikaların etkinliğini yitirmesinde

önemli rol oynamıştır. Üçüncü teknolojik devrim dediğimiz bilgiye sahip olmak, bilgiyi işlemek özellikle de sermayeye o güne kadar sahip olmadığı bir büyük olanağı tanıdı. Mükemmel karar verme olanağını sağladı. Şimdiki teknolojik devrim, istenen amaca yönelik tüm bilgileri almak, sınıflandırmak, ilişkilendirmek, doğru bilgiler üzerinde rasyonel seçim yapmak şansını sağlıyor. İletişim teknolojisi, sermayeye olağanüstü bir hareket şansı tanıdı.

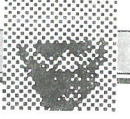
Kapitalizmin son kuramcılarının birine göre (Peter Ragner), sembol ekonomi ile gerçek ekonominin birbirinden ayrılması sözonusudur. Küreselleştirmeyi yönetende sembol ekonomi dediğimiz finansman ekonomisidir. Dünyanın her yerinde maksimum çıktıyı elde edebilmek için kolayca gidebilme olanakları araştırıldı. Bunun sonuçlarını Türkiye'de de görebiliyoruz. Sokaktaki adamdan iktisatçılara dek herkes, paranın en fazla getiriye nasıl sağlayacağını araştırıyor ve uygulamaya çalışıyor. Kısa vadeli finansman hareketleri, elbette burada kastedilen şey. İstanbul Sanayi Odası Başkanı'nın çok ilginç bir sözü var. Diyor ki: 'İstanbul'daki en büyük 500 sanayi firmasının 1994 toplam kârlarının yarısından fazlası repo kândir.' Artık sanayi de üretimi bırakmış birtakım spekülasyon araçları kullanıyor.

YENİ DÜNYA DÜZENİ

İşte bu Yeni Dünya Düzeni'dir. Gelişmekte olan ülkeleri nasıl etkilediğine bakarsak; 1980-1995 arası 15 yıllık dönemde Dünya Bankası'nın yayınladığı karşılaştırmalı istatistikleri inceleyerek gördüğümüz şey, gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasındaki farkın giderek açıldığıdır. Özelleştirmeyle ilgili ideal görüşler, tek kutuplu dünya sözlerini bir tarafa bırakıp gördüğümüz şey; gelişmekte olanları da bir ayırmaya uygularsak, 1. kısım artık tamamen yoksul olan ülkelerdir. İki kutuplu dünyanın yıkılması ile stratejik ve askeri önemini yitiren ülkeler, ki Afrika bir terkedilmişler dünyasıdır. Bunlar tamamen yok oldu. 2. kısım, ki, içlerinde Türkiye, Ortadoğu, Uzakdoğu ülkeleri, Latin Amerika var. Bunlarla da gelişmiş ülkeler arasındaki fark çok açılmıştır.

İşte bu küreselleşme, serbest pazar ekonomisi bu açığı kapatamamaktadır. Aksine farkın açılması sonucunu doğurmaktadır.

1970'lerin krizinin çözümüne yönelik yeniden yapılanma, yepyeni ekonomik özellikler, siyasal kurumlaşma, demokrasinin ve ilkelerinin yeniden tarifini gündemde tutuyor. Ulusal bağımsızlık yerine karşılıklı bağımsızlık ilkesi geliyor. Türkiye gibi ülkelerde olumsuz sonuçlar doğursa da bu oluşum içinde dünya tarihinde ilk kez ka-

tegorilerde geçiş yapılabildiği görülmüştür. Gelişmekte olan ülkeler sınıfından gelişmiş ülke sınıfına sıçrama yapan ülkeler, Tayvan, Güney Kore ve bu yüzyılın başında sıçramayı gerçekleştiren Japonya'yı inceleyerek bu oluşumun gerektirdiği teknik neleri kapsıyor, dönüşüm nasıl ortaya çıkıyor görerek, tartışıp değerlendirmek mümkündür. Bunlar arasında şehir devleti özelliği gösteren Hong-Kong ve Singapur'u saymıyorum; yapıları farklıdır."

Doç.Dr. Gencay Şaylan'ın sorulara verdiği yanıtlar da oldukça ilgi çekici idi. "Gelişmiş ülkelerle gelişmekte olan ülkeler arasında çok büyük farklar var. Yeni Dünya Düzeni'nin gelişmiş ülkeler uygulamaya geçirirken ulusal devleti yaşatmak, yaşamak isteyen ülkelere engel midir? İzin verirler mi?"

IMF KÖTÜ MÜ?

Gencay Şaylan, Yeni Dünya Düzeni'nin evrensel bir olgu olduğunu ve bunu isteyenler- istemeyenler ya da benimseyenler- benimsemeyenler diye bir yaklaşımın çok doğru olamayacağını belirterek şöyle dedi:

"... Bu olgu reddedilemeyecek bir şeydir. Sözgelimi IMF kötü mü? IMF bir kurumdur. İşlevsel olarak da yeryüzündeki 175 siyasal birimin her birinin parası, ekonomisi ve karşılıklı ilişkileri var ve bunun belli bir denge içinde yürütmesiyle ilgileniyor. Bununla en uzun 1 yıllık dönemde ilgileniyor. Ama tüm dönüşümü IMF'ye bağladığımız zaman sıkıntı çekiyoruz elbette. Yeni Dünya Düzeni, evrensel bir krize karşı evrensel bir çözümdür ve bunun dışında kalmak, buna karşı çıkmak diye bir şey söz konusu değil. Karşı çıktığınız zaman, üretemezsiniz ve yok olursunuz. Zaten niye karşı çıkacaksınız? Önemli olan, oluşuma bakmak ve bu oluşum içinde kendi açınızdan en rasyonel çizgiyi bulmak, yakalamaktır.

Yeni Dünya Düzeni, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki farkın açılması sonucunu doğurdu. Ama öte yandan umut da verdi. Dünyanın tek bir pazar haline gelmesi, zenginlerle yoksulların bütünleşmiş tek bir pazarda buluşuyor olması kötü bir şey değil. Bu buluşma kaçınılmaz olarak bir etkileşim yaratacak ve bu da bir dönüşümü doğuracaktır. Ama böyle olmadı. Başka bir deyişle küreselleşme, finansman sermayesinin hareketi olarak kendini gösterdi. Oysa üretime yönelik, yani halka hizmet üreten sermaye hareketliliği olsa hiç karşı çıkılmayacaktır. Böyle olmadığı için zenginlerle yoksullar arası fark bir sonuç olarak karşımıza çıkmıştır.

1980'de Türkiye'nin dış borcu 14 milyar dolardı. Şimdi ise 70 milyar dolar. 15 yıl içinde demek ki 100-200 milyar dolar kadar para girmiş. Arada borç ödemesi yapıldı. Bu muazzam kay-

nak gelmiş ama hani sanayileşme? 1980-95 arasına baktığımızda Türkiye'de sanayileşme böyle büyük yapısal bir sıçrama yapabilmiş görünmektedir. Üretim yapısının değiştiği de söylenemiyor. Demek ki bu giren kaynak üretime yönelik bir kaynak değil, finansman sermayesinin spekülâtif kaynağıdır."

DOĞMALARLA MÜCADELE

Konuşmanın bu kısmında Şaylan, dinleyicilere Dünya Bankası'nın, yıllık olarak ülkeler için yayınladığı ekonomik istatistiklere bakarak ülkenin performansını karşılaştırmalarını önerdi.

Şaylan, şöyle konuştu:

"Yeni Dünya Düzeni'ndeki yeniden yapılanma, en azından şimdiye kadarki performansı içinde gelişmekte olan ülkeler için pek olumlu sonuçlar vermedi. Ama bir taraftan sayıları çok az da olsa çok değişik oluşumlar ortaya çıktı. Öyleyse bunu ciddi olarak tartışmaya açmamız gerekir. Tartışmaya açmak için de önce dogmalarla mücadele etmek lazım. Serbest piyasa ekonomisi, özelleştirme kavramları birer dogmadır. Ve bunları eleştirir ya da bunlara karşı çıkarsanız gericilikle suçlanmak dogmatik bir yaklaşımdır. Acaba Uzakdoğu'daki dönüşümü sağlayan temel parametre serbest pazar mekanizması mıydı, yoksa çok daha etkili başka faktörler ya da süreçler söz konusu muydu?"

Gencay Şaylan'ın ulusal devletten dünya devletine geçiş konusunda söyledikleri ise şöyle:

"Elbette küreselleşmenin mantığı, tek ekonomik bütün haline gelmek ve ulusal devletin işlevini yitirmesi anlamına geliyor. Bir büyük dünya cumhuriyetinin doğması hoş bir şey. Bütün renkleri koruyacak, tek tek ulusal devletler yerine bir dünya toplumu hoşla gidebilir. Ama bu henüz gelişmiş dünya için geçerli gibi görünmüyor. Gelişmekte olan ülkeler açısından ulusal devlet, emeği coğrafi sınırlar içinde tutması bakımından hâlâ işlevseldir. Çünkü küreselleşme sermayeye tanıdığı hakkı, emeğin serbest dolaşım hakkı olarak tanıyamıyor. Dünya nüfusunun beşte biri refah, aydınlık içinde, beşte dördü hâlâ karanlıkta yaşarken emeğin serbest dolaşım hakkı tanınabilir mi? Bu durumda küreselleşme, serbest dolaşımı emeğe tanıırken, ulusal devlete de 'emeği sınırlar içinde tut ve disipline et' diyor. Bu çerçevede içinde, bu farklılıklar var olduğu sürece, ulusal devletten vazgeçmek olası değildir. Ulusal devlet, bireyi 2. sınıf bir insan olmaktan kurtarmak için bir araç olarak görülmeli ve bu aşamadan sonra, ulusal devletin yerine, uluslarüstü bir devleti, uluslarüstü bir politik kurumsallaşmayı ve bunun gerekliliğini tartışmak olasıdır, diye düşünüyorum."

Atatürkçü düşüncede yatırımların teşviki

► N. Özden ÇAĞLAR / A.D.D. Üyesi

TEŞVİK sistemi ile, kıt kaynakların "seçicilik ölçüsünde" tayin ve tespit edilen ekonomik faaliyetlere kanallanması amaçlanır. Yatırım, üretim, istihdam ve ihracatın artırılması ana hedeftir.

Globalleşen dünyada kıt kaynakların rasyonel bir teşvik sisteminde, optimum kullanılması ve dağıtılması ile dünya insanları içinde, insanlarımızı adil bir yaşam standardının sağlanması ve refah içinde sonsuza kadar bir arada yaşamlarının sağlanması Atatürkçü Düşünce'nin temel ödevidir.

Teşvik sisteminin fonksiyonlarını aşağıdaki şekilde tasnife tutmak mümkündür:

► Perspektif plan içinde, sanayileşme stratejisi belirlenmeli ve teşvik modeli tüm kesimlerin konsensüsü ile sağlanmalıdır.

► Belirlenen stratejide devletin rolü ve görevleri üzerinde fikir birliği olmalıdır.

► Örgütlenmede yeni bir düzenlemeye gidilmelidir.

► Teşvik araçlarının seçiminde, uygulanmasında GATT kuralları ile dünya devletlerinin yaptığı ikili ekonomik anlaşmaların en ziyade izine erişmiş ulus kaydının ve Gümrük Birliği, AT uygulamalarının dikkate alınması gereklidir.

► Teşvik sisteminde seçicilik ölçüsü esas alınmalıdır.

► Teşvik sisteminde, mevzuatının ve uygulamasının toparlanması, basitleştirilmesi yanında, devamlı değişikliğe uğratılmaması da zorunludur.

► Teşvik sistemi ile mevcut teşebbüslerin dışındaki girişimcilik de teşvik edilmelidir.

► Teşvik belgelerinde, yasal dayanaklar, yükümlülükler ve ödüller açıkça belirlenmelidir.

► Teşvik araçlarının, sınai yapıdaki dönüşümde, teknolojiyi geliştiren türde ve esneklikte olması şarttır.

SANAYİLEŞME STRATEJİSİ BELİRLENMELİ

PERSPEKTİF PLAN İÇİNDE, SANAYİLEŞME STRATEJİSİ BELİRLENMELİ VE TEŞVİK MODELİ, TÜM KESİMLERİN KONSENSÜSÜ İLE SAĞLANMALIDIR.

Bu itibarla, uluslararası çok süratli gelişen sanayileşmenin dikkate alınması ile dış ekonomik gelişmelerle bütünleşmeye çaba gösterilmesi ve orta vadede dış ticaret imkanlarının çok iyi değerlendirilmesi, uzun vadede de bilgi yoğun üstün teknoloji sanayi faaliyetlerinin ekonomiye aşamalı katılması gereklidir. Bu uygulamada esnek bir strateji anlayışına ihtiyaç vardır.

Çünkü, sanayi gelişme stratejisini belirleyen, yeniden yapılanmayı tamamlayan, destekleyen unsurun, dış ticaret rejimi ve teşvik sistemi olduğu bilinmektedir.

Bu koşulların gerçekleşmesi;

-Sosyo-ekonomik koşulların sağlanmasına,

-Sanayide; küçük ve orta ölçekli işletmelerde esnek yapılanmaya,

-Dış ticaret ve teşvik sisteminin rasyonelleşmesine bağlıdır.

BELİRLENEN STRATEJİDE, DEVLETİN ROLÜ VE GÖREVLERİ ÜZERİNDE DE FİKİR BİRLİĞİ KOŞULDUR

Bu nedenle, devlet, ülke ekonomisinde, serbest rekabet ortamını hazırlamalı, yasa, kural ve gelenekleri oluşturmalıdır.

Haksız rekabeti önlemeli, çarpıklıkları gidermeli, verimliliğe ve etkenliğe destek olmalıdır.

Ayrıca, uluslararası rekabetin kuralları, ticaretin, ilginin ve piyasanın yöneldiği alanların önceden tahmin edilmesini, sezilmesini gerektirmekte olup, kamu ve özel sektör birlikte uyumla bu hizmeti yürütmelidir.

Çünkü, kamunun elindeki kıt kaynakların haksız ve gereksiz proje veya kişilere tahsis edilmesi, haksız rant geliri elde edilmesini sağlayacağından, proje değerlendirmede, verimliliği, teknolojiyi, istihdamı, üretime katmayı nazarı itibara alan ve rekabet gücünü bir arada analiz eden sistem oluşturulmalıdır.

ÖRGÜTLENMEDE YENİ DÜZENLEME

ÖRGÜTLENMEDE YENİ BİR DÜZENLEMeye GİDİLMELİDİR.

Teşvik sisteminin idari yapıya uygun il bazına oturtulması, nitelikli kadronun istihdam edilmesi ve gerekli donanım takviyesi suretiyle, sayısı artan başvurulara sağlıklı yaklaşılmalıdır.

Ayrıca, projelerin sektör veya mal bazında yapılması gereken fizibilite ve uygunluk analizlerinde;

-Yöresel üniversitelerin,

-İş adamlarının

-Sendika temsilcilerinin (işçi ve işveren)

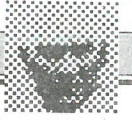
-Yerel yönetim temsilcilerinin

-Sanayi ve ticaret (meslek) odalarının

bürokrasi yanında yer alması sağlanmalıdır.

Çünkü, projelerin ekonomik ve toplumsal yararı yanında istismarın, rüşvetin ve yolsuzluğun adının karıştırılmayacağı düşüncesi ile her ilde yukarıya belirlenen kurumların temsilcilerinden oluşan bir komisyonun oluşturulması uygun görülmektedir.

Kurulacak bu komisyonda, sanayi ve ticaret odalarının (yer ve de bilginin toplanma merkezi olarak) üs niteliği taşıması, bu bünyede örgütlenmesi (kalkınmada öncelikli yöreler dahil) düşünülmektedir. Türkiye'nin coğrafi yapısından esinlenerek, bölgesel entegrasyon içinde, her yıl bir ilin bölge merkezi seçilmesi ve toplantıların aralarında yapılan iş bölümüne istinaden programlanan şekilde yürütülmesi uygun

mülhaza edilmektedir.

Denetim çalışmalarında ise, yeminli mali müşavirlik hizmetleri veren kurumlardan yararlanılmaktadır.

Ayrıca, telekomünikasyon sisteminin ülkemizde gelişmiş olması, illerin sanayi ve ticaret odaları arasındaki koordinasyon iletişiminin sağlanmasına müsaittir.

Sanayi ve ticaret odalarının; komisyonlara, teşvik araçları önermesi yanında, uygulama ile ilgili bilgi ve düşüncelerini devletin yetkili organına sunması (tabandan gelen isteklerin) sonucu genel teşvik sistemine etkisi olacak ve yine devletin araştırma, ölçme analizleri yapmasına güdüleme sağlayacaktır.

Diğer bir konuda, devletin ve tüm ilgililerin gelişen ve gelişmekte olan ülkelerdeki uygulamaları izlemesi; muhtemel gelişmelere paralel politika oluşturması ve hızla ekonomiye aktarması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, mevcut teşvik araçlarının gerektirdiği finans kolaylıklarını araştırıp, kullanılabilir duruma getirmesi de en önemli görevlerdendir.

Böyle bir uygulama, bölgesel ve yöresel ekonominin güçlülüğünü ortadan kaldıracak ve mevcut potansiyelin değerlendirilmesi sağlanacaktır. Bu şekilde bir reorganizasyon, kıt kaynakların dağıtılması da açıklığı ve şeffaflığı beraberinde getirecektir.

GÜMRÜK BİRLİĞİ VE AT

TEŞVİK ARAÇLARININ SEÇİMİNDE, UYGULANMASINDA, GATT KURALLARI İLE DÜNYA DEVLETLERİNİN YAPTIĞI İKİLİ EKONOMİK ANLAŞMALARIN EN ZİYADE İZİNE ERİŞMİŞ ULUS KAYDININ VE GÜMRÜK BİRLİĞİ, AT UYGULAMALARININ DİKKATE ALINMASI GEREKLİDİR.

Bu nedenle, teşvik ve sübvansiyon konularının düzenlenmesi, uluslararası ticarete haksız rekabet ve diğer engellerin kaldırılmasına yönelik kurallarında saptanması, ekonomik gücün üstünlüğüne göre haklılık ve geçerlilik gereğidir.

Ancak, genel eğilimler doğrultusunda ve doğrudan teşvik

araçları yerine, dünyada dolaylı finansman kolaylıkları ile garanti şeklindeki desteklerin yaygın olarak kabul gördüğü de bilinmelidir.

Gelişen ülkeler, dış rekabete karşı yerli sanayilerini korumak için, çeşitli araçları kullanmaktadır.

Bunlar, vergi, kota, çevre standardı vs.dir. Yani; uluslararası ticaretin önüne haksız rekabeti önlemek bahanesi ile engellerin çıkarıldığı da bir gerçektir.

Oysa ki, dünya ekonomisinin durgunluktan çıkarılması, ülke ekonomilerinin ve uluslararası ticaretin canlanmasına bağlıdır.

Teşvik uygulamaları, gelişen ülkelerde olduğu gibi, yatırım ve üretim aşamalarında, hatta AR-GE faaliyetleri içinde yoğunlaşmalı, haksız ithamlara ve soruşturmalara hedef olunmamalıdır. Özellikle parasal teşvik araçları AR-GE çalışmalarında, çevre korumada ve kirliliği önleme faaliyetlerinde yoğunlaşmalıdır.

SEÇİCİLİK ÖLÇÜSÜ

TEŞVİK SİSTEMİNDE SEÇİCİLİK ÖLÇÜSÜ ESAS OLMALIDIR.

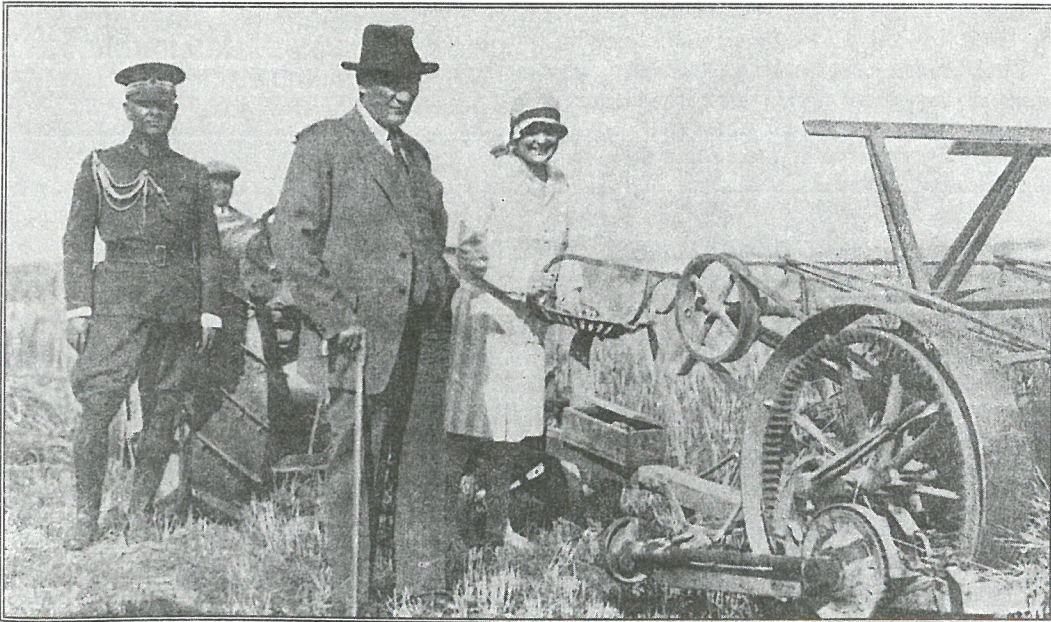
Her işkolunun, bölgenin, ilin teşvik edilmesi ve öncelik verilmesi, seçicilikten uzaklaşmasını, yani; genel ekonomik politika aracı durumuna dönülmesi anlamını verecektir ki, o zaman yatırımlara aktarılan kaynaklar yetersiz kalacaktır.

O halde, ülke kaynaklarının kıt olması, teşvikli yatırımlarda seçici davranılmasını gündeme getirecektir.

Teşvik sisteminin, ekonominin olumsuzluğunu ödemesi ve ortadan kaldırması gibi bir amacı olmamalıdır.

Çünkü, ekonomide etkinliğin ve verimliliğin devamı esastır.

Aksi takdirde, iktikarsız ortamlarda, müteşebbislerin kısa vadeli, kârlı enstrümanlara ve de teşvik sisteminin dağıttığı rantlardan pay almaya yönelmelerine sebep olacaktır. Yani; müteşebbisler, rekabet ortamında piyasa analizleri yapmakta, yatırım yerine teşvik tedbirlerini izlemek suretiyle, ona paralel hareket etmektedir.

O, MAKİNALARA HAYRANDI

Mustafa Kemal, bir önder olarak makinalara ve yeniliklere hayrandı. Her gittiği yerde makinaların iş yaşamına sokulmasına işaret etti. Makinaları bir çok yerde halkının emrine sundu.

Teşvik sisteminde, strateji entegrasyonu mutlaka olmalı (hangi konuları, sektörleri, bölgeleri, hangi araçlarla ne kadar süre ile teşvik edeceği belirlenmelidir).

İstikrarsız bir ekonomi; teşvik sisteminin yönünü ve etkinliğini ortadan kaldırır. Etkili ve tutarlı olmayan bir teşvik sisteminde ise, genel ekonomik denge bozulur.

Ayrıca, teşvik sisteminde, etkinlik kontrolü yapılmalıdır.

Teşvik sisteminin uygun gördüğü yapılabilir bir proje: **GENEL EKONOMİK HEDEF İLE ÖZEL HEDEF** (kârlılık ve verimlilik) bakımından, üretime ve üretileni dışarıya satmaya katkıda bulunan projedir.

Projelerin uygunluğu için yeterli sayıda ve yetenekli kadroların bilimsel inceleme yapmaları gerekmekte ve hatta teşvik belgesi verildikten sonra dahi, belgenin kapanış işlemlerine kadar, her aşamada denetim sağlanmalıdır.

Denetimden maksat, yatırımcının caydırılması olmayıp, sistemde meydana gelen hata ve sapmaların önlenmesidir.

Tutarlı bir teşvik sisteminde, uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi yönünden, bir elden tek yasa, karar ve tebliğ ile (kendi yasası, vergi yasası, yabancı sermaye yasası, hükümet kararları, Merkez Bankası ve Para Kredi Kurulu kararlarının yer aldığı bir yasa ile) yürütülmelidir.

Teşvik kararları ve araçları, ekonomik faaliyetlerin dinamik yapısı gereği, değiştirilmeli ancak sık sık yapılan değişikliklerin sisteme zarar vereceğe de unutulmamalıdır. (1 gecelelik veya 25 senelik yatırım indirimi uygulanması veya yerli makina üretimine teşvik primi verilirken, yani; makina üretimi desteklendiği bir sırada birden kaldırılması, sonra tekrar uygulanmaya alınması gibi...)

Diğer taraftan, Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları, Maliye ve Gümrük Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Merkez Bankası ve Para Kredi Kurulu'nun her biri sistem hakkında ayrı ayrı bağımsız karar alırsa, aralarında koordinasyon olmazsa, iş çevrelerinin olumsuz etkilenmesine sebep olurlar.

Teşvik sistemindeki araçların uygulamada, sanayi stratejisi ve süreci ile çelişmemesi de gerekir.

AÇIKLAMA: Sanayileşme sürecindeki aşamada makina

üretimine sağlanan teşvik makul karşılır. Ancak, prim sisteminin kaldırılmasıyla, artık makina üretiminde teşvike lüzum kalmadığı anlamı ortaya çıkar ki, buna rağmen söz konusu makinaların ne işe yarayacağına bakılmadan, ithali de teşvik edilirse, o zaman ortaya bir mantıksızlık çıkar.

Bu gün emek yoğun projelerin teşvik görmesini gerektiren bir çok sektör ve yöre vardır. Son yıllarda getirilen ilave istihdam teşvik aracının ise, amacı karşılamaktan uzak olduğu görülmektedir.

Bunun için de, emek yoğun teknolojiler tercih edilirken, bilgi yoğun teknolojiler karşısındaki kalite standardını kaybetmemesine azami dikkat gösterilerek uluslararası piyasada rekabet şansını korumalıdır.

Teşvik sisteminde parasal teşviklerin ağırlıklı olmamasına dikkat edilmelidir. Kıt kaynakların verimli projelere tahsisi ile ekonomik yapının sanayi yapıya dönüşümü hızlandırılmalı ve ana hedef olmalıdır.

Ayrıca, kıt fakat sağlam olan kaynaklarla bu projeler finanse edilirse, etkili sonuç almak mümkündür. Bu kaynakların kredi biçiminde verilmesi ve geriye dönüşünün de sağlanması şart olmalıdır. Aksi takdirde krediler yasal yollardan geri alınmalıdır. Parasal teşvik araçlarının, ihracat ve yatırım teşvik uygulamalarında istismara açık olduğu görülmüştür.

Şöyle ki; parasal teşvikler, ticaret ortaklıklarında ortakların tepkisini çekmekte ve kaynak sıkıntısından ödenemeyen teşviklere karşı da sisteme güven azalmaktadır.

Bunun için de, teşvik sistemlerinde, işkollarının dışında, seçicilik ölçüsüne yer verilmemelidir.

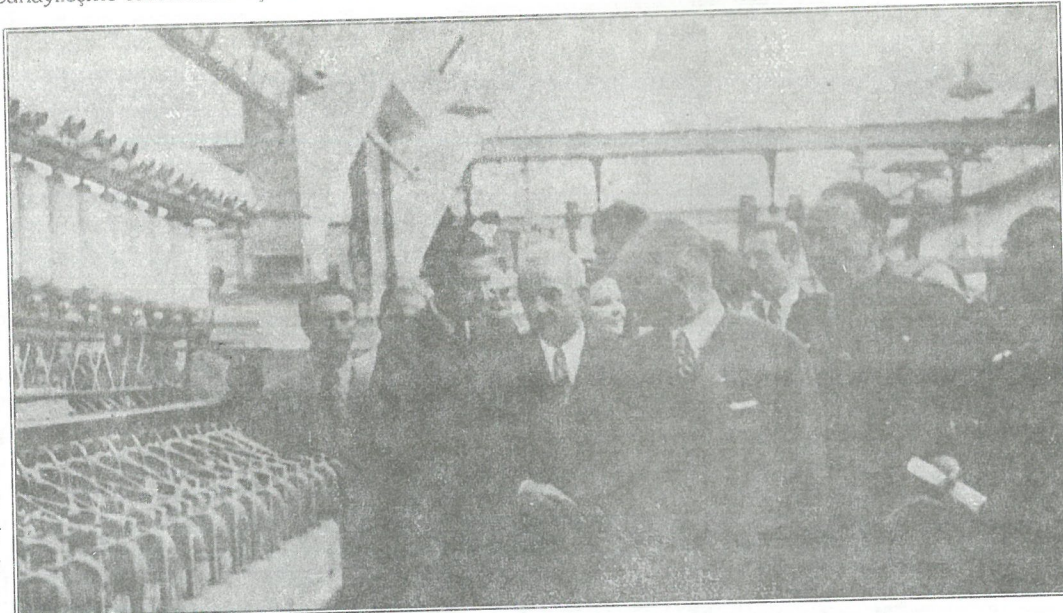
GENEL EKONOMİ POLİTİKALARI

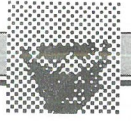
BİR TEŞVİK SİSTEMİNDE ESAS OLAN; İŞKOLLARININ, SEKTÖR VEYA MAL DÜZEYİNDE ÜRETİME DÖNÜK PROJELERİNİN, GENEL EKONOMİ POLİTİKALARI TERCİHİ İLE ÇELİŞMEMESİ ESASTIR.

AÇIKLAMA: Belli sayıda işkolunun vergi bağımsızlıkları, finansman kolaylıkları ve döviz tahsislerine dönük araçlarla

ULUSAL BİRLİK

Değişmez ve değiştirilemez sınırlarımız, ulusal birliğimizi sağlıyor. Atatürk'ün o günlerde kurduğu fabrikalar ise, bugünkü sanayimizin alt yapısını oluşturuyor.

teşvik edilmesi ve dışarıya yönelik çalışanların teşvik oranlarının yükseltilmesi, %100 kıt kaynaklarla seçicilik kistaslarına oturan bir sistemi ortaya çıkarır.

Seçicilik kistaslarının kaldırılması, teşvik edilmeyen işkollarının yayınlanması, proje hacmi sınırları getirilmesi (3 milyar, 6 milyar gibi) seçicilik ölçüsünü ortadan kaldıran bir uygulama türü olmaktadır.

Ayrıca, teşvik araçlarının artması, belge sayılarının kontrol edilmesini engelleyeceği gibi, belgeyi veren ve uygulayan kurumlar arasında da kopukluğun oluşmasını doğal karşılamak gerekir.

Çünkü, belge sayısının çoğalması, araç sayısının artmasından ziyade, her projeye belge almak ihtiyacından kaynaklanır. Her konu, teşvik edilen bir yapıya kavuşur ki, bu durum belgesiz teşvik uygulamasının nedenini teşkil eder. (Bu gün bir çok projede belgesiz teşvik vardır.)

Teşvik sistemi; sistemli, zamanla değişen, anlaşılabilir mevzuata dayalı, her şeyi teşvik etmeyen ve verilen teşvikleri denetleyen mekanizma olmalıdır.

Ülkenin kıt kaynaklarından tahsis edilen teşviklerin topluma ve devlete hangi hızla ve ne oranda döndüğünün sağlıklı kontrolü de şarttır.

Verimlilik kriteri gözetilmeden verilen teşviklerin yatırım niteliğini bozacağı ve enflasyonu besleyen bir cari harcama kalemine dönüşeceği bilinmelidir.

Kısaca;

-Teşvik sistemini oluşturan araçların, genel strateji ve politikaların doğrultusunda seçilen projeleri teşvik etmesi,

-Teşvik belgesinin uygulanmasında, işkolu haricinde, yatırım hacmine dönük kriterlerin getirilmemesi.

AÇIKLAMA: Serbest rekabet sisteminde kaynak dağılımının gerçekleşmesi esas olduğuna göre, teşvik yolu ile müdahalelerin sınırlı tutulması gerekir. Serbest rekabet kurallarına göre işleyen piyasaların işlerliğine kısıtlama ve zarar getirilmemelidir.

TEŞVİK SİSTEMİ

TEŞVİK SİSTEMİNDE; MEVZUATIN VE UYGULAMASININ TOPARLANMASI, BAŞİTLEŞTİRİLMESİ VE DEVAMLILIK DEĞİŞİKLİĞE UĞRATILMAMASI ZORUNLUDUR.

Teşvik sistemi karmaşık olmayan, aracısı az olan, uygulanması farklı yerlerden olmayan, yıl içinde sık sık değişikliklere uğramayan, anlaşılması kolay bir yapı sergilemelidir.

Ayrıca, her yönü ile tanıtıcı, yol gösterici olmalı ve ilgili kuruluşlara, bireylere dağıtılmalı, bilgi verilmelidir. Sanayi ve ticaret odaları teşvik sistemini yatırımcılara anlatmalı, aydınlatmalı ve zamanla anlamını, önemini kaybeden teşvik araçları sistemin dışına çıkarılmalıdır.

GİRİŞİMCİLİĞİN TEŞVİKİ

TEŞVİK SİSTEMİ İLE MEVCUT TEŞEBBÜSLERİN DIŞINDAKİ GİRİŞİMCİLİĞİ DE TEŞVİK ETMELİDİR.

Ülkelerin karşılaştırmalı üstünlük alanlarını, teknik bilgi birikimlerini, üretime ve ticarete uygulayan müteşebbis gücü sağlar.

Gelecekte risk alabilen, proje üretebilen ve yürütebilen her türlü ileri teknoloji araçlarından yararlanabilen, eğitilmiş

teşebbüs gücü, ülke ve toplumların mukayeseli üstünlüğünü oluşturur.

Bu sebeple, eğitim sisteminde buna uygun metodlara ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, finansman kurumlarının projeye kredi verebilen kurum durumuna getirilmesi ve risk sermayesi gibi tutarlı, kârlı projeleri olan bireyleri teşebbüs sahibi yapacak sistemlerin süratle harekete geçirilmesi şarttır.

Kendi işinde üretken olan, küçük ve orta boy işletmelerin daha fazla destek görmesi ve ekonomik toplumsal istikrarın sağlanması, sürdürülmesi, yani; yaşatılması çok önemli bir konudur.

YASAL DAYANAKLAR

TEŞVİK BELGELERİNDE YASAL DAYANAKLAR, YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖDÜLLER AÇIKÇA BELİRLENMELİDİR.

Teşvik belgelerinin hukuki niteliği, yasal düzenlemelerle mutlaka açıklığa kavuşturulmalı, yahtırımları da her türlü istisnayı ölenicilik niteliklere sahip olmalıdır. Teşvik belgesinin gerekleri, zamanında ve gerektiği ölçüde yerine getirilmelidir. Süresi içinde gerçekleşmeyen proelerin maliyeti topluma karşılanmamalı, cezai sorumlulukların caydırıcı, açık olması yanında, sürelerin kesin ve de esneklikleri bünyesinde bulundurulması ile zamanı ihlaletmeyen teşvik mantığına haiz olması sağlanmalıdır.

Asıl amaç; teşvik sistemi olmadan, iktisadi faaliyet ortamının yaratılmasıdır. Bunun için de, ekonomik birimlerin bencil ve sorumlu davranması gerekmektedir.

Aksi takdirde, yetersizliğin doğurduğu risklerin bireylere ve devlete çıkması doğaldır.

TEŞVİK ARAÇLARI TEKNOLOJİYİ GELİŞTİRMELİ

TEŞVİK ARAÇLARININ; SINAİ YAPIDAKİ DÖNÜŞÜMDE, TEKNOLOJİYİ GELİŞTİREN TÜRDE VE ESNEKLİKTE OLMASI ŞARTTIR.

Ülke ekonomilerinin; iç dinamikleri ve dünya konjonktüründeki gelişmelere paralel, yaşadıkları kalkınma ve sanayileşme sorunları, kaynaklarının miktarı yanında kullanmadaki biçimde ve beceride toplamaktadır.

Ekonomilerinin sanayilerin yapıları ülkeden ülkeye farklılık gösterir. Teknoloji ve uluslararası rekabet de bu değişimi, zorlamakta ve hızlandırmaktadır.

Bunun için kamunun, görevini yaparken aşağıda belirtilen esasları gözönüne alması gereklidir.

"Müdahale alanları itibarıyla, değişimin yönünün ve hızının iyi algılanmasına ve sanayi ile ekonominin buna göre yapılanmasına, üretim faktörlerine, mevcut kurulu kapasitenin mobilitesinin yükseltilmesine, eğitim ve teknoloji üretimine dönük programların devreye alınmasına, kolaylık ve destek veren teşvik araçlarına her zaman ihtiyaç vardır."

Ülkelerin mukayeseli üstünlük alanları; doğal kaynak donanımına bağlı olmayıp, kaliteli iş gücü, girişimci ve teknoloji birikimine dayanmaktadır.

Bu itibarla, AR-GE faaliyetlerine ve kaliteli eğitimin teşvikine dönük araçların, doğrudan parasal destekleri de içerecek şekilde, teşvik sistemine yerleştirilmesi zaruridir.

Garip bir şaşkınlık

► Serkan AKSÜYEK / A.D.D Üyesi

CUMHURBAŞKANI Süleyman Demirel'in Çin'e yaptığı geziye katılan işadamların morali pek bozulmuş. Bundan birkaç yıl önce isminin bile duyulmadığı Şangay kenti, **Süleyman Bey'i** hayrete düşürecek sanayisiyle ve kentleşmesiyle işadamlarımıza dudak uçuklatmış.

Demirel, daha sonra işadamları ile yaptığı toplantıda kendilerine öğütler vermiş. Ülkemizde iyi şeylerin yapıldığını, sanayinin gelişmekte olduğunu; hatta İstanbul'da dünyanın en büyük organize sanayi bölgesinin yapıldığını söylemiş. Ama nafile... İşadamlarımız, **"Yahu bizi eskiden Kore ile karşılaştırdı; şimdi kendimizi 3. Dünya ülkesi zannettik"** diye komplekse girmişler.

21. yüzyıla girerken ucuz kahramanlıkları, gönül okşayıcı sözleri bırakıp Türkiye tablosunu kafamızda bir şekillendirelim. Yoksa o kafamızı kuma sokarsak böyle hayal kırıklıklarını yakında Hindistan'da, Madagaskar'da, Papua Yeni Gine'de falan yaşayabiliriz.

Türkiye, iki bine beş kala, %156 enflasyonu ve %6-6.5 ekonomik gerilemesi ile korkunç bir sona sürüklenmektedir. Türkiye'de insanlar birbirlerine, **"Nasıl daha fazla üretebiliriz? Türkiye daha aydınlık yarınlara nasıl taşınabilir?"** gibi sorular soracaklarına, **"Şeriatla mı yönetilelim demokrasi ile mi? Klorlu su abdest bozar mı? Meclisi dua ile mi açalım? Hitit Güneşi heykelini Ankara'dan kaldıralım mı? İnsanlar bizim gibi mi, yoksa özgürce mi düşünmeli?"** gibi, yanıtları, 1920'lerde verilmiş sorularla uğraşsınlar, eloğlu atı alıp uygar dünyaya doğru koşuyor. Yazık!.. Çok yazık!.. **Mustafa Kemal'in**, kurarken temeline aklı ve bilimi koyduğu cumhuriyetin 72 yıl sonra geldiği noktaya bir bakın! Bir de 1945'lerde yanmış, yı-

kılmış olan Almanya, Fransa, Japonya gibi ülkelere bakalım. Arı gibi çalışan, üreten insanlar. Sanayi devrimi tam anlamıyla oturmuş; geçim sıkıntısı, işsizlik, enflasyon gibi sorunlara kalıcı çözümler çoktan bulunmuş. Demokrasî, siyasal gelişme büyük ölçüde tamamlanmış.

Ülkemizi eleştirirken sanayicilerimizin takındığı tavırları da unutmamak gerekir. Türkiye ekonomisi şu an büyük ölçüde birkaç holdingin tekelinde yürümektedir. Bu holdinglerden birisinin Yönetim Kurulu Başkanı **Sakıp Sabancı**, geçenlerde Çalışma eski Bakanı **Aydın Güven Gürkan'a** pür hiddet bağırıyor:

"Daha önemli işin ne olabilir ki? Gelip beni dinleyeceksin, seni ve 'sosyal' kafalı diğer arkadaşlarını da bekliyorum!"

Ne ilginçtir ki, bu şahıs, işsizlik sigortası, erken emeklilik, sendikal örgütlenme, grev hakkı, asgari ücret, toplu sözleşme hakkı gibi konularda aynı duyarlılığı göstermiyor. Fabrikalarında çalışan kaç işçisinin sendikası var? Acaba neden **"yiyici"** dediği hükümet üyeleriyle işine geldiğinde objektife poz veriyor? Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu!..

2000'li yıllara girerken çok yönlü düşünmeliyiz. Sanayicisiyle, işçisiyle, sendikacısıyla; kısaca hepimize büyük görev düşüyor. Unutmamalıyız ki, ekonomik yönden bağımsızlığı olmayan ulusların siyasal gelişmenin temeli aydınlanmadan geçer. Bu da halka **"milliyetçilik gazi"** pompalamakla değil; akılcı, üretken ve bilimi herşeyin üzerinde gören bir yapının oluşmasıyla mümkündür. Cumhurbaşkanı ve işadamlarının hayretle ve karın ağrısıyla baktıkları ülkeler bu anlayışla hareket etmişlerdir. Bizim gibi kendi içinde didişerek, kahvelerde pişpirik oynayarak, dinsel inançları sömürerek değil.

Atatürk'e sevgi

► Oğuz ERMUMCU / A.D.D Üyesi

ATATÜRK'ümüzün ölümünde İsmet İnönü, yediden yetmişe herkesin ortak düşüncesini, ortak duygularını içeren demecinde, "**Devletimizin banisi, insanlık idealinin aşık ve mümtaz siması, eşsiz kahraman Atatürk... Bütün ömrünü hizmetine verdiği Türk Milleti ile birlikte senin huzurunda tazim ile eğiliyoruz. Vatan sana minnettardır. Emin ol; aziz hatıran sönmez bir meş'ale olarak ruhlarımızı daima ateşli ve uyanık tutacaktır**" demişti.

Namuslu, yurtsever, bilinçli, onurlu herkesin Çanakkale'den Birinci Dünya Savaşı'nın her aşamasından bu yana giderek artan **Mustafa Kemal** sevgisi, saygısı, bu demecinde tam ifadesini bulmuştu.

Evet, Ulusumuz, **Atatürk**'ünü seviyor. O'nun açtığı bilim yolunda, akıl yolunda, insanlık yolunda, onurlu bir ulusun saygıdeğer insanları olma yolunda çetin engelleri aşarak, çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmaya çalışıyor. Bizlerin bu sevgisinin görünür görünmez nedenlerinden biri de, **Atatürk**'ümüzün ruhuna bütünüyle etkin olan sevgi kavramıdır. **Atatürk** ruhundaki sevme anlayışıdır.

Atatürk'ümüzün sevgi evreninin öğeleri, kaynaklarda, anlatılanlarda, konular içinde, anılarında, demeclerinde, satır aralarında, yaşadığı, yaşattığı ortamlarda sıcağını duyuruyor. Tümüyle algılanmıyor belki ama, seziyor o sevginin bütünü.

Atatürk'ümüz, yaşamının hiçbir döneminde özsaygısını yitirmemiş, kimseye ezdirmemiş. İnsan olmanın belirgin ölçüleriyle, ilkeleriyle saymış, sevmiş insanları, saydirmış, sevdirmiş kendini.

Yaşamı sevdiği için yaşamın değerlerini alabildiğince yüceltmek istemiş. Yurdunun insanlarını sevdiği için, herkesin insanca, onurla yaşamasının koşullarını hazırlamış, devrimleriyle koşulları uygulamış.

Atatürk'ümüzün düşünce sisteminin en önemli öğelerinden biri "**sevgi**". O'nun "**sevgi**" anlayışını belirleyen görüşlerini, davranışlarını, sınırlayıcı sayılmaması dileği ile bazı başlıklar altında birlikte anımsayalım:

OKUMA SEVGİSİ, TUTKUSU: **Atatürk**'ümüzü, çok okur, okurken notlar düşerek, okuduğunu derinlemesine algıladı. Okuma açlığı o düzeyde idi ki, Çanakkale Savaşı'nın, savaştan başka şeyler düşünmeye za-

man tanımayan gerilimli günlerinde yaverini görevle İstanbul'a gönderirken, eline bir mektup vermişti. Mektup, Madam **Corinne**'e yazılmıştı. Kadın tanıdığından "**savaşın ruhunu kurutmaması, insancıl duygularını köreltmemesi, seveceğenliğini öldürmemesi**" için kendisine "**Fransız-İngiliz klasik yazarlarından eserler göndermesini**" istiyordu. İki arada bir derede kitap okuyacaktı.

DANIŞMA SEVGİSİ: **Atatürk**'ümüz, "**Ben yaptım, oldu**" demez, her konuyu ilgilileriyle, bilenlerle konuşur, tartışır, olgunlaştırırdı. Sofrasında yer alanlar bu coşkuya katılırlardı. **Atatürk**'ümüz, karşısındakilerin kapasitesini aşan konular açmazdı. Ortaya atacağı düşüncelerinin sakınca doğuracak, yanlış anlaşılacak, kötüye kullanılacak yönlerini yeri, zamanı geldikçe açıklamak üzere milli bir sır gibi vicdanında saklardı.

BİLİM SEVGİSİ: **Atatürk**'ümüz, gerçekleri öğrenmenin, gizemleri çözmenin, yaşam içinde yücelmenin yolunun bilimde aranmasını istemiştir. Birilerinin irşadı ile, boş beklentiler içinde olmanın insanı harcayacağını söylemiştir. "**Hayata en hakiki mürşit ilimdir, fendir. Bundan başka mürşit aramak gaflettir, dalalettir, hatta ihanettir. Türkiye şeyhler, mürşitler, abdallar, seyidler, miskinler, ağalar ülkesi olmaz**" demiştir. İnsanımızı eğiterek, bilime- fene dayalı bir toplum oluşturmak için, tasarladığı modern eğitim sisteminin uygulaması olarak eğitim seferberliği başlatmıştır. Okullar, üniversiteler, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu gibi, benliğimizi algılamamıza yarayacak araştırma üniteleri kurmuştur. Halkevleri, hem eğitim seferberliğinin, hem sosyal yaşantı bilinci yaratmanın, hem de toplum liderleri yetiştirmenin bir başka halkasıdır.

ÖZGÜRLÜK SEVGİSİ: Ulus- toplum özgür olursa kişilere fikri hür, vicdanı hür, izanı hür olmanın yolu açılır. Özgürlük için yapılmayacak şey yoktur. Özgürlük savaşımında durmak dinlenmek, bıkmak, yılgınlık söz konusu değildir. "**Dinlenmek üzere yola çıkanlar asla ve asla yorulmazlar. Türk gençliği bizim ideallerimiz doğrultusunda durmadan, dinlenmeden yoluna devam edecektir.**" Bu anlayış ve irade gücü ile oluşturulan temel özgürlük, insanlık kav-

ramı, **"Hürriyet ve istiklâl benim karakterimdir"** biçiminde Türkiye'nin temel yapısına yerleşmiştir.

ÖRGÜT, ÖRGÜTLENME SEVGİSİ: Örgütlenmemiş bir ulusun tüm konuları karmakarışıktır. Herkes bir telden çalar. Fikir birliği, amaç birliği yoktur. **Atatürk'**ümüz, Samsun'a çıktığı zaman böyle bir görünüm ve yapı ile karşı karşıya idi. Bilinçli, bütün ülkede yayılmış, tüm ulusu kavrayan bir örgüt yoktu. Kavram kargaşaları içinde herkes eğri-doğru çıkış yolları arıyordu. **Atatürk'**ümüz tüm ulusu derledi, topladı, hazırladı, örgütledi; düşmana, düşmanlara, yıkıcı faaliyetlere, kargaşalara yöneltti. Vurgulu, başarılı oldu.

ASKER, ASKERLİK SEVGİSİ: **Atatürk'**ümüz, Mehmetçikle bütünleşen, onu seven, koruyan bir askerdirdi. Çanakkale'den döndüğü zaman, Balkan Savaşı'nda çarpışan paşaların konuşmalarına yan masadan kulak misafiri olur. Bir paşa, **"Efendim, bu Türk neferlerinden hayır gelmez. Bunlar hayvan sürüsüdür. Yalnız kaçmayı bilirler. Allah böyle bir sürüye kimseyi komuta ettirmesin"** der. Mustafa Kemal, bu üst rütbeli komutana, **"Paşam biz de askeriz. Bu orduya komuta etmiş adamız. Türk askeri kaçmaz, kaçmak nedir bilmez. Türk askerinin kaçtığını görmüşseniz, hemen kabul etmelidir ki, O'nun başında bulunan en büyük komutan kaçmıştır. Siz kaçmanın zilletini Türk askerlerine yüklemek istiyorsanız insafsızlık ediyorsunuz"** der. Paşa yanındakilere usulca bu zatın kim olduğunu sorar. Çanakkale kahramanına birşey söyleyemez. **Atatürk'**ümüz Mehmetleri kendisinden ayrı saymamıştır. Ölümde de, kalımda da... **"Size saldırın demiyorum, ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar yerimizi başka birlikler, başka komutanlar alır"** diyerek Mehmetlerle aynı olasılıkta, aynı yakınlıkta ölümü göze alabildiği için başarı kazanılmıştır. Bu, Komutan-Mehmet bütünleşmesidir.

GÖREV SEVGİSİ, BİLİNCİ: **Atatürk**, **"Bana verilen görev bu"** deyip, şekil şartını yerine getirip iç huzuru duyacak insan değildir. Görevi başkalarının sınırladığı, başkalarının koyduğu kurallara göre değil, özüne göre yapmak ister. Görevinin kapsamını da, çerçevesinde kendisinin saptadığı zamanlar çoktur. Ağustos savaşları arifesinde, Çanakkale'de düşman çıkarması, ilerlemesi tehlikeli biçimde sürerken, görev verildiği halde görevi almayan komutanlar gibi davranmayıp **Liman von Sanders'e** telefon açar. Kurmay Başkanı **Kazım Paşa** ile konuşur. Ona durumu, kargaşalığı, tehlikeleri anlatır. Paşa, **"Peki hi çare kalmadı mı."** der. **Mustafa Kemal**, **"Tek çare, tüm güçlerin komutama verilmesi"** karşılığını verir. Bir albayın paşaları da komutası altına alma teklifi, **Kazım Paşa'yı** şaşırtır. Yarı alayla, **"Çok gelmez mi?"** der. **Mustafa Kemal'in** tartışacak zamanı yoktur; **"Az gelir"** der. Başka komutanların sorumluluk almaktan çekindiği o gün, tüm güç-

ler komutasına verilir. **SORUMLULUK ÖLÜMDEN AĞIRDIR** ama, O, **SORUMLULUĞU SEVE SEVE YÜKLENİR.**

İNSAN, İNSANLIK SEVGİSİ: **Atatürk'**ümüz evren içinde bir dünya, dünya içinde bir vatan, vatan içinde bir insan olduğunun bilincindedir. Bu bütünlük bilinciyle, insanlığın mutluluğu için de uğraşmanın gereğine inanır. **"Yurtta sulh, cihanda sulh"** sadece bir slogan değil bir dünya görüşüdür. Bu görüşün devamı olarak, **"İnsanlık ailesi"**nin mutluluğuna çalışılması gerektiğini vurgulamıştır. Dünyanın herhangi bir yerindeki acının, felaketin tüm insanlığı ilgilendirdiğini söylemiştir. Katı, kendimci politikaların üretildiği bir dünyada, **"Türk kadınının dünya varlığına elini vererek dünyanın barış ve güvenliği için çalışacağına emin olabilirsiniz"** demiştir. Çanakkale töreninde dünyaya verdiği mesaj şudur:

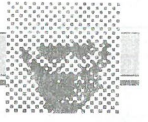
"Bu ülkenin toprakları üstünde kanlarını döken kahramanlar. Burada bir dost vatan toprağındasınız. Huzur ve sükun içinde uyuyunuz. Sizler, Mehmetçikle yanyana, koyun koyunasınız. Uzak diyarlardan evlatlarını harbe gönderen analar! Gözyaşlarınızı dindiriniz! Evlatlarınız bizim bağrımızdadır. Huzur içindedirler ve huzur içinde rahat rahat uyuyacaklardır. Onlar bu topraklarda canlarını verdikten sonra, artık bizim evlatlarımız olmuşlardır."

Atatürk'ümüzün bu notu, dünyada yankılanmıştır. Kin tutmayan, saldırgan güçleri bağışlayan, onlara insan gözüyle, merhametle bakan Büyük **Atatürk'**ümüzün bu büyük düşüncesi, Avustralya'nın Canberra şehrinde diki-len bir anıtta yerini alır.

DOĞA SEVGİSİ: Ankara'nın oluşumunda **Atatürk** damgası vardır. Çankaya'dan, Dikmen'den Etlik'e, Ankara Kalesi'nden Gençlik Parkı'na, Orman Çiftliği'ne Etimesgut'a uzanan alanı doğal yapısı ile yararlı hale getirmeye çalışmıştır. **Atatürk**, tüm canlıları, hayvanları, ağaçları, doğayı sever. Bugün Orman Çiftliği'nin daraltılması, parsellenmesi gibi ters bir uygulamanın bir nankörlük sapması olduğunu düşünüyorum. **Atatürk'**ümüzün kuru ağacın bile kesilmesine razı olmayan ruhunu, yeşil bir yurt yaratarak şad edebiliriz. Müteazi bir dinlenme yeri olan Söğütözü'ndeki küçük mekân dahi, bugün kadirbilmezlik ihmalî içindedir.

HAYVAN SEVGİSİ: O'nun sevgi dünyasında atların yeri bilinir. Kedileri, köpekleri, başka hayvanları da şefkatle severdi.

ÇOCUK SEVGİSİ: **Atatürk'**ümüz, çocukları, gençleri geleceğin insanı olarak candan yürekten severdi. **Ülkü Hanım, Sabiha Gökçen Hanım, Prof.Dr. Afet İnan Hanım**, O'nun manevi evlatları idi. VII. Ordu Komutanı iken 3 yaşındaki **Abdürrahim Tuncak'ı** bulmuş, İstanbul'a getirmiştir. **Star** dergisinde **Abdürrahim'in**, **Atatürk'**ün gayrimeşru oğlu olduğu imajı ile bir

röportaj yayınlandı. Bu sinsi bir yalandır. Diyarbakır'da anası ölen, babası savaşta kaybolan **Abdürrahim'in**, **Atatürk** tarafından himaye edilmesi normaldir. Bu büyüklüğü lekelemek için gayrimeşruluk ortaya atmak çirkindir, yanlışır. **Atatürk**'ümüzün Ortadoğu görevleri, bir çocuk sahibi olamayacak kadar kadar yoğundur, kısadır. 5 Temmuz 1917 Halep, 15 Ekim 1917 İstanbul... 7 Ağustos 1918'de tekrar Halep, 26 Ekim 1918'de düşman saldırısını karşılar, 13 Ekim 1918'de tekrar İstanbul. Tarihler bakılırsa ne zaman çocuk sahibi olmuş, 2-3 yaşına getirip İstanbul'a taşımış?

KADIN SEVGİSİ: **Atatürk**'ümüz kadınlara Osmanlı aydını gözüyle bakmıştır. Gül endam, elma yanak anlayışı, O'na göre değildir. **Atatürk**'ümüz kadına saygı duyan, onu layık olduğu yere, düzeye çıkarmayı ahdetmiş, bunun koşullarını hazırlamış, yollarını açmış bir dehadır. Yayınlanan, hanımlara yazdığı mektuplarda kültür, sanat, bilgi alışverişi, özette karşılıklı saygı, sevgi vardır, uygarlık vardır. Seks, behimi hisler, alelade çapkınlık oyunlarını, O'nun onurlu ruhuna yakıştırmak, yamamak mümkün değildir. *Aktüel* adlı derginin yayınladığı **Rıza Nur**'un isnatları, anılarından bir psikopat, homoseksüel eğilimli olduğu belki **Rıza Nur**'u mazur gösterebilir ama, bugünün belgelere sahip olmayan kamuoyunu böyle yayınlara etkilemek haksızlıktır, çarpıklıktır. Aynı derginin **Za Za Gabor**'un reklam ihtiyacını karşılayan anıları da böyle. Bugünün insanı kavram kargaşası içindedir. "**Ne çıkar çapkınlık yapmışsa**" diyebilir. Gerisinde hangi hayınlıkların tezgahlandığı gözardı edilebilir. Gerçek olmayana belgeleri ile karşı çıkılmalıdır.

ANA SEVGİSİ: O, bütün ömrünü vatanına adamıştı. Dakikalarını bile, vatana hizmet aşkı ile dolu çalışmalarına ayırıyordu. Çok sevdiği anası ile gönlünce ilgilenemedi. Annesi, 15 Ocak 1923'te öldü. **Atatürk**, ancak 27 Ocak'ta İzmir'e gelebildi. Annesinin mezarı başında dua etti, şunları söyledi:

"Zavallı validem, bütün millet için mefkure olan İzmir'in kutsal topraklarına vücudunu verdi. Arkadaşlar, ölüm, yaradılışın en doğal yasa-sı. Ama bazen ne hazin sonuçları oluyor. Burada yatan annem zulmün, cebrin, bütün milleti felakete götüren bir keyfi yönetimin kurbanı oldu. Bunu açıklamak için izin verirseniz, acılı hayatının belirgin birkaç noktasını arzede-yim. Abdülhamit devrinde idi. 1905'te okuldan henüz bir erkaniharp yüzbaşı olarak çıkmıştım. Hayata ilk adımımı atıyordum. Bu adım hayata değil zindana atıldı. Bir gün beni aldılar, müstebit yönetimin zindanına koydular. Orada aylarca kaldım. Annem bundan, ancak mapustan çıktıktan sonra haberdar olabildi. Hemen beni görmeye geldi. İstanbul'da kendisi ile üç-beş gün görüşmek nasip oldu. Müstebit idarenin hafiyeleri, casusları, cellatları tekrar evimizi sarmış, beni alıp

götürmüşlerdi. Annem ağlayarak beni izliyordu. Beni sürgüne götürecektir olan vapura bindirilirken, benimle görüştürülmeyen annem, ağlayarak, elemeler, kederler içinde kalakalmıştı. Sürgünde yaşadığım tehlikeler, onun hayatını acılara, gözyaşlarına boğmuştur.

Mütarekede Anadolu'ya geçerken annemi acılı bir halde İstanbul'da bırakmak zorunda kalmıştım. Yanımda onun yolladığı bir adamım vardı. Bunu Erzurum'dan İstanbul'a gönderdiğimde, annem onun yalnız döndüğünü öğrenince, hakkımda halife ve padişahın verdiği idam kararının uygulandığını sanmış, bu zan kendisini felce uğratmıştı. Bütün mücadele seneleri hayatını elem, acı içinde geçirmişti. Padişah hükümetinin, bütün düşmanların her zaman baskısı, işkencesi altında kalmıştı. Evi bin türlü neden ile ve bahanelerle basılır, aranır, kendisi tedirgin edilirdi. Annem üçbuçuk senelik bütün gece ve gündüzlerinde gözyaşı döktü. Bu gözyaşları ona gözlerini kaybettirdi. Sonunda pek yakın bir zamanda İstanbul'dan kurtarabildim. Ona kavuşabildim ki, o artık maddeten ölmüştü, yalnız manen yaşıyordu.

Annemin kaybindan kuşkusuz çok üzgünüm. Bu üzüntümü kaldıran ve beni teselli eden bir husus var, o da, anamız vatani mahveden ve yıkıntıya götüren bir yönetimin bir daha dönmek üzere yokluk mezarlığına gömülmüş olduğunu görmektir. Annem bu toprağın altında, fakat ulusal egemenlik sonsuza dek yaşasın. Beni avutan en büyük güç bu. Evet, ulusal egemenlik sonsuza dek sürecektir.

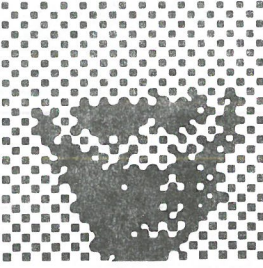
Annemin ruhuna ve bütün atalarımızın ruhuna taahhüt ettiğim vicdan yeminimi tekrar edeyim. Annemin mezarı önünde ve Tanrı'nın huzurunda yemin ediyorum, bu kadar kan dökerek ulusun sağladığı ve sağlamlaştırdığı egemenliğin korunması ve savunulması için gerekirse annemin yanına gitmekte asla tereddüt etmeyeceğim. Ulusal egemenlik uğruna canımı vermek, benim için vicdan ve namus borcu olsun."

Ana sevgisinin böyle dile getirilişi insanı sarsıyor, **Atatürk**'ümüzün kaniyla, canıyla, tüm varlığı ile vatan için çalıştığının acılı bir belgesi oluyor.

VATAN SEVGİSİ: Kısa notlarla verebildiğim, çok geniş "**Atatürk Sevgi Dünyası**"nın tümü "**Vatan Sevgisi**" ile taçlanmıştır. İnsanlığın, insanlığımızın yüz akı bir **Atatürk**, bağrımızdan çıkmışsa, bu, bizim de **Atatürk** gibi düşünerek, **Atatürk** gibi yaşayarak, çalışarak yararlı olma hedefimizi, borcumuzu, görevimizi belgeleyen bir olgudur. O'nun mutlu olması, bizlerin barışına, çabasına, bilincine, namusuna bağlı.

RUHU ŞAD OLSUN. MUTLU OLSUN.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERGİSİ

YAZIM, SÜRDÜRÜM VE REKLAM KOŞULLARI

Yazı yayın koşulları

- 1- Yazılar A4 dosya kağıdına yazı makinesi ile seyrek satır yazılmalı; yazarın kısa özgeçmişi, adresi, telefonu, yazının eki olarak gönderilmelidir. Yazı eki grafik ve şekiller aydınlar kağıdına rapido kalem ile çizilmelidir. Özgün ya da derleme yazılarda kullanılan kaynaklar, çevirilerde çevirinin kaynağı belirtilmelidir.
- 2- Gönderilen yazıların **ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE**'ye uygun olması gerekir. Bu kapsamda dilinin de arı Türkçe olmasına özen gösterilmelidir.
- 3- Özgün ya da derleme yazılarda düşünce, görüş, yazarın; çeviride, çeviriden doğacak her tür sorumluluk çevirenin olacaktır.
- 4- Yayın Kurulu, yazılar üstünde gerekli gördüğü dil, düşünce, mantık uyumu düzeltmelerini yapar. Kısım ayıklama ya da bazı bölümleri çıkarmak hakkını elinde tutar.
- 5- Yayınlanamayan yazılar yazarına geri gönderilmez.
- 6- Yazıların yayın hakkı, **ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ**'ninindir. Anlamı bozacak biçimde bölüm bölüm alıntı yapılamaz. Tümüyle ya da bölüm bölüm alıntı yapılacakların dergimiz sorumlusundan izin alması gerekir. Alıntı yapanın, dergimizi kaynak göstermesi zorunludur.

Sürdürüm koşulları

- Dergilerimizin her bir sayısı 50.000 TL'lik bağış karşılığında edinilebilir. Yıllık sürdürüm bedeli 600.000 TL., 6 aylık sürdürüm bedeli 300.000 TL'dir. **ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERGİSİ** sürdürümcüleri yıl içindeki bedel değişikliklerinden etkilenmeyeceklerdir.

Tanıtım ederi

Yeni ücret belirleninceye kadar; **15x22 cm. boyutunda**

Birkez	25.000.000	55.000.000	40.000.000
6 ya da 12 ay	20.000.000	35.000.000	30.000.000

7.5x11 cm. boyutunda

Birkez	20.000.000	35.000.000	25.000.000
--------	------------	------------	------------

- ★ Verilecek reklamların ederleri, dergimizin giderlerini karşılamak içindir ve karşılığında bağış makbuzu verilir. Verilecek reklamlarda ajans payı ödenmez. Bu tutarların bir katı bağış yapan kurum, kuruluş ve kişilerin tanıtımı reklam sayfasında derginin görüşü de eklenerek ücretsiz yayımlanır.

Demokratik, çağdaş, laik, ilerici, insan haklarına, düşünceye saygılı, birlik, bütünlük ve sevecenlik duygularıyla dopdolu, uygarlık yarışında tek silahımız kalemimizi güçlü kılmak ve güçbirliği oluşturmak için reklamlarınızı **ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ**'nin yayın organı olan **ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERGİSİ**'ne veriniz.

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE'ye abone olmak istiyorum

Atatürkçü Düşünce Dergisi, Atatürkçü Düşünce Derneği'nin aylık yayın organıdır. Dergimiz, 19 Mayıs 1994 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Abone bedeli dergimizin **posta çeki 105906+ANKARA** hesabına havale ettim. Fotokopisi ektedir. Lütfen dergiyi aşağıdaki adresime gönderiniz.

- ☐ 300.000 TL. (6 aylık) 6 adet Abone olmak istediğim sayılar: _____
☐ 600.000 TL. (1 yıllık) 12 adet 'sayıdan başlayarak.....' sayıya kadar

İmza / Tarih

ADI _____ SOYADI _____

İŞİ _____ GÖREVİ _____

ADRES _____

ŞEHİR _____ POSTA KODU _____ TEL _____ FAX _____

KATI ATIKLAR

ÇÖP

Değildir

K A Y K PROJESİ

KATI
ATIKLARI
YENİDEN
KAZANMA

Baska ÇANKAYA Yok

ÇANKAYA BELEDİYESİ
BELDE A.Ş.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ ORDULARI !

Afyonkarahisar-Dumlupınar Büyük Meydan Muharebesi'nde zalim ve mağrur bir ordunun asıl muharebe birliklerini inanılmayacak kadar az bir zamanda imha ettiniz. Büyük ve necip milletimizin fedakârlıklarına layık olduğunuzu isbat ediyorsunuz. Sahibimiz olan büyük Türk Milleti, istikbalinden emin olmaya haklıdır. Muharebe meydanlarındaki maharet ve fedakârlıklarınızı, yakından müşahade ve takip ediyorum. Milletimizin hakkınızdaki takdirlerine vasıta olmak görevimi durmadan ve sürekli bir şekilde yerine getireceğim.

Başkumandanlığa tekliflerde bulunulmasını cephe kumandanlığına emrettim.

Bütün arkadaşlarımla Anadolu'da, daha başka meydan muharebeleri verileceğini gözönüne alarak ilerlemesini ve herkesin fikrî güçlerini, kahramanlık ve vatanseverliğini, birbirleriyle yaraşırcasına göstermeye devam eylesin taleb ederim.

İmza

**Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
Başkumandan Mustafa Kemal
1 Eylül 1922**